

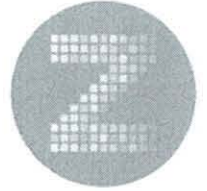
BUDAPESTI GAZDASÁGI FŐISKOLA
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG

**A településfejlesztés megvalósításának
gyakorlata és annak bemutatása 2007-
2013 között Kehidakustány község
példáján keresztül**

**Belső konzulens: Lambertné Katona Mónika
Külső konzulens: Futácsi Lászlóné**

**Targuba Enikő
Nappali tagozat
Közzszolgálati szak**

2015

NYILATKOZAT

a szakdolgozat digitális formátumának benyújtásáról

A hallgató neve: TARGUBA ENIKŐ

Szak/szakirány: KÖZSZOLGÁLATI ALAPSZAK

Neptun kód: FEYJSG A szakdolgozat megvédésének dátuma (év): 2015

A szakdolgozat pontos címe:

A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK GYAKORLATA ÉS ANNAK BEMUTATÁSA 2007 -2013 KÖZÖTT KEHIDAKUSTÁNY PÉLDÁJÁN KERESZTÜL

Belső konzulens neve: LAMBERTNÉ KATONA MÓNIKA

Külső konzulens neve: FUTÁCSI LÁSZLÓNÉ

Legalább 5 kulcsszó a dolgozat tartalmára vonatkozóan:

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS; KEHIDAKUSTÁNY; FEJLESZTÉSI JAVASLATOK; SWOT-ELEMZÉS; PRIMER KUTATÁS

Benyújtott szakdolgozatom **nem titkosított / titkosított.**

(Kérjük a megfelelőt aláhúzni! Titkosított dolgozat esetén kérjük a titkosítási kérelem egy eredeti példányát leadni: a kérelem digitális másolatának a szakdolgozat digitális formátumában szerepelnie kell.)

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy nem titkosított szakdolgozatomat a főiskola könyvtára az interneten a nyilvánosság számára közzétegye. *(Kérjük a megfelelőt aláhúzni!)* Hozzájárulásom - szerzői jogaim maradéktalan tiszteletben tartása mellett – egy nem kizárólagos, időtartamra nem korlátozott felhasználási engedély.

Felelősségem tudatában kijelentem, hogy szakdolgozatom digitális adatállománya mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak, tartalma megegyezik a nyomtatott formában benyújtott szakdolgozatommal.

Dátum: 2015.05.18.

Targuba Enikő
hallgató aláírása

A digitális szakdolgozat könyvtári benyújtását és átvételét igazolom.

Dátum: 2015.05.18.

Edus A. ITL
könyvtári munkatárs

P.H.

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS	3
1.1. Témaválasztás indoklása.....	3
1.2. Célkitűzés.....	3
1.3. Alkalmazott kutatási módszerek.....	5
2. ANYAG ÉS MÓDSZER	6
2.1. Szekunder kutatás ismertetése.....	6
2.1.1. A kutatás célja a téma szempontjából releváns forrásmunkák áttekintése, információgyűjtés.....	6
2.1.2. Szekunder kutatás módszertana.....	6
2.2. Primer kutatás ismertetése.....	7
2.2.1. Primer kutatás célja.....	7
2.2.2. A primer kutatás módszertana, folyamatábrája.....	8
3. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ELMÉLETE, MÓDSZEREI-, ÉS PÉNZÜGYI FORRÁSAI	12
3.1. Településfejlesztés fogalma.....	12
3.2. A település fejlesztése szakirodalmi vonatkozásokban.....	12
3.3. Településfejlesztés funkciói.....	13
3.4. A településfejlesztés cél- és eszközrendszere.....	14
3.5. A településfejlesztés intézményrendszere.....	17
3.6. Az EU elvárásai, településfejlesztési követelményei Magyarországon.....	19
3.7. Lehetséges pénzügyi források megjelenése.....	22
3.7.1. Településfejlesztés hazai forrásai.....	23
3.7.2. Településfejlesztés uniós támogatásrendszere.....	26
4. A VÁLASZTOTT KÖZSÉG (KEHIDAKUSTÁNY) TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TEVÉKENYSÉGÉNEK JELLEMZŐI	28
4.1. A település és fejlődése- történeti visszatekintése.....	28

4.2. Helyzetértékelés SWOT- elemzés módszer alkalmazásával.....	30
4.3. Kehida Termál szerepe a településfejlődésében	37
4.3.1. „Család fürdője”	39
4.3.2. A termálfürdő fejlesztésének hatásai	41
5. LAKOSSÁG KÖRÉBEN VÉGZETT PRIMER KUTATÁS EREDMÉNYEINEK BEMUTATÁSA	49
5.1. Kérdőíves kutatás eredményeinek bemutatása.....	49
5.2. Mélyinterjú eredményeinek bemutatása	58
6. FEJLESZTÉSI JAVASLATOK ISMERTETÉSE	62
6.1. Turisztikai jellegű.....	62
6.2. Infrastrukturális jellegű	63
6.3. A lakosság komfort érzetének javítását célzó fejlesztések	64
7. ÖSSZEGZÉS	65
IRODALOMJEGYZÉK	68
ÁBRAJEGYZÉK	72
TÁBLÁZATJEGYZÉK	73
KÉPEK JEGYZÉKE.....	73
MELLÉKLETEK JEGYZÉKE	73
MELLÉKLETEK	74

1. BEVEZETÉS

1.1. Témaválasztás indoklása

Szakedolgozatom témájaként egy konkrét önkormányzat településfejlesztésének elemzését választottam egy meghatározott időszakra nézve. Egy általam kiválasztott település Kehidakustány Község Önkormányzatáét. Témaválasztásomat két szempont is indokolta, személyes kötődésem a településhez illetve hivatásbeli elkötelezettségem.

Kehidakustány község a lakóhelyemtől alig 6 km-re található. Érdeklődöm a falu helyzete, fejlődése, valamint a jövőbeli fejlesztési lehetőségei iránt. A településen működő Kehida Termál Hotelnél dolgoztam két nyarat különböző beosztásban, részben ez is befolyásolta választásomat. Másrésztől bízom abban, hogy a téma feldolgozásával, a dolgozat megírásával olyan ismeretekre tudok szert tenni, amelyeket hasznosítani tudok a jövőben.

A XXI. században a településfejlesztés fogalma jelentősen felértékelődött. Ez azzal magyarázható, hogy a kistelepülések egymással folytatott versengésük során igyekeznek a lehető legmagasabb fejlettségi szintet elérni. Minden település számára elengedhetetlenül fontos a fejlődés. Hiszen egy fejlett településen, ahol több munka-, szórakozás-, kulturális-, sportolási- és egyéb lehetőség is biztosított, hozzájárul a település népességmegtartó erejének erősödéséhez, a fiatalok szívesebben maradnak a településen, valamint más terület lakosai bátran vásárolnak ingatlant és telepednek le. Emellett a befektetni vágyók egy fejlett településen szívesebben alapítanak új cégeket, hozzájárulva a települések tőkevonzó képességének erősödéséhez.

1.2. Célkitűzés

Az évek során figyelemmel kísértem a település fejlődésének pályáját. A község több területén is számos fejlesztést és beruházást hajtott végre. Dolgozatom elsődleges célja, hogy bemutassam a településen végbement fejlesztések hatásait, a megvalósulásukhoz szükséges forrásokat 2007-2013 közötti időszakban, feltárjam azokat az elmaradottabb területeket, amelyek még fejlesztésre várnak. Valamint azon problémákra is szeretnék megoldást találni, amelyek egyaránt érintik mind a település lakosságát, mind az önkormányzatot.

Elsősorban szakirodalmak segítségével tisztázom a településfejlesztéshez kapcsolódó kulcs fogalmakat, valamint funkcióit, cél- és eszközrendszerét, intézményrendszerét.

Kutatásomhoz elengedhetetlen, hogy feltárjam a településfejlesztés lehetséges pénzügyi forrásait is. Magyarország 2004-es EU-s csatlakozása óta a településeknek több EU-s településfejlesztési követelménynek kell megfelelnie, melyek szintén részét képezik a dolgozatomnak. Ezt egy helyzetfeltárás követ, melynek elengedhetetlen részét képezi egy történelmi áttekintés. A helyzetértékelés másik egyben legfontosabb részét képezi a település erősségeinek, gyengeségeinek, valamint lehetőségeinek, veszélyeinek bemutatása, összehasonlításban az előző évekkel. Szemléltetni fogom a település fő bevételi forrását biztosító Kehida Termál Hotel fejlesztését, valamint ennek hatását a település gazdasági és társadalmi helyzetére. Az eddig elért fejlesztések, beruházások és azok hatásainak felvázolása, értékelése is a részét képezi elemző munkámnak.

Ismereteim alapján úgy látom, hogy a településfejlesztés egyik fő célja, a lakosság életminőségének a javítása, így fontosnak tartom, hogy primer kutatás elvégzésével felmérjem a lakosság véleményét a településfejlesztés vonatkozásában. Ezért dolgozatom jelentős részét képezi, a lakosok elégedettségének a feltérképezése Kehidakustány település eddig elért fejlesztéseivel kapcsolatban, valamint a jövőbeli igények megfogalmazása. Ezen adatokat a primer kutatás egyik leggyakrabban alkalmazott módszerével, kérdőíves kutatás formájában fogom elkészíteni. Ezen információk összevetésre kerülnek az önkormányzat településfejlesztéséért felelős vezető elképzeléseivel, illetve jövőbeni terveivel, a Kehida Termál Hotel egyik vezetőjének, valamint a településfejlődéshez szorosan kötődő zalacsányi golfpálya Zala Springs projekt gazdasági és pénzügyi asszisztensének elgondolásaival. Ezen információkat a primer kutatás másik legjellemzőbb formájával, mélyinterjúval végzem. Végül szekunder és primer kutatási eredményeim és személyes tapasztalataim alapján saját elképzeléseimet szeretném bemutatni, amelyek kihatnak mind az önkormányzat működésére, mind a település lakosainak jólétére. Ezen fejlesztési javaslatok között megemlítsre kerül az új közmenedzsment szemlélet által kiformált teljesítmény értékelési rendszer használatának, bevezetése is.

1.3. Alkalmazott kutatási módszerek

Tanulmányom magasabb szintre emelése érdekében számos primer, illetve szekunder kutatási módszert alkalmaztam. Primer kutatásom keretében készítettem 3 mélyinterjút vezetői tisztséget betöltő személyekkel, illetve mintavétel alapján egy kérdőíves vizsgálatot.

Ezen kívül szekunder kutatásom során a dolgozatomhoz szükséges információkat nagy részben belső forrásból (az önkormányzat által rendelkezésemre bocsátott anyagok) gyűjtöttem, valamint kisebb mértékben külső forrásból (KSH adatok), illetve szakirodalmakból. Végezetül nagy segítségemre voltak a tanulmányaim során elsajátított ismertek (településfejlesztés, új közmenedzsment szemlélet TÉR, projektmenedzsment).

2. ANYAG ÉS MÓDSZER

A kutatásom eredményes elvégzéséhez szükségszerű több elsődleges, valamint másodlagos információ gyűjtése. Ezért primer és szekunder kutatási módszer alkalmazásával próbáltam adatokhoz, információhoz jutni.

2.1. Szekunder kutatás ismertetése

Egy dolgozat elkészítéséhez szükséges, egyrészt egy szekunder kutatás elvégzése, amely nagyobb rálátást biztosított a témában. Lehetőséget nyújt olyan adatok, illetve információk gyűjtésére, kutatására, amelyek már korábban összegzésre kerültek. A primer kutatáshoz viszonyítva kevésbé költségigényes és időigényes.

2.1.1. A kutatás célja a téma szempontjából releváns forrásmunkák áttekintése, információgyűjtés

A szekunder kutatás megvalósításához eltérő külső és belső források álltak a rendelkezésemre. A szekunder kutatás során összegyűjtött információkat három csoportba sorolom: a településfejlesztés tudományos szempontú információi; a települési önkormányzat fejlesztéséhez kapcsolódó dokumentumok; valamint a településfejlesztés szempontjából meghatározó vállalkozás, Kehida Termál anyagai. A tudományos szempontú információk igénybevételéhez számos szakirodalmi forrás, folyóirat, elektronikus dokumentum és jogszabály állt a rendelkezésemre. A településfejlesztési tevékenység bemutatásához az önkormányzat dolgozói rengeteg a településre vonatkozó információval, adattal (adók, településfejlesztési tervek) segítettek dolgozatom sikeres elkészítését. Végül a Kehida Termál által biztosított fejlesztési tervezeteket, árbevételeket, foglalkoztatási adatokat használtam fel.

2.1.2. Szekunder kutatás módszertana

A már összegyűjtött anyagokat eltérő módon alkalmaztam. A tudományos jellegű anyagokat a tartalom összefoglalásával, valamint a főbb részeket ábrában, illetve táblázatos formában ismertettem. Az önkormányzat és a Kehida Termál által biztosított adatokat jellemzően vizuálisan szemléltettem diagramok és táblázatok segítségével. A statisztikai adatokat különböző statisztikai mutatók kiszámításához vettem igénybe,

amelyeket utólagosan szövegesen is értékeltem. A rendelkezésemre álló anyagok felhasználásával egy SWOT - elemzést is készítettem a település helyzetértékeléséhez.

2.2. Primer kutatás ismertetése

A dolgozatomhoz szükséges primer kutatást két különböző módszer segítségével, kvantitatív illetve kvalitatív módszer igénybe vételével készítettem el. A kvantitatív módszeren belül kérdőíves megkérdezést, a kvalitatív módszeren belül pedig mélyinterjú megkérdezést alkalmaztam. A primer kutatás segítségével a lakosság és a vezetők véleményét egyaránt figyelembe tudtam venni.

2.2.1. Primer kutatás célja

Kutatásom célja, hogy olyan információkat gyűjtsék az általam kiválasztott Kehidakustány község településfejlesztéséhez kapcsolódóan, amelyek révén szélesebb körben rálátást szerezhetek a település fejlődésének lehetőségeiről.

A kutatásom céljai közé sorolandó ezen kívül,

- a mindeddig létrejött fejlesztések hatásainak bemutatása, ezáltal a jelenlegi körülmények feltárása
- a lakosság és a vezetők elégedettségének felmérése
- a község fejlett illetve fejletlen területeinek kimutatása
- a település kulcsának a Kehida Termál jelentőségének vizsgálata a község fejlődésére nézve
- a települést, valamint a Kehida Termált érintő saját fejlesztési javaslatok megvalósíthatóságának vizsgálata
- a lakosság és a megkérdezett vezetők fejlesztési, beruházási javaslatainak szemléltetése
- a zalacsányi golf-, illetve fürdőcentrum, villafalu beruházásának hatása Kehidakustányra nézve
- a település lakosainak és a megkérdezett vezetők véleményének összevetése.

2.2.2. A primer kutatás módszertana, folyamatábrája

A.) A **kvantitatív technika** kérdőíves módszerei közé tartozik a telefonos, személyes, elektronikus és postai megkérdezés. Ezen megkérdezések közül a kutatásomhoz, a számomra legoptimálisabbat, a személyes megkérdezést választottam. A kérdőíves megkérdezés módszerének köszönhetően olyan adatokat gyűjtöttem össze, melyek könnyen hasznosíthatóak, számszerűsíthetőek, alkalmasak különböző statisztikai mutatók kiszámítására. A módszer eredményeként könnyedén összehasonlítható értékeket kapunk, amelyekből egyszerűen le lehet vonni a következtetéseket.

A kérdés technikája: kvantitatív módszer – személyes kérdőíves megkérdezés

A kutatás célterülete: Kehidakustány község

A kutatás célcsoportja: Kehidakustány község lakossága

Mintavétel módja: a Központi Statisztikai Hivatal hivatalos tájékoztatási adatbázisa alapján rétegzett mintavételi eljárással

A kutatáshoz szükséges Kehidakustány lakosainak kor szerinti megoszlását a következő 1. táblázat szemlélteti.

1. táblázat: Kehidakustány község lakosainak korösszetétele

Korosztályok (év)	Állandó népesség (fő)	Megoszlások (%)	Megkérdezettek száma (fő)
0 - 17	125	11,6	11
18 - 29	136	12,7	13
30 - 39	151	14,1	14
40 - 49	143	13,3	13
50 - 59	178	16,6	17
60 -	341	31,7	32
Összesen	1074	100	100

Forrás: saját szerkesztés a KSH, Tájékoztatási adatbázisa alapján

A minta nagysága: 100 fő

A mintavétel ideje: a dolgozat elkészítésének két hónapja – 2015. március és április.

Az adatgyűjtés megvalósítása: a kérdőíveket nyomtatott formában juttattam el a célközönséghez, ahol személyes felügyeletem mellett került sor a kérdőív kitöltésére. A

kitöltést a mintának megfelelően 100 fővel töltöttem ki, a rétegzett mintavétel által meghatározott megoszlások alapján.

Az adatok elemzésének kivitelezése: az összegyűjtött válaszok alapján, eltérő kimutatásokat készítettem statisztikai módszerekkel, ilyenek a különböző arányok, megoszlások.

A megkérdezettek által kitöltött kérdőívek összesítéséhez igénybe vettem a kerdoivem.hu internetes oldal által nyújtott szolgáltatást, amely nagy segítségemre volt a válaszok kiértékeléséhez. A mintavétel módja miatt mindösszesen 4 fővel töltöttem online kérdőívet, a maradék 96 fővel személyesen, papír alapon került sor a kitöltésre. A nyomtatott alapú kérdőíveket egyesével rögzítettem az online felületen, így az adatok összesítésre kerültek.

A kérdőív kifejezetten zárt típusú kérdésekből tevődött össze, amelyek felmérték a kitöltők alapadatait (nem, kor, foglalkozás). Ezen kívül túlnyomóan téma specifikus kérdéseket tartalmaz, amelyek kitérnek a lakosság tájékozottságára, a településhez való viszonyára, emellett felmérésre kerül az aktuális helyzet, a település munkakörülményei valamint a jövőbeli elképzelések is.

A vizsgálat módszere: A kitöltött kérdőívek adatainak összegzését, online kérdőív szerkesztő programon keresztül végeztem, ahonnan az összesítést Excel fájlban, valamint SPSS formátumban töltöttem le. Az adatokat statisztikai mutatók alkalmazásával értékeltem, végeztem aránybecslést, valamint gyakorisági eloszlást. Az információk megfelelő szemléltetése érdekében a Microsoft Excel program segítségével, a kutatás eredményeiből látványos diagramokat, illetve táblázatokat készítettem.

A kérdőív elektronikusan hozzáférhető és megtekinthető az alábbi linken: <http://www.kerdoivem.hu/kerdoiv/801466771/1>, valamint a dolgozat 1. számú mellékletében.

B.) Primer kutatásom értékét a kvantitatív technika módszere mellett növeltem a **kvalitatív technika módszerével** is. A kvalitatív technikán belül mélyinterjú módszerét választottam. A módszer eredményei nem számszerűsíthetőek, valamint nehezen összehasonlítható. Sokkal részletesebb információkat közöl, mint a kvantitatív technikán belül választott kérdőíves módszer. A mélyinterjú elkészítésével olyan

mélyebb, részletesebb információkat szereztem, amelyek háttér információkat is tartalmaztak.

A kérdés technikája: kvalitatív módszer – mélyinterjú

A kutatás célterülete: Kehidakustány község

A kutatás célcsoportja: Kehidakustány község három különböző területen dolgozó vezetői

A három vezető kiválasztása előre megtervezett volt, mivel három eltérő területen jártas személyt kértem fel az interjúra. Mind a három terület befolyásolja a település jelenét és jövőjét is. Ezek: a Kehidakustány Turisztikai Egyesület projekt vezetője, a Kehida Termál általános és műszaki igazgató helyettese, valamint a zalacsányi Zala Springs projekt gazdasági és pénzügyi asszisztense.

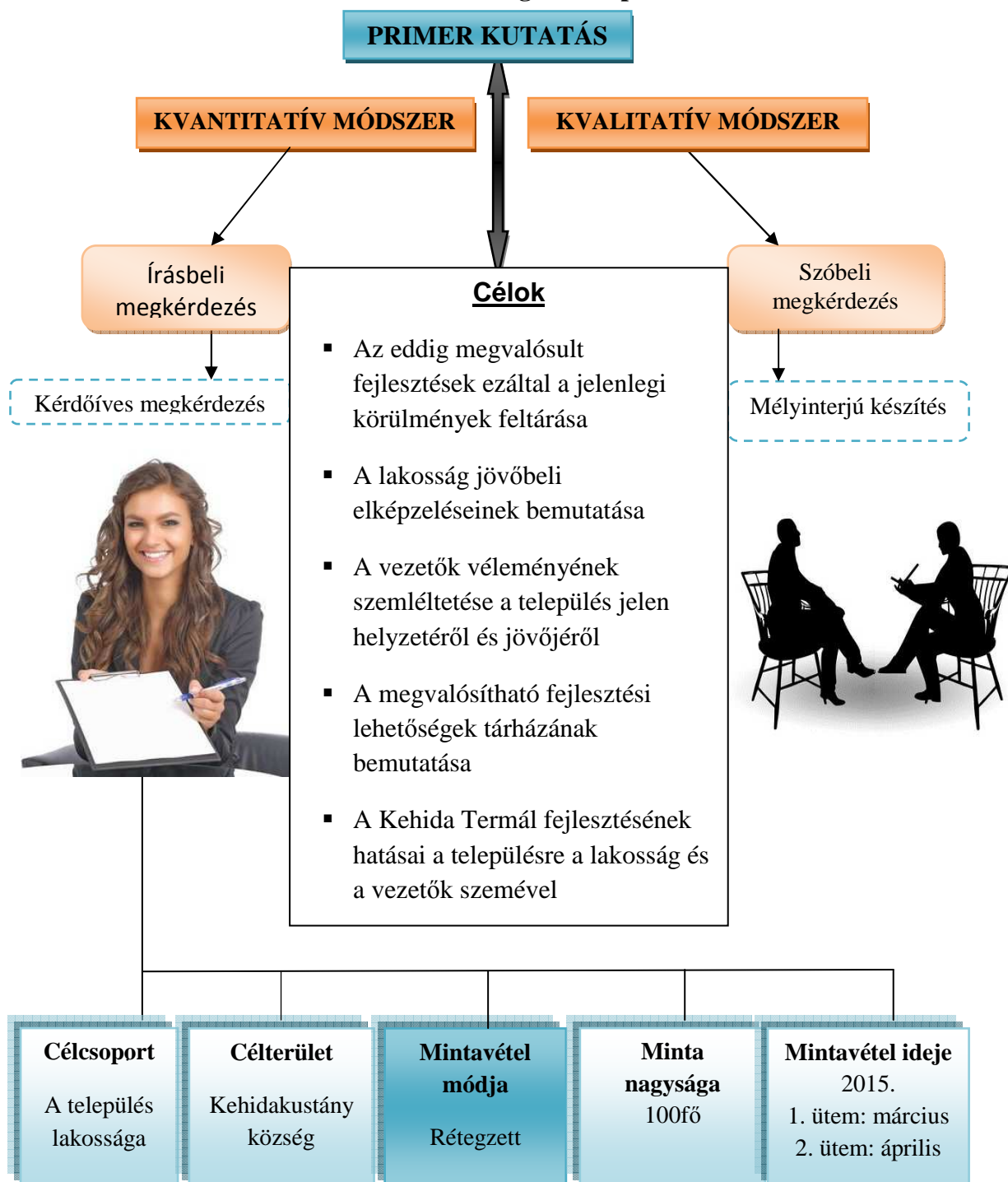
Adatgyűjtés megvalósítása: A kutatáshoz szükséges információkat személyes mélyinterjú keretében gyűjtöttem össze. Egy előre összeállított kérdéssor alapján végeztem el az interjú készítését. Az általam feltett kérdések teljes mértékben nyitott kérdések voltak. Az interjúkat hangfelvevő készülékkel rögzítettem, majd szöveges formában véglegesítettem.

Adatok elemzésének kivitelezése: A három mélyinterjút összehasonlítva, szövegesen kiértékeltem azokat a tényezőket, melyekről hasonló, illetve eltérő vélemény született.

A mélyinterjú szöveges verzióját a dolgozat 2.- 3.- 4. számú mellékletei tartalmazzák.

A következő ábra szemlélteti a primer kutatás logikai vázát, lebontva a primer kutatás fajtáira, a választott módszerekre, a kitűzött célokra, illetve az alkalmazott módszer részletes adataira.

1. ábra: A kutatás logikai felépítése

Forrás: saját szerkesztés a 2015. évi primer kutatás alapján

¹ 1. kép forrása: <http://diakcenter.hu/hostess-kerdoivezes-eger> (Letöltés ideje: 2015.03.28.)

² 2. kép forrása: <http://www.employmentking.co.uk/job-searching/free-career-test> (Letöltés ideje: 2015.03.28.)

3. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ELMÉLETE, MÓDSZEREI, ÉS PÉNZÜGYI FORRÁSAI

Szekunder kutatásom alapján a településfejlesztés elméletét, a hozzá kapcsolódó módszereket és pénzügyi források meghatározását végeztem el különböző szakirodalmak, szakfolyóiratok, elektronikus dokumentumok felhasználásával.

3.1. Településfejlesztés fogalma

A településfejlesztés fogalma minden ember számára mást és mást jelent. Számomra ez a definíció egy soha véget nem érő folyamat, hiszen egy településen mindig van további fejlődési lehetőség. Magába foglalja a társadalmi, gazdasági és technológiai fejlesztéseket, valamint azon tényezőket (régie épületek felújítása, fejlődést elősegítő szemléletváltás, új beruházások kezdeményezése, stb.) sorolnám ide, melyek valamilyen szempontból pozitívan befolyásolják a közviszonyokat. Célja a lakosság életkörülményeinek javítása, a szolgáltatások színvonalának emelése.

A Nemzeti Jogszabály Tár sokkal lényegre törőbben fogalmazza meg a településfejlesztést. *„A településpolitikai elképzelések folyamatos, gyakorlati megvalósítására, a település "álló eszközállományának" bővítésére, korszerűsítésére, a települési értékek megőrzésére és helyreállítására irányuló tudatos és spontán (önérdekű) tevékenységek összessége, amelyek alanya az önkormányzat, az állam illetve bármely beruházó (lakosság, vállalkozók) lehet.”*³

3.2. A település fejlesztése szakirodalmi vonatkozásokban

A Nemzeti Jogszabály Tárhoz hasonlóan több szakirodalom is megkísérelte a településfejlesztés definíciójának pontos meghatározását, melyek ugyanazon fogalmat különböző módon közelítették meg. A szakirodalmak szerzői közül kiemelném Pap Norbertet, László Máriát és Tóth Józsefet. Véleményem szerint az általuk meghatározott definíciók értelmezésével az ember egy átfogóbb képet kaphat a településfejlesztésről.

„A településfejlesztés olyan komplex társadalmi-gazdasági, műszaki környezetalakító, -rendező tevékenység, melynek célja a település működőképességének fenntartása és biztosítása, kiegyensúlyozott, a nagyobb távú érdekeiket is figyelembe vevő és érvényesítő fejlesztése lakosságuk életfeltételeinek és életkörülményeinek, ellátottsági s

³ http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=26396.287065 (Letöltés időpontja: 2015.02.24.)

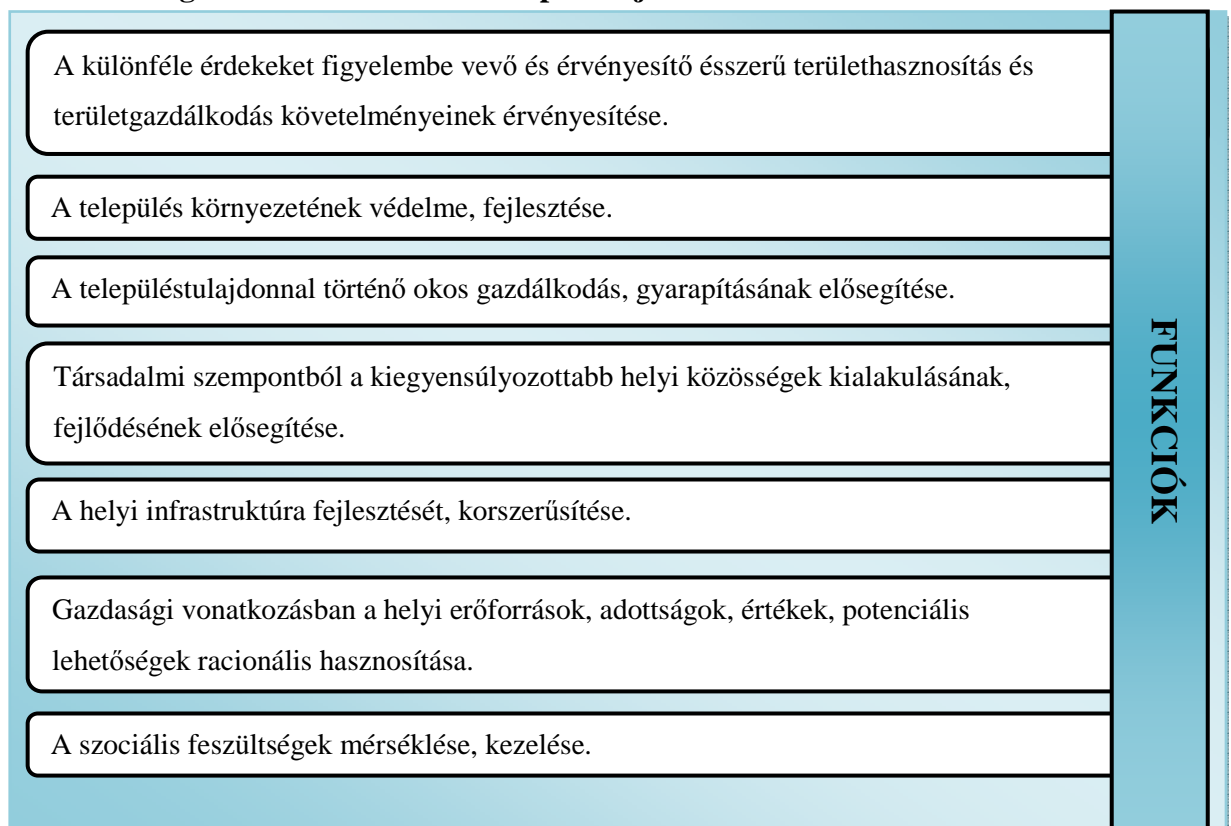
környezeti viszonyainak, települési közérzetének javítása, a helyi társadalom települési kötődésének, identitástudatának támogatása.” (László M.-Pap N. 2007, 54. o.)

A településfejlesztés során a település fejlődését tudatos beavatkozással befolyásoljuk, aminek következtében a fejlesztés eredményeként a település változik, többelhez jut, gyarapodik munkahelyekben, épületekben, műszaki hálózatokban, jobb lesz a közbiztonság, javul a szociális ellátás, bővül az infrastrukturális hálózat, erősödik a település pozicionális helyzete, növekszik a vonzóhatása”. (KŐSZEGFALVI GY.-LOYDL T.2011. idézte: Pap N.- Tóth J. 2005, 7-8.o.)

3.3. Településfejlesztés funkciói

A településfejlesztésnek hét meghatározó funkciója van, amelyek a település fejlődését segítik elő. Valamint arra mutatnak rá, hogy a különböző érdekek szem előtt tartása mellett ezek a funkciók milyen szerepet játszanak az adott település életében, fejlődésében. (László M.- Pap N. 2007)

2. ábra: A legfontosabb funkciók a településfejlesztésben

Forrás: saját szerkesztés László Mária és Pap Norbert 2007, 54-55.o. alapján

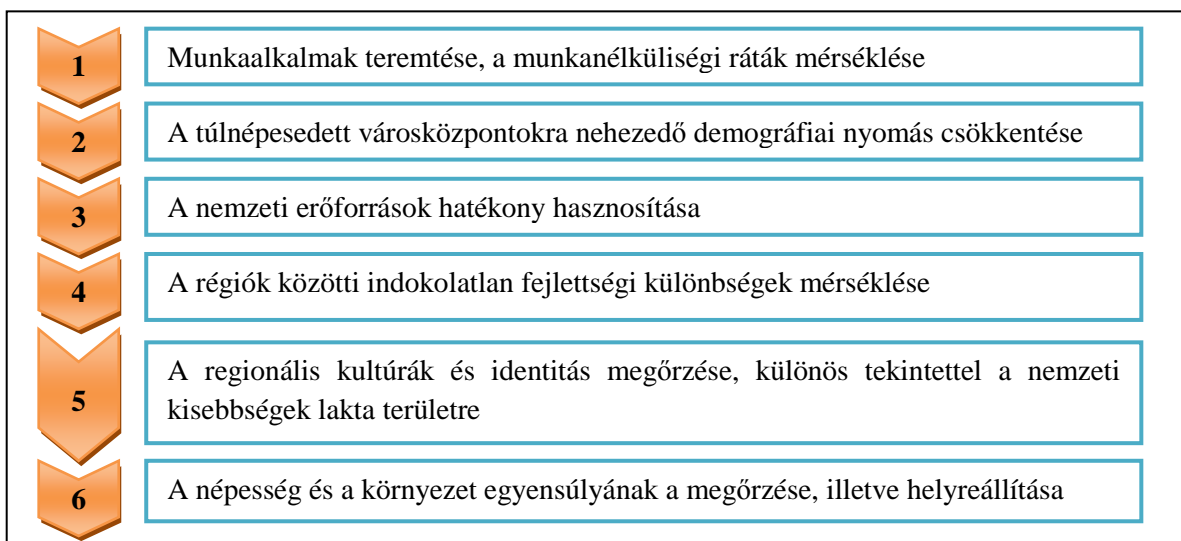
A település fejlődési folyamatának eredménye a település területi, mennyiségi, illetve minőségi gyarapodása. A folyamat során a település valamilyen többlethez jut, amely munkahelyekben, intézményekben, épületekben, műszakilag kiépített hálózatokban nyilvánul meg fizikálisan. Ezáltal a település infrastruktúrája is erősödik. A település fejlődése azonban nem csak fizikálisan nyújt többletet, hanem minőségileg is gyarapodik, tehát a település értékeit, adottságait megőrzi, és lehetőség szerint tovább növeli. Összességében a település vonzáskörzete megnő, fejlettségének színvonala emelkedik. (László. M – Pap N. 2007)

3.4. A településfejlesztés cél- és eszközrendszere

A településfejlesztés egy olyan operatív, gazdasági, társadalmi és térbeli-fizikai tervezési tevékenység, amely az egész településre kiterjed. Célja a település életminőségének javítása, az ellátási és környezeti – egészségügyi viszonyok fejlődésének elősegítése, a fenntartható fejlesztések biztosítása.⁴

A településfejlesztési célok hosszú távon megvalósíthatóak. **A célok az alábbiak:**

3. ábra: A településfejlesztés hosszú távú céljai

Forrás: saját szerkesztés Pap Norbert és Tóth József. 2005, (Faragó László 1987). 8. o. alapján

⁴http://elte.pene.hu/e107_files/downloads/download.php?fname=./6.felev/ZAROVIZSGA/teruletfejl/10.tel.doc(letöltés ideje: 2015.03.02.)

A településfejlesztést befolyásoló szereplők külön-külön is megfogalmazták a település fejlesztéséhez kapcsolódó célkitűzéseiket. Szereplők például a kormányzat, maga a települési önkormányzat, illetve az Európai Unió szervezetei. Ezen célok egymástól eltérőek ugyan, de alapjában véve ugyanahhoz a legfőbb célhoz köthetőek, a település fejlesztésének elősegítéséhez.

2. táblázat: A településfejlesztést befolyásoló szereplők egyéni célkitűzései

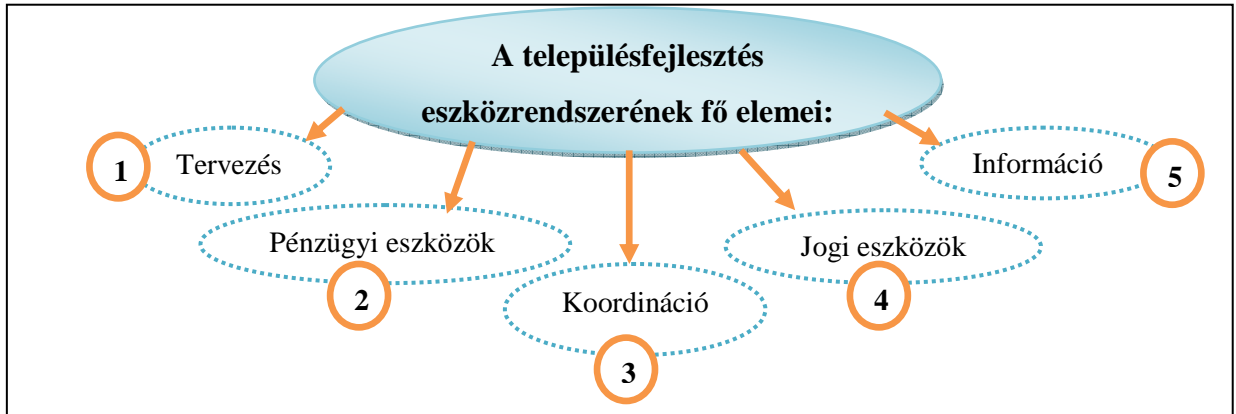
Szereplők	Egyéni célok
Kormányzat	<ul style="list-style-type: none"> • Belső társadalmi és politikai stabilitás fenntartása • Állami versenyképesség, gazdasági-politikai- katonai erő növelése
Önkormányzat	<ul style="list-style-type: none"> • A helyi gazdasági erő növelése • A település versenyképességének növelése, munkahelyteremtés • A közszolgáltatások biztosítása, megteremtése • A helyi politikai legitimáció erősítése • Helyi szervezetekkel való együttműködés
Versenyszféra	<ul style="list-style-type: none"> • Profit szerzés • Kockázat minimalizálás • Pótlólagos tőke biztosítása • Együttműködésért innováció • A helyi politikával való jó kapcsolattartás
Önkéntes szféra	<ul style="list-style-type: none"> • Saját ideológiák érvényesítése (zöld szervezet kialakítása) • Pénz, támogatás szerzése (egészségügyi-, kulturális célokra)
Szakmai szervezetek	<ul style="list-style-type: none"> • Szakmai érdekek védelme
Európai Uniós szervezetek	<ul style="list-style-type: none"> • Szervezeti érdekek biztosítása • Bürokratikus hatalom fenntartása • Átlagszemlélet érvényesítése

Forrás: saját szerkesztés Pap Norbert és Tóth József, 2005. 10-11.o. alapján

A településfejlesztés a célok megvalósításához eszközrendszerrel rendelkezik. A településfejlesztés fogalmához hasonlóan több szakirodalom is meghatározta a település fejlődését elősegítő eszközöket is.

A településfejlesztési füzet négy alapvető tényezőt különböztet meg, amelyek a célkitűzéseket tartalmazó terv, a célokban érdekelt szereplők, a célokhoz szükséges cselekvések és a megvalósításhoz szükséges pénzügyi források. (Kökényesi J. - Madaras A. 2002)

4. ábra: A településfejlesztésnek legfontosabb eszközei

Forrás: saját szerkesztés László Mária és Pap Norbert. 2007. 57.o. alapján

1. **Tervezés:** Ez az eszköz funkcióját illetően a településen végbemenő folyamatok vizsgálatára, értékelésére alkalmas. Konkrétan a tervezést a problémák kezeléséhez szükséges javaslatok kidolgozására, készítésére veszik igénybe. Három elkülönülő tervezési időszakot különböztethetünk meg a településfejlesztésben. Az első egy éves időtartamra szól illetve egy pontosan meghatározott koncepcióra, pénzügyi terve irányul. A második egy négy éves választási ciklushoz igazodó középtávú program. Harmadikként egy jelentősen hosszabb időszakra kiterjedő programot említhetünk, melynek időtartama tíz és tizenöt év közé tehető. (László M. – Pap N. 2007, 58-59.o.)

2. **Pénzügyi eszközök:** A településfejlesztés legfontosabb komponense a különböző helyekről származó anyagi források összessége. Ide tartozik az éves költségvetés által biztosított támogatás, a megyei önkormányzati hivatalok által a települési önkormányzatoknak folyósított támogatás, a település saját bevételei, illetve az állam által átengedett jövedelem. Továbbá ide tartozik még a különböző ágazatok fejlesztésére felhasználható támogatás, bizonyos központi alapok által biztosított forrás. Forráshiány esetén igénybe vehető többféle állami és versenyszektorbeli kölcsön, vagy akár pályázati úton az Európai Unió támogatásai is hozzáférhetőek. Manapság egyre nagyobb szerepet tölt be a településfejlesztésben a lakosság támogatása is.

Ahhoz, hogy egy településfejlesztési koncepció sikeres legyen, ezen pénzügyi eszközök hozzáférhetőségét, összehangolását, gazdaságos felhasználását biztosítani kell. (László M. – Pap N. 2007, 57-58.o.)

3. Koordináció: A koordináció a településfejlesztés hatékony eszköze, mely irányítási szerepet tölt be. Ez az eszköz a települések magán problémáira keresi a megoldást, amelyhez különböző tényezőket kell figyelembe venni. Ilyenek az eltérő koncepciók, amelyek megvalósítását térben és időben összehangoltan biztosítja. Az eltérő partnerek befektetéseit koordinálja, a település infrastruktúrájának korszerűsítését támogatja. Ezen tevékenységek érvényre jutását az önkormányzatok szövetségei biztosítják. (László M. – Pap N. 2007, 59.o.)

4. Jogi eszközök: A jogi eszközöknek két csoportját, országos illetve helyi szintjét különböztethetjük meg. Ezen eszköz fontos irányítási szerepet tölt be a településfejlesztésben. Az első csoportba az országos szintű irányítási eszközöket sorolhatjuk. Ilyenek az Országgyűlés által jóváhagyott törvények, határozatok, a hivatalok településfejlesztéshez kötődő jogi érvényű rendelkezések, valamint ide tartoznak az országos hatáskörű főhatóságok is. A másik csoportot a helyi, települési szintű eszközök alkotják. Ezek a települési önkormányzat, vagy annak a képviselő-testülete által elismert helyi határozatok, rendeletek, amelyek a településfejlesztési tevékenységeket teljes körűen befolyásolják. Mind a két szint tekintetében domináns szerepet játszanak a megyei önkormányzatok fejlesztési tanácsai. (László M. – Pap N. 2007, 58.o.)

5. Információk: Ahhoz, hogy a települési önkormányzatok céljainak alapját meg tudják teremteni, illetve a jövőben megvalósításukat biztosítani tudják, információra van szükség. Fontos, hogy ezekhez az információkhoz való hozzáférés az érintettek számára zavartalan és rendszeres legyen. Nagyon lényeges, hogy mind a lakosság mind az önkormányzat tisztába legyen a fejlesztések várható következményeivel, a megfigyelt folyamatok jellemzőivel. (László M. – Pap N. 2007, 59-60.o.)

3.5. A településfejlesztés intézményrendszere

A településfejlesztés irányításával foglalkozó intézmények feladata és célja, hogy az adott közigazgatási egység - jelen esetben az önkormányzat - törvénybe fektetett jogai érvényesítésre kerüljenek a település irányításával, fejlesztésével kapcsolatban. A magasabb szinteken elhelyezkedő szervek felelőssége, hogy a település önirányítási,

önrendelkezési jog gyakorlását elősegítse, használatára ösztönözze. Mindkét fél érdeke ugyanis a munkamegosztás, a partneri viszony kialakulása.

A településfejlesztésen belül más-más feladatkörrel bír az önkormányzat, illetve az állam, azon belül is a különböző kormányzati szervek. Az együttműködés alapja, hogy a felosztott feladatok együttesen a településfejlesztési tevékenység egészét lefedjék, ne maradjon kiosztatlan, egyik félhez sem tartozó kötelezettség.

A településfejlesztés állami feladatkörének ellátásban főszerepe van az **Országgyűlésnek** és a **Kormánynak**. Fő eszköze az **országgyűlés** általi törvényalkotás, mely szabályozza a települések fejlesztési lehetőségeit. Meghatározza az éves költségvetésből e célra fordítható összegeket, konkrét fejlesztési kötelezéseket határoz meg, programokat fogad el.

Ezután a **Kormány** feladata az Országgyűlésben elfogadott törvény végrehajtása. Ide tartozik mindenféle szervezési feladat, információgyűjtés, valamint a törvényben meghatározott fejlesztési koncepciók, rendelkezések, előírások kivitelezése.

A Kormány ezeket a feladatokat nem egymaga, hanem az alárendelt **minisztériumokon** keresztül látja el. Ezen a ponton ágazik először többfelé az Országgyűlés által kiadott feladatkör, itt beszélhetünk először a kormányzati szintű munkamegosztásról. Kiemelendő ezen a szinten az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium szerepe, amely a településfejlesztés feladatkörét látja el országos, azaz kormányzati szinten.

A közép szintű területfejlesztési feladatok jelenleg a **megyei, illetve a járási hivatalokhoz** tartoznak. (László. M – Pap N. 2007)

Az önkormányzati hierarchia ennél sokkal egyszerűbb, főként egy olyan kistélepet vizsgálva, mint Kehidakustány. Az ilyen, és ehhez hasonló méretű önkormányzatoknál ritkább az egyes igazgatási, fejlesztési feladatok elkülönítése. Kiszámú szakembergárda, és a polgármester az átlagosnál nagyobb szerepvállalása jellemző.

3.6. Az EU elvárásai, településfejlesztési követelményei Magyarországon

Magyarország 2004-ben csatlakozott az Európai Unióhoz, amellyel hozzájárult az ország fejlődéséhez, versenyképességének növeléséhez, a lakosság életminőségének javításához.

Már kezdetektől az Európai Unió legfontosabb célja a tagállamok közötti társadalmi-szociális kohézió kialakítása volt. Ezen kohéziós elv alapján, létrejött a területi fejlesztési célokat támogató regionális politika intézményrendszere. Ez a rendszer 2004-ben, vagy azt követően csatlakozni szándékozó államokat érinti, biztosítja számukra a társadalmi-gazdasági felzárkózás lehetőségét. Egyik fontos eszköze a támogatási politikának, célok megvalósítását elősegítő pénzügyi források, melyek a Strukturális és Kohéziós Alapok. (Pap N.-Tóth J. 2005)

Az Európai Unió egységének fenntartása érdekében különböző szakpolitikákat fogalmaztak meg, melyek más és más területeket érintenek. A szakpolitikák közül a regionális politika az, amely az Európai Unió régióinak, településeinek fejlődését segíti elő.

Az EU regionális politikája

A stratégiai beruházás megvalósítása a regionális politikán keresztül lehetséges. Ez a politika nyújt segítséget az EU-nak céljai elérésében. A célok közé sorolhatjuk a régiókban, a településeken élő lakosok életminőségének javítását, a gazdasági növekedés élénkítését. A regionális politika az esélyegyenlőség, illetve a szolidaritás elvét követi, hiszen az általa nyújtott támogatásokkal legfőképpen a fejletlenebb régiókat segíti. (Európai Bizottság, Regionális politika)⁵

⁵ http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/hu/regional_policy_hu.pdf (Letöltés ideje: 2015.02.26.)

3. táblázat: A regionális politika céljai

	Általános célok	Területfejlesztési célok
1.	területileg kiegyenlített gazdasági és szociális fejlődés	régiók fejlettsége közötti <u>különbségek csökkentése</u>
2.	belső határok nélküli <u>gazdasági tér</u> megteremtése	fejlődésben elmaradott régiók <u>felzárkóztatása</u>
3.	gazdasági és szociális <u>összetartozás</u> (kohézió) megteremtése	gazdasági <u>szerkezet</u> korszerűsítése
4.	<u>fenntartható fejlődés</u> erősítése	kiépítése és fejlesztése <u>transz-európai infrastrukturális hálózatok</u>
5.	<u>területi versenyképesség</u> fokozása	<u>természeti erőforrások</u> racionális felhasználása
6.		<u>környezet és táj</u> minőségének megőrzése, javítása
7.		a nemzeti és regionális <u>sokszínűség</u> megővése
8.		az oktatás és képzés, általában a <u>humán erőforrások</u> fejlesztése

Forrás: saját szerkesztés, Lambertné Katona Mónika: EU szakpolitika tárgy 1. előadása alapján

A regionális politika pénzügyi eszközeivel az általam vizsgált költségvetési időszakban (2007-2013) számos eredményt ért el. Bővítette az állások számát 594 ezer új állással, befektetett mintegy 198 ezer kisvállalkozásba, 61.000 kutatási projektet szponzorált, 9432 projekt felhasználásával szorgalmazták az városok életszínvonalának javulását, és végül kibővítették azon uniós állampolgárok számát közel 5 millió fővel, akik hozzájuthatnak a szélessávú internethez.⁶

Különböző strukturális alapokról beszélhetünk, amelyek hozzájárulnak a regionális politika céljainak megvalósításához. Ezek az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), Európai Szociális Alap (ESZA) és a Kohéziós Alap.

Az **Európai Regionális Fejlesztési Alap** célja, hogy előmozdítsa az uniós régiókban és településeken a versenyképesség fokozását, a munkahelyek számának bővítését. Ezen alap elsősorban a társadalmi, gazdasági, környezetvédelmi küzdelmek leverésére irányul, különös figyelemmel a fenntarthatóság jegyének megtartásával. Kimondottan szem előtt tartja a földrajzilag hátrányos helyzetű településeket, régiókat.

⁶ http://europa.eu/pol/reg/index_hu.htm (Letöltés ideje: 2015.02.26.)

Az **Európai Szociális Alap** a legkorábban létrehozott strukturális alap. Ez az alap más uniós szakpolitikai célkitűzések megvalósításában is nagy szerepet tölt be. Különböző képzési lehetőségeket biztosít azon emberek számára, akik nehezen tudnak elindulni a munka világában. Azon dolgozni vágyókat is támogatja, akik már rendelkeznek szakképesítéssel, de a munkaerő piac igényeihez igazodva átképzésre van szükségük. Az ESZA feladatai közé sorolhatjuk a megkülönböztetés elleni küzdelmet, amelyet különböző projektek finanszírozásával próbál megoldani. Emellett támogatja a közszolgáltatások hatékonyságának növelése érdekében kezdeményezett beruházásokat. A **Kohéziós Alap** azon tagállamokban nyújt anyagi támogatás, amelyekben a GDP nem éri el az EU-28 tagállam átlagának 90%-át. Feladatai közé tartozik a környezetvédelmi rendszert és a közlekedési hálózatok megfelelő kiépítését célzó beruházások forrással való ellátása. Élénken támogatja a fenntartható gazdasági fejlődést, a gazdasági illetve társadalmi egyenlőtlenségek felszámolását. Ezen Kohéziós Alapnak a legfontosabb szerepe, hogy **pénzügyi forrást biztosít a transzeurópai közlekedési hálózatnak (TEN)**, amely elősegíti, hogy az EU-n belül és azon kívül a személyek és az áruk akadálymentesen tudjanak áramolni. Különböző projekteket is támogat az energiahatékonysággal és a megújuló energia felhasználásával kapcsolatban. Finanszírozza a fenntartható fejlődés elősegítését célzó beruházásokat. Az új Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz keretében a Kohéziós Alap forrásainak egy bizonyos részét elkülönítetten tartja számon, a törzshálózatok finanszírozására. Ez az eszköz nevéből adódóan internetes, közúti, vasúti, villamosenergia-hálózatok, és gázvezetékek infrastruktúrájának fejlesztésére nyújt támogatás. ⁷(Európai Bizottság, Regionális politika)

NUTS rendszer

Statisztikai Célú Területi Egységek Nómenklatúráját az Eurostat fejlesztette ki a 70-es években. A NUTS rendszert az Európai Unió tagállamainak statisztikai jellegű adatbázisaként hozták létre, amelyben összegyűjtik, harmonizálják a gazdasági-társadalmi adatokat.

Ezen rendszer alkotja napjainkban az Európai Unió tagállamainak területfejlesztési, és regionális politikai rendszerét. A NUTS rendszer kialakításának oka, hogy az EU

⁷ http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/hu/regional_policy_hu.pdf (Letöltés ideje: 2015.02.26)

tagállamainak összehasonlítása nehezen volt kivitelezhető, mivel közigazgatási egységei rendkívül eltértek egymástól. (Reményi P. 2007)

A NUTS rendszeren belül 5 szintet különböztethető meg, amelyek alapján a támogatásra jogosult térségek különböző szintekre sorolhatók be. A NUTS rendszer alapvetően 3 szintből (NUTS1, NUTS2, NUTS3) áll, melyet a LAU1 és LAU2 helyi közigazgatási egységgel bővítettek.

A rendszer elemei: NUTS 1 - nagyobb társadalmi-gazdasági szuprarégiók, NUTS 2 – régiók, NUTS 3 - kisebb egységek, szubrégiók, LAU 1 - felsőbb szint, mely nem minden országban található meg, LAU 2 – települések.⁸

Local Administrative Units, azaz rövidítve LAU. A LAU helyi adminisztratív egységeket jelent. Hazánkban a régebben NUTS 4 szintnek megfelelő kistérségeket jelöli a LAU 1. A mai hatályos állapot szerint, hazánkban jelenleg mintegy 174 darab lehatárolt kistérségről beszélhetünk, melyeknek száma az EU-tagállamaiban 3646 darabot tesz ki. A LAU 1 szint az EU-n belül csak néhány tagországban került lehatárolásra. Ezzel ellentétben a LAU 2 szint lehatárolása mindegyik tagországban meghatározásra került. Ezek a település önkormányzatait vagy az azokkal egyenrangú részeket jelenti. Magyarországon a LAU 2 szinthez megközelítőleg mintegy 3 152 darab település található.⁹

Az általam választott község Kehidakustány, a LAU 2 szinthez tartozik, avagy a települések körébe.

3.7. Lehetséges pénzügyi források megjelenése

Egy település fejlődését több tényező is befolyásolja. Ezek lehetnek akár földrajzi, természeti, technológiai és társadalmi tényezők. Legfőképpen azonban a gazdasági, pénzügyi tényezőktől függ a település fejlődésének jövőbeli megvalósítása. Magyarországon az Európai Unióhoz való csatlakozást követően, a településfejlesztést célzó hazai források kibővültek a településfejlesztés uniós támogatórendszerével.

⁸ <http://www.terport.hu/europai-unio/teruleti-szintek> (Letöltés ideje: 2015.02.26.)

⁹ http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0017_15_reg_kornygazdtan/ch03s03.html (Letöltés ideje: 2015.04.24)

3.7.1. Településfejlesztés hazai forrásai

Hazánkban a terület- és településfejlesztés haza forrásairól az 1996. évi XXI. törvény a „területfejlesztésről és a területrendezésről” jogszabály rendelkezik. Ezen törvény 20. §-a alapján a területfejlesztést- és rendezést segítő pénzügyi eszközöket három (központi, térségi és egyéb) csoportba sorolhatjuk (lásd: 4. táblázat).

A **központi pénzügyi eszközök** közé soroljuk kiemelten, az állami területfejlesztési politika eszközeit, amelyek a munkaerő mobilitás és átképzési támogatások, a felgyorsított értékcsökkenési leírás, kamatkedvezmények, a tőkejuttatás, kedvezményes hitelek.

A **térség által nyújtott pénzügyi eszközök** legfőképp a helyi önkormányzatok költségvetésében mutatkozik meg. A területfejlesztés és a településfejlesztés esetében egyaránt alkalmazhatók a térségi pénzügyi eszközök. (Csanádi Á. 2012)

A térség pénzügyi eszközei közé az alábbiak sorolhatóak:

- *„A leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatásának támogatása (LEKI)*
- *Cél- és címzett támogatás (CCT)*
- *Céljellelű decentralizált támogatás (CÉDE)*
- *Kistérségi támogatási alap (KITA)*
- *Települési önkormányzati szilárd burkolatú belterületi közutak burkolatfelújításának támogatása (TEUT)*
- *Területfejlesztési célelőirányzat (TFC)*
- *Területi kiegyenlítést szolgáló támogatás ((TEKI)*
- *Terület- és régiófejlesztési célelőirányzat (TRFC)*
- *Térség- és településfelzárkóztatási célelőirányzat (TTFC)*
- *Vállalkozási övezetek célelőirányzat (VÖC) „(Csanádi Á. 2012. 45. o.)*

A terület- és településfejlesztést a minisztériumok költségvetésében is támogatják. Ezen előirányzatok a következők: Munkaerő-piaci alap; Gazdaságfejlesztési céltámogatás; Turisztikai célelőirányzat; Útfenntartási és fejlesztési célelőirányzat; Vízügyi célelőirányzat. (Csanádi Á. – Tóth J. 2002)

4. táblázat: A településfejlesztést segítő pénzügyi eszközök

Térségi	Központi	Egyéb
A költségvetési törvény területfejlesztési célok előirányzatai	Területfejlesztési célok megvalósítását célzó előirányzatok	Területfejlesztési célú segélyek, hitelek
Területi kiegyenlítő forrás az önkormányzati infrastruktúra fejlesztésére	Pénzügyi kedvezmények a vállalkozások segítésére	Gazdálkodó, érdekvédelmi szervezetek, gazdasági kamarák önkéntes hozzájárulásai
Helyi önkormányzatok által átadott források, helyi adókedvezmények	Központi források a kistérségi programok támogatására	
A költségvetési törvény fennálló támogatási előirányzat, a regionális fejlesztési tanácsok hatáskörébe utalt része	Fejlesztést szolgáló pénzalapok (foglalkoztatás, infrastruktúra)	
Címzett és céltámogatások meghatározott része	Központ/Minisztériumi forrás a településfejlesztési célokra	
Céljellelű decentralizált támogatások	Elkülönített pénzalapok területfejlesztési célra	
	Önkormányzatok cél és címzett támogatása	

Forrás: saját szerkesztés, az 1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és területrendezésről alapján

Az önkormányzati költségvetésben mutathatók ki a terület- és településfejlesztés forrásai, amelyek közé a saját bevételeket, külső forrásokat, illetve központi költségvetésből származó pénzeszközöket soroljuk.

Saját bevételek

1. Helyi adóbevételek
2. Önálló tevékenységből, vállalkozásból keletkezett nyereség, osztalék, kamat, bérleti díjak
3. Illetékek
4. Átvett pénzeszközök

5. Környezetvédelmi és műemlékvédelmi bírság megállapított hányada (önkormányzat területén)
6. Vadászati jog haszonbérbe adásából származó pénzeszköz
7. Egyéb bevételek

Központi költségvetési pénzeszköz

A központi költségvetés által biztosított források szintén nagymértékben hozzájárulnak az önkormányzatok feladatainak ellátásához. A központi költségvetés támogatásaihoz tartoznak az átengedett bevételek, a normatív állami hozzájárulások és a pályázati úton elnyerhető állami támogatások (központosított előirányzatok; cél- és címzett támogatások; kiegészítő támogatások) (Csanádi Á. 2012.)

Külső források

Külső forrásként az önkormányzatok esetében, a bankok által nyújtott hitelt és a kötvény kibocsátást említhetjük, amelyet likviditási gondok leküzdésére, illetve nagyobb forrásigényű beruházások megvalósítására vesznek igénybe. Likviditási gondok esetén általában rövid lejáratú, a nagyobb beruházások esetén pedig jellemzően hosszú lejáratú banki hitelt vesznek igénybe az önkormányzatok. Az felvehető hitel nagyságáról az önkormányzatokról szóló törvény határoz.

(Csanádi Á. 2012.)

A kötvénykibocsátás eszközével élni, csak a jobb pénzügyi helyzetben lévő települési önkormányzatoknak lenne racionális lépés. Ezt az indokolja, hogy az eladósodás kockázata, a válsághelyzet egyformán negatív irányba befolyásolja.

(Csanádi Á. – Tóth J. 2002.)

A területrendezési terv által megfogalmazott, jövőképhez kapcsolódó terület felhasználási és műszaki infrastrukturális elemek megvalósulása hosszútávon, eltérő pénzügyi eszközök igénybevételel lehetséges. Az Országos Területrendezési Terv (OTrT), a 2008. évi Balaton törvény, illetve a 2011. évi Agglomerációs törvény módosítása is a központi költségvetésből származó pénzügyi forrásból került finanszírozásra. A központi támogatási előirányzat egyre kisebb mértékű forrás felhasználását tette lehetővé. Ennek következményeképpen nem biztosított elegendő

forrást az alábbi feladatok ellátására: jogszabályokban meghatározott feladatok teljesítéséhez szükséges alapkutatások elkészítéséhez, a területrendezési tervek vizsgálatához nélkülözhetetlen monitoring rendszer kidolgozásához, a 2012-ben megvalósuló területrendezési feladatok ellátására.¹⁰

3.7.2. Településfejlesztés uniós támogatásrendszere

A települések fejlődéséhez elengedhetetlen az EU által biztosított pénzügyi források, amelyek napjainkban egyre nagyobb szerepet kapnak. Mindinkább megnőtt annak az igénye, hogy az adott település a lehető legjobban megfeleljen, és eleget tegyen a kapcsolódó térség elvárásainak. Ezzel megalapozza az összhang kialakítását a térség települései között. Az EU regionális politikája által meghatározott célok elérését biztosító, projektek által van lehetősége egy településnek, pénzügyi támogatást, forrást szerezni.

Az EU-s csatlakozás óta 2004 és 2005-től a települések fejlesztésének tervezésében változás tapasztalható. A csatlakozás előtt ugyanis a fejlesztési tervezés nem volt megfelelő, hiszen hiányosságokat lehetett érzékelni a tervezés jogi háttérét és módszertanát illetően. Az uniós pályázatok benyújtásához mellékelni kell minden olyan jellegű tervet, amelyek közlik a térség, vagy a település tervezett projektjének szükségességét. Azon tervezetet is rendelkezésre kell bocsátani, amelyek alátámasztják a projekt kapcsolódását a település hosszú távú stratégia terveihez. Tehát fejlesztési tervekkel lehet a legmegfelelőbben bizonyítani, az adott projekt fontosságát. Ennek köszönhetően a magyar települések többsége alkalmazza a fejlesztési tervezést. (Ongjerth R. 2006)

Az Európai Unió többféle módon segíti a tagállamok településeink fejlődését, ehhez számos eszköz áll a rendelkezésére. A legnagyobb támogatást a Strukturális Alapokból (ESZA, ERFA), illetve a Kohéziós Alapból biztosítja (lásd. 3.6. fejezet). Ezen kívül nagy jelentőséggel bírnak a közösségi programok és kedvezmények is. Az általam vizsgált 2007-2013 időszakban az EU meghirdette a második fejlesztési tervét, amely az

¹⁰ <https://www.nth.gov.hu/hu/tevekenysegek/teruletfejlesztes/elemzes-ertekeles> (Letöltés ideje: 2015.04.24.)

Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT). Az ÚMFT az operatív programok révén vált elérhetővé.

Az Európai Unió által igénybe vehető támogatás nagysága a kohéziós politika színterén 26,3 milliárd euró volt, az agrár- és vidékfejlesztés területén nyújtott támogatási keret pedig 4,9 milliárd eurót tett ki. (Csanádi Á. 2012.)

Az EU-tagállamainak gazdaságpolitikájában nagyon lényeges a dinamikus fejlődés feltételeinek megvalósítása. Ennek a dinamikus fejlődésnek az ütemét négy eltérő tényező befolyásolja, melyek: a GDP növekedési üteme, az adott ország munkaerő képzettségének szintje, a régiók piacainak nagysága, valamint az **abszorpciós képesség**. Az abszorpciós képesség a közösségi támogatások optimális kihasználását jelenti. A képesség fontossága abban figyelhető meg, hogy ha valamilyen eszközzel akadályoztatva van, a tagságból eredő államháztartási pozíció kiegyensúlyozatlanná, a költségvetés tervezése pedig fiktívvé válhat. Az abszorpciós képesség akadályoztatásának legnagyobb hátránya az előirányzott uniós támogatások korlátozott lehívása.

Az említett képesség három eltérő csoportra bontható, ezek: a makrogazdasági (ide tartozik: munkanélküliségi ráta, külföldi tőke beáramlása, regionális GDP, infrastrukturális adottságok, stb.) a pénzügyi felszívó-képesség (a kormányzat fiskális politikája befolyásolja, ide sorolható a beruházási előirányzatok alakulása), valamint az adminisztrációs kapacitás (ilyen: a felhasznált pénzeszközök áttekinthetősége, horizontális és vertikális kommunikáció, információáramlás). (Fenyővári N. 2006)

4. A VÁLASZTOTT KÖZSÉG (KEHIDAKUSTÁNY) TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TEVÉKENYSÉGÉNEK JELLEMZŐI

4.1. A település és fejlődése- történeti visszatekintése

1. kép: Kehidakustány elhelyezkedése

Forrás: www.kehidaborostyanhaz.hu (Letöltés ideje: 2015.03.18.)

Kehidakustány Zala megye északi részén, a Zala folyó észak-déli völgyében található, melynek két oldalán kehidai (nyugati), és kustányi (keleti) községrész kerül el. Közigazgatási területe 1856 hektár.

Kehidakustány település három falucskából Kehida, Kustány és Barátság községekből alakult, melyek egykor még külön álló települések voltak. Egyes dokumentumok szerint a Kehida elnevezés a két meglévő zalai hídra utal. Mások a „ketöd” (másodszülött fiú) szóban látják a név gyökereit. A Kustány ómagyar személynév származéka.

Legkorábban Kehidakustány területén állandó település a bronzkorban alakult ki. Több törzs is lakta egykor ezt a vidéket, ilyenek a kelták valamint az avarok. Ez utóbbiak jelentős települést alakítottak ki, valamint két gazdag temetőt is feltártak.

Kehida az árpád-kori Zala vármegye központi területén feküdt, amelynek stratégiai szerepe volt, mivel ezen a területen keresztül történt a legdélebbi zalai átkelés. Ez abból is adódik, hogy a délebbi területek mocsarasok voltak. Kehida az átkeléseknek köszönhetően már korán jelentős településsé fejlődött. Nevének első említése 1232-ből hangzott el, amikor a településen ülésezett az ország első nemesi bírósága. Ezen ülésen a „Zalán inneni és túli” serviensek ítékeztek a veszprémi püspök és Ogusz bán ügyében. Tanácskozásuk eredményeként létre hoztak egy levelet, amit az „in ponte Ketud” azaz „Ketud hidában” kelt levélnek is neveznek. Több oklevél is készült 13. és 14. század során Kehidán, ezen kívül több megyei- illetve nádori gyűlés színtere volt. A

falú legnagyobb birtokosai 1322-ig a Koppányi, a Kanizsai család, a Hédervári és Szentkirályi család is, akik ezen évek során jelentősebb földterülettel rendelkeztek. 1441-ben a Kanizsai család Erzsébet királyné mellé állt a trónért vívott harcban, így I. Ulászló a kehidai vámot a Pethő családnak adta, ennek ellenére megtartotta a Kanizsaiakat korábbi birtokukon. A Kanizsai család 1523-ig tetemes adóságot halmozott fel, melyet úgy próbált kiváltani Kanizsai László, hogy a családjának tett szolgálataiért odaadományozta Kehidát a Háshágyi családnak, akik hamarosan udvarházat is építettek itt. A 16. században a folyamatos török támadások sorozata kezdődött, így 1554-ben a földesurak erődítménnyel látták el udvarházukat, majd pár éven belül várrá alakították azt. A vár védelmi funkcióját 1588-ig tudta ellátni sikerrel, amikor a törökök Kanizsát megkerülve végigrabolták a Zala völgyét, elpusztítva ezzel Kehidát is. 1681-ben a Hertelendy család lett a falú földesura. A Hertelendy család idején Kehida ismét fejlődő településsé alakulhatott, ahol a 18. század elején megnyílt az első iskola, ahova a kustányiak is járhattak. 1757-ben házasság révén a Deák család tulajdonába jutott a település, ezt követően a falú neve összefonódott a Deák családdal, különösen Deák Ferencnek, a „Haza Bölcsének” a nevével, aki 1808-1854-ig a falú lakója, majd később földesura. A felújított Deák-kúria épületében jelenleg múzeum működtetnek. 1854-ben Széchenyi Ödön vásárolta meg Deák Ferentől a birtokot, majd Baronyi bankárcsaládnak a kezébe került a tulajdon, akiktől végül a Károlyiakhoz kapták meg.

1895-ös Balatonszentgyörgy – Zalaszentgrót vasútvonal kiépítésének folyamata hozzájárult a kehidai lakosok gyors polgárosodásához. Következésképpen lehet feltüntetni, hogy több kereskedő és mesterember jelent meg a településen. 1924-ben egy mezőgazdasági iskola nyílt meg a részben kifarcellázott Károlyi-birtokon, amely a környék egyedüli működő középiskolai létesítmény lett a kistelepülésen.

Kustány Kehidához hasonlóan királyi birtokként alakult ki az Árpád-korban. Első említése 1181-ből való, Kustány (Custan) fia Ambrus nevének említésével. 1411-ben a települést Csapi András kapta meg. Birodalma azonban gyorsan felbomlott, és ennek következtében kialakult három községrész (Alsó-, Felső- és Egyházaskustány), amelyek más-más családok birtokába kerültek.

Barátság önálló település volt az örvényesi Pálos rend birtokaként, Kehidától északra. Kehidával a településrészt 1939-ben egyesítették.

Az egyesítés után a három falu a 17. század elején lassan ismét benépesült. Bár a törökök többször portyáztak a területén, Kehida mégis lassú fejlődést mutatott. Kustányban működött egy malom a Zalán, majd 1678-tól vám is. Az 1960-as évektől lassú elvándorlás jellemzi a két települést, amely a '70-es évekre jelentősen felgyorsult, mivel megszűnt a környéket kiszolgáló vasútvonal, illetve 1977-ben a mezőgazdasági szakiskola is. Kehidakustány számára a komolyabb gazdasági fejlődést a ma méltán híres termálfürdő kiépítés hozta, melynek révén egy jelentős idegenforgalmi és vendéglátó hálózat épülhetett ki a 90'-es évek végétől. Ennek köszönhetően mára Kehidakustány egy országszerte híres és kedvelt üdülőhellyé nőtte ki magát, melyet több megyéből is számos turista látogat. (Kehidakustány Önkormányzat dokumentuma)

4.2. Helyzetértékelés SWOT- elemzés módszer alkalmazásával

Kehidakustány egy viszonylag kis település a nagy tradíciókkal rendelkező fürdővárosokhoz képest, ennek ellenére egy méltán elismert üdülőhellyé nőtte ki magát az elmúlt évtizedben. Kehidakustány fejlődését legnagyobb mértékben a településen fellelhető meleg vizű forrás (termálvíz) biztosította. Ez a hévíz egy olyan fürdő komplexum létrehozását tette lehetővé az idők folyamán, amely számos további fejlődési lehetőséget kínál a jövő számára. Ezen lehetőségek közé sorolható mind a termálfürdő további fejlődése, mind ennek közvetett hatásaként a település fejlettségi szintjének növekedése is. A község népszerűvé válása nagyrészt a lakosok viselkedésének, összefogásának, a természeti adottságoknak, a megőrzött falusi beépítettségnek, illetve a műemlékek, múzeumok meglétének és a Balatonhoz való közelségnek is köszönhető.

A település fejlettségét, további fejlődési lehetőségeit egy SWOT- elemzési módszer elkészítésével mutatom be. Az általam elkészített SWOT- elemzést (önkormányzat dolgozóinak segítségével) egy korábban (2008-ban) az önkormányzat által megalkotott elemzéssel összehasonlításban vizsgálom. Ezáltal könnyedén kimutathatók azok a belső tényezők, amelyekben az idő folyamán változás tapasztalható. Valamint feltárhatóak azok az elemek is, amelyek újabb lehetőséget, illetve veszélyt jelentenek a település számára.

A Kehidakustány Turisztikai Egyesület projektvezetője által 2008-ban elkészített SWOT- elemzés eredménye, és az általam vizsgált időszak között már lényeges különbségek lelhetőek fel. Ezen változásokat érzékelni lehet mind a belső, mind a külső környezetben is. Nyilvánvalóvá válik, hogy a település hajtóereje a termálfürdő.

5. ábra: Kehidakustány SWOT- elemzése 2008

BELSŐ KÖRNYEZET	
<i>ERŐSSÉGEK</i>	<i>GYENGESÉGEK</i>
<ul style="list-style-type: none"> ◦ Termálvíz ◦ Beazonosíthatóság (márkanév: Kehida) ◦ Vonzáskörzetének munkahelyeket ad ◦ Deák „kultusz” ◦ Határok közelsége ◦ Civil szerveződések 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Területi megosztottság ◦ Szolgáltatások hiánya, minősége ◦ Infrastruktúra hiány a fejlesztésre szánt területeken ◦ Csak a termálvízre épül minden ◦ Szakképzetlen munkaerő ◦ Kommunikáció ◦ Lobbitevékenység
KÜLSŐ KÖRNYEZET	
<i>LEHETŐSÉGEK</i>	<i>VESZÉLYEK</i>
<ul style="list-style-type: none"> ◦ Történelmi egyház megerősödése ◦ Jogász akadémia ◦ Fizetőképes kereslet megjelenése ◦ Lakosság szám növekedése ◦ Élénk beruházói érdeklődés ◦ Belföldi turizmus élénkülése 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Jogi szabályzók kedvezőtlen változása ◦ Termálvíz minőségi romlása ◦ Befektetések elmaradása ◦ Fiatalok elvándorlása ◦ Politikai skatulya ◦ Versenytársak erősödése

Forrás: saját szerkesztés Kehidakustány Onkormányzat dokumentumai alapján

A már meglévő elemzés átfogóbb elemeket tartalmaz, amelyet olyan részletes tényezőkkel egészítettem ki, melyek a megfigyelt időszakban (7 évben) akár negatív, akár pozitív hatással voltak a település fejlődésére. Ez időszak alatt kialakultak erősségek, melyeket korábban csak lehetőségként említettünk, valamint gyengeségek,

amelyek a veszélyek közé tartoztak. Ezen kívül megjelentek a település fejlődését befolyásoló újabb lehetőségek, veszélyek is.

A S.W.O.T. – elemzés létrehozásánál különböző szempontokat vettem figyelembe, melyek: szubjektív elemek, turisztikai adottságok, földrajzi/természeti környezet, vendéglátást befolyásoló tényezők, társadalmi csoportok, politikai tényezők.

BELSŐ KÖRNYEZET → Erősségek

1. A község rendelkezésére álló hévíz
1. Műemlékek értéke → (Deák-kúria, Romtemplom)
2. A gyógy- és falusi turizmus dinamikussága
3. A megnyert EU-s pályázatok száma
- 4. A befolyó helyi adók mértéke → önerőhöz való hozzájárulás növekedése**
- 5. A meglévő önerő nagysága az EU-s pályázatok megvalósításához**
6. A természetföldrajzi érintetlensége vonzó ereje
7. A földrajzi elhelyezkedése optimális, dombos táj és egyben lankás vidék is
8. Nyugodt, hangulatos település → félreeső pozíciójának köszönhetően
9. A település megközelíthetősége, közlekedési lehetőségei ideálisak: M7-es autópálya közelsége, 76-os elkerülő út kiépítettsége, Sármelléki repülő tér üzemeltetése
10. A határ és a Balaton közelsége: a turisták által kedvelt hely, növekvő vendégforgalom
11. A környező városok rövid idő alatti elérhetősége (Zalaegerszeg, Keszthely, Zalaszentgrót)
- 12. A település egyaránt a belföldi és a külföldi turizmus kedveltjei közé tartozik**
13. A külföldi kapcsolatok erős kiépítettsége
- 14. Több sportolási lehetőség áll a lakosság és turisták rendelkezésére: bowling, kerékpározás, tenisz, úszás, halászat (3 km-re a zalacsányi tó)**
15. Széles a kereskedelmi szálláshelyek tárháza és az általuk nyújtott szolgáltatás
16. A civil és szakmai szerveződések nagyfokú elterjedtsége (Kehidakustány Turisztikai Egyesület, Kehidakustányi Vendégvárók Egyesülete)
17. A Zala Termál Völgye Egyesület tagjaként a regionális szintű együttműködés megléte

18. A „Zala völgye” kistérség társulás tagjaként való működés
19. Lakások, telkek, avagy az ingatlanok árának felértékelődése ezáltal az önkormányzat bevételeinek növekedése
20. Együttműködés igénye: jó kapcsolat az önkormányzat és a megyei szervek, a lakosság illetve a helyi szervezetek között
21. Helyi polgárőrségi tagok számának nagysága
22. Megfelelően kiépített úthálózat
23. Az adott infrastruktúra fejlettsége
24. Növekvő lakosság szám
25. A projektmenedzserek tapasztalata
26. Kiepített kerékpárút Kehidakustány és Zalaszentlászló között
27. A nyújtott szolgáltatások színvonala

BELSŐ KÖRNYEZET → Gyengeségek

1. Növekvő finanszírozási problémák
2. A külső források felhasználása alacsony
3. **A helybeli lakosok viszonylag kis számban való foglalkoztatása**
4. Alacsony szinten van az információs infrastruktúra
5. **A helyben letelepülni vágyó lakosok helyzetét az ingatlan árak nagysága nagymértékben korlátozza**
6. Az önkormányzathoz befolyó idegenforgalmi adó nem megfelelő célra való felhasználása.
7. A TDM tevékenysége fejletlen (Turisztikai Desztináció Menedzsment)
8. A település önkormányzatának nincsenek előre meghatározott idegenforgalmi feladatai
9. Nehezen kivitelezhető együttműködés a magán- és az állami szektor között
10. A színvonalas vendéglátó ipari egységek hiánya
11. A gyermekes családok számára kialakított játszótérek alacsony száma, minősége
12. **A felnőtteket érintő szabad- illetve beltéri sportolási lehetőségek alacsony száma**
13. A kerékpárút folyamatosságának hiánya
14. **A turisták számára biztosított kerékpárkölcsonzó létesítmények hiánya**
15. A programok száma alacsony

16. A megrendezett fesztiválok, programok, rendezvények színvonala nem megfelelő

17. A kulturális események iránti érdeklődés alacsony

18. A kustányi település részen számos elhagyatott gazdasági épület található

19. A település kisugárzásának, vonzerejének ápolatlansága, elhanyagoltsága (Kustányi részen)

20. Kevés az olyan lakóházak, amelyek visszaadják a település régi falusi beépítettségét

21. Közelen kiépített benzinkutak száma

22. A Deák-kúria és a Szenvedélybetegek otthonának közelsége

23. A tömegközlekedés vasúti formájának hiánya

KÜLSŐ KÖRNYEZET → Lehetőségek

1. Az Európai Unió támogatások számának növekedése

2. A zalacsányi golfpálya, fürdőcentrum, üdülőfaluvall való szorosabb kapcsolat kialakítása

3. A vállalkozók befektetési szándékainak növekedése, betelepülési szándék fokozódása

4. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) által biztosított pénzügyi támogatások

5. A belföldi turizmus jelentős fellendülése, illetve a külföldi turizmus további növekedése

6. A lakosság összefogása a község érdekében (társadalmi munka, felajánlások)

7. A turizmus felélénkülése Magyarországon

8. Termelői piac kialakítása a helyi termékek értékesítése számára

9. A település tradicionális gasztronómiájának megőrzése

10. Az egészségtudatosság felértékelődése napjainkban

11. Öko-Turisztikai régió létrehozása vagy egy létrehozotthoz való csatlakozás

12. A szabadidő szabad felhasználása érdekében az aktív pihenés előtérbe helyezése

13. Folyamatos kerékpárút kialakítása

14. A gyógyulni, kikapcsolódni vágyók számának növekedése

15. Gyógy- és élményfürdő iránti igény növekedése

16. A wellness szolgáltatást igénylők számának emelkedése
17. Az érintetlen környezet vonzóerejének felértékelődése

KÜLSŐ KÖRNYEZET → Veszélyek

- 1. Az Európai Unió támogatások nehezedő igénybevétele**
- 2. Az EU-s támogatásokhoz szükséges önerő hiánya**
- 3. A zalacsányi fürdőcentrum megépítése, mely elvonzza a fürdőzni vágyókat**
4. A település versenytársainak megerősödése
5. A termálfürdő előtérbe helyezése, a település kárára
6. A termálfürdő által nyújtott szolgáltatások színvonalának, számának csökkenése
- 7. A Magyarországra látogató turisták fizetőképességének romlása (pl. oroszok)**
8. A külföldiek betelepülése
9. Az ingatlanok külföldi kézbe kerülése, ezzel a fiatal letelepedni vágyók kizárása
10. A környezet szennyezése
- 11. A környezettudatos életmód hiánya a település lakosait, önkormányzatát tekintve**
12. A gazdaságilag inaktív lakosok aránya növekszik, egyúttal az aktív népesség aránya csökkenése
13. A jövőbeli gazdasági helyzet
14. A Nyugat-dunántúli Régió turisztikai erejének visszaesése
15. Politikai párttal való kapcsolattartás
16. A szükséges fejlesztések elmaradása
17. Az infrastruktúrát, közúthálózatot érintő beruházások késleltetése

A SWOT – elemzés mind a négy szempontja alapján jelentősen érzékelhetőek a településen bekövetkezett változások. A belső környezet tényezői esetében 2008 SWOT – elemzéséhez képest az alábbi megvalósult elemeket emelem ki. Az erősségek fontos részét képezik a befolyt **helyi adók nagysága**, amelyből kifolyólag nőtt az önkormányzat saját bevétele, illetve az EU-s támogatások igénybeviteléhez szükséges **önerő képzése**. A vizsgált időszakban a település, a **külföldi és belföldi látogatók** számára egyaránt kedvelt üdülőhellyé nőtte ki magát, melynek köszönhetően a Kehida Termál és más helyi vendéglátó-, és szálláshelyeken megnövekedett a vendégforgalom,

mely visszavezethető a bevételek növekedéséhez. A lakosok **helybeli foglalkoztatása** viszonylag **alacsony** a Kehida Termál nagy munkaerő befogadó képességének ellenére is, amely a helybeliek szakképzetlenségére utal. A település népszerűségének eredményeképpen a **helyi ingatlan árak** is jelentősen megnövekedtek, így hátráltatják a helyi letelepedni vágyó fiatalokat. Ehhez kapcsolódóan az elmúlt 7 évben az általános megélhetés körülményei is nehezedtek. A település **sportolási lehetőségeinek száma viszonylag kevés** (felnőtt fitness park, kerékpár kölcsönző hiánya), így a felnőtt lakosok, turisták korlátozottan tudják kihasználni a településtermészet adta lehetőségeit. A helyzetértékelés külső tényezői tekintetében is újabb befolyásolási elemek emelhetők ki. A település jövőbeli lehetőségeire nagy hatással van az **Európai Unió** által kiírt **pályázatok** számának növekedése. Ezáltal a községnek több lehetősége nyílik a jövőbeli célkitűzések megvalósítására. A szomszédos településen (**Zalacsány**) folyamatban lévő beruházás hatására a vendégforgalom megnövekedhet, illetve egy szorosabb kapcsolat alakulhat ki a két település között. Lehetőségek közé tartozik egy helyiek által kialakítható **termelői piac**, melynek köszönhetően a helyi őstermelők értékesíthetnék termékeiket, valamint a településről kialakított „megőrzött falusi beépítettség” képet fenntartaná. Az **egészségtudatosság felértékelődés** nagy hatással lehet Kehidakustányra, mivel a friss levegő, a nyugalom és nem utolsósorban a Kehida Termál gyógyvize hozzájárul a test és a lélek felüdüléshez, gyógyulásához. Ennek hatásaként szintén a vendégforgalom növekedését tekinthetjük. A jövőbeli kép kialakításához a veszélyek feltárása is szükséges. Az EU által biztosított pályázatok igénybeviteléhez szükséges **feltételek folyamatos növelése**, illetve az **önerő mértékének fokozása** nagyban megnehezíti, az önkormányzat fejlesztési lehetőségeit. A szomszédos településen kialakításra kerülő fürdőcentrum, elcsábíthatja a Kehida Termál célközönségét, ennek hatásaként a vendégforgalom mind a fürdőben, mind pedig a vendéglátóhelyeken lecsökkenhet.

4.3. Kehida Termál szerepe a település fejlődésében

A Kehida Termál a település, illetve a környék egyik legvonzóbb turisztikai szabadidő-, wellness és pihenő központjának tekinthető. Ez a komplexum több részre bontható: Gyógy- és Élményfürdő, Kehida Termál Hotel, Hertelendy Ház és a Kehida Élményfalu. Ezek a részek mind a Kehida Termál kereskedelmi egységeit képezik.

2. kép: Kehida Termál, Gyógy- és Élményfürdő, Hotel**, Hertelendy Ház, Élményfalu**

Forrás: www.kehidatermal.hu (Letöltés ideje: 2015.04.07.)

A kiemelt részlegek jellemzői:

1. Gyógy- és Élményfürdő

A négy kereskedelmi egység közül ez a turisták által legkedveltebb szekció. Ezt a részleget, az említett másik három kereskedelmi egység vendégei szabadon használhatják. Ezzel ellentétben, a konkrétan Gyógy- és Élményfürdőbe látogatók csak kimondottan ezt a szolgáltatást vehetik igénybe. A Gyógy- és Élményfürdőhöz tartozik a kinti Strandfürdő is, amely mind a gyógyulni vágyóknak, mind a kikapcsolódásra vágyóknak lehetőséget biztosít a kellemes időtöltésre.

A Gyógyfürdő országszerte kimagasló minőségű gyógyvize emlékezetes rekreációt nyújt az ide látogatóknak. Medencéi megtalálhatók a fürdő benti és kinti részén is egyaránt. Ide sorolható a termálos ülő- és úszómedence, súlyfürdő, nyakzuhanyzós medence is.

Az Élmény – és Strandfürdő rész leginkább a gyermekes családok által kedvelt. Nevéből adódóan olyan medencéket sorolhatunk ide, amelyek a szabadtéri illetve fedett fürdő részén is megtalálhatóak. Ezen medencékben egy kellemesebb 28 fokos vízben

tudnak fürdőzni az ide látogatók. Ehhez a részleghez több mint 13 medence tartozik, melyeket kicsik és nagyok, télen és nyáron is egyaránt használhatnak. A kinti strand rész a nyári szezonban teljes egészében nyitva tart, egyéb köztes időszakokban pedig az időjárástól függően vehető igénybe ez a szolgáltatás. Az Élmenyfürdőről a következő alfejezet nyújt részletesebb bemutatást.

2. Kehida Termál Hotel

A Kehida Termál három különböző szállási lehetőséget biztosít az üdülőknek. Ezek közül az egyik legkedveltebb a Kehida Termál Hotel, amely immáron ****-os szálloda. A szállodának a legnagyobb előnye, hogy egy épületben található a Termál komplexummal, így a vendégek akár pár perc alatt könnyedén igénybe tudják venni a Termál által nyújtott szolgáltatásokat. A félpanziós, illetve all inclusive ellátás esetében a méltán híres Deák Étterem várja a vendégeket ínycsiklós különlegességeivel.

3. Hertelendy Ház

A Kehida Termál leghangulatosabb szálláslehetősége a Hertelendy Ház. Általában a nyugalomra vágyók, illetve a nagyobb csoportok által kedvelt szállás. Alkalmas különböző rendezvények színvonalas lebonyolítására, mint például esküvők, eljegyzések, tárgyalások, találkozók. A Kehida Termáltól mintegy 120m-re található. Az itt megszállt vendégek könnyedén igénybe vehetik a nyitvatartási időben a fürdő nyújtotta szolgáltatásokat. Majd ezt követően a Hertelendy Házban kedvük szerint használhatják a külön wellness részlegüket, amely egy finn szaunát, szoláriumot, kardio-fitnessz termet, infrakabint,és egy jacuzzit foglal magába.

4. Kehida Élmenyfalu

A Kehida Élmenyfalu a nagycsaládosok kedvence. A Hertelendy Háztól körülbelül 5-10 m-re, a Kehida Termál-tól mintegy 100-200 méterre található. Az Élmenyfalu minősítése ***-os, az itt megszállt vendégek ugyanazon szolgáltatásban részesülnek, mint a Kehida Termál Hotel vendégei. Rendelkezésükre áll az Élmenyfaluban kialakított sorompóval elzárt parkoló, valamint a gyermekek számára létrehozott játszótér is. A különböző részlegek vizuálisan megtekinthetőek az 5. számú mellékletben.

4.3.1. „Család fürdője”

A Kehida Termál fürdőkomplexuma országsszerte a családok által kedvelt fürdő, üdülőhely. Ezen kijelentést a Németh Zoltán által megfogalmazott szlogen is igazolja, miszerint a Kehida Termál **„A család fürdője, itthon, Európa szívében”**.

Minden magyarországi fürdő különböző célokat tűz ki maga elé, más célközönség igényeit próbálja kielégíteni. A Kehida Termál fürdőkomplexum célcsoportja maga a család. A családon belül minden korosztálynak igyekeznek a legsokoldalúbb szolgáltatást nyújtani, ide sorolva a csecsemőket, az iskoláskorúakat, a fiatalokat, a középkorúakat és a nyugdíjasokat is. Ezért minden korcsoport számára igyekeznek megteremteni a pihenéshez, kikapcsolódáshoz a legmegfelelőbb körülményeket.

A vendégek számára három eltérő szállási lehetőséget kínál. A Hertelendy Ház, az Élményfalu apartmanjai, illetve a Hotel szobái a lehető legnagyobb kényelemmel vannak ellátva, valamint olyan praktikák találhatóak meg, melyek lehetővé teszik az egész család számára a nyugodt időtöltést. A Kehida Termál figyelembe vette a szobák kialakításánál, hogy a csecsemővel érkezők számára csendszoba, pihenő sarok legyen kiépítve, ahol a baba és a mama is ki tudja pihenni a fürdőzés fáradalmait. A szobák kiságygal, bébiétel melegítővel, cumisüveggel, bilivel és még sok mással vannak felszerelve. A szobák kialakításánál, illetve a gyógy-és élményrészleg könnyű megközelítésénél nagy figyelmet szenteltek a mozgássérültek akadálymentes közlekedésének megvalósítására. Ehhez hozzájárul a recepciónál kiépített lift, a küszöbök megfelelő kialakítása, illetve a mozgássérültek számára egy vízbe emelő szerkezet létrehozása is.

A Termál korosztályonként eltérő szolgáltatásokat nyújt az ide látogatóknak. A gyermekek számára kialakítottak egy kinti és egy fedett bébi pancsoló szakaszt csúszdával, amelyhez hozzájárul egy olyan beltéri medence, melyben a felnőttek és csecsemők egyaránt fürdőzhetnek a medence szélén megemelt peremnek köszönhetően. A gyermekek fejlődésének elősegítése érdekében egy képzett konduktív pedagógus is a fürdőzők rendelkezésére áll. Továbbá különböző foglalkozásokat lehet igénybe venni, amelyeken a konduktor mellett egy gyógy masszőr, valamint egy gyógytornász is a gyerekek és szüleik rendelkezésre áll.

Ha a szülők pihenőre vágnak, gyermeküket bevihetik a Termálon belül kialakított Csemete Kuckóba, ahol számos kreatív foglalkozás, játék vidítja fel a gyerekeket.

A felnőttek igényeit mintegy 10 különböző medence próbálja kielégíteni, melyek részben a strand-, részben pedig a fedett fürdőben találhatóak. Ezen medencék számos élményelemmel rendelkeznek, mint a hullámmedence, a sodró medence, mélyúszó medence, masszázs-fúvókák, pezsgőfürdő, jacuzzi-sziget, kamikaze óriáscsúszdák. Az idősebb korosztály számára is tartogat a Kehida Termál az igényeknek megfelelő szolgáltatást. Ez a korosztály elsősorban a termálvíz erejét szeretné felhasználni gyógyulásuk érdekében. Ehhez három gyógyvizes medencét tudnak igénybe venni, ezen kívül a rendelkezésükre állnak ivó kutak, fizioterápiai kezelések.

A gyermekek kivételével minden idelátogató számára a fürdőzésen kívül még rengeteg wellness és frissítő szolgáltatások, zeneterápiás kabinok, kneipp taposó medencék állnak rendelkezésre. Az egyik legkedveltebb a masszázs, mely többféle típusban is igénybe vehető. Valamint a szaunák használata különböző felöntésekkel a legelterjedtebb a látogatók között.

A vendégek kívánságainak eleget téve, éttermek, büfék, snack bárak színes választéka közül választhatnak a fürdőzők, nyaralók egyaránt. A kiúszó medence szélén kiépített pool-bár pedig a finom italokkal, koktélokkal látják el a fürdőzőket. Az aktív pihenők számára lehetőség van sportolásra is vízi aerobik képében.

A Kehida Termál Gyógy- és Élményfürdő a családok támogatását, pihenésük elősegítését tűzte ki célul, melyeket a belépők áraiban is érzékelni lehet. Két felnőtt és két gyermek estében családi jegy adható, mely jelentős kedvezményt jelent a családoknak, emellett 6 éves kor alatt a jegy vásárlása alól mentesülnek a szülők.

A közelben található még néhány termálfürdő, egyéb fürdőzőhely, de egyik sem nyújt ilyen családcentrikus szolgáltatásokat. Kehidakustányhoz kettő közeli városban található a turisták strandot, termálvizet, élményparkot, viszont egyik sem kifejezetten a gyermekes családokra koncentrál. Az egyik Hévíz, ami Zala megyében az egyik leghíresebb üdülőváros. Turisták, külföldiek száza látogat el Hévíz városába, melynek elsődleges és legfőbb célcsoportja a külföldi idős egészségüket féltő, gyógyulni vágyó emberek. A másik Zalaszentgrót, ami szintén körülbelül 15km-re található Kehidakustánytól. Ez a fürdő sem kimondottan a családokra specializálódott.

Szolgáltatásaiban nézve a Kehida Termál által nyújtott szolgáltatások mintegy 1/8-a található meg. Tehát a környező fürdők megközelítőleg sem nyújtanak olyan minőségű családi csomagot, mely felülmúlná a Kehida Termál által biztosított színvonalat. A Kehida Termál Gyógy- és Élményfürdő felejthetetlen kikapcsolódás az egész család számára.

4.3.2. A termálfürdő fejlesztésének hatásai

A településen fellelhető hévíz forrás kardinális lehetőségeket biztosít a település jövőbeli fejlődéséhez. A Kehida Termál pénzügyi forrását az odalátogató turisták, fürdőzők jelentik, egyszóval a vendégforgalom fokozatos növekedése számukra a mérvadó, ehhez viszonyítva tervezik a jövőbeni fejlesztéseket is. A megvalósult fejlesztéseknek eltérő hatásai vannak melyeknél a település fejlődésére nézve pozitív, illetve negatív hatásokról beszélhetünk. A vendégforgalom alakulását 2007-2013 között az 6. számú melléklet 8. és 9. táblázata szemlélteti.

A település vezetésének feladata, hogy a negatív (kedvezőtlen) hatásokat a lehető legkisebb károkozással mérsékelje, valamint a pozitív (kedvező) hatásokat a lehető legoptimálisabban érvényesítse a település fejlődése érdekében.

A következő táblázat bemutatja az Állami Számvevőszék Kutató Intézete által megfogalmazott a turizmus, kedvező illetve kedvezőtlen hatásait. (lásd. 5. táblázat)

5. táblázat: A turizmus ezen belül a termálfürdő hatása a településre

KEDVEZŐ		KEDVEZŐTLEN	
munkahelyteremtés	regionális fejlődés és egyenlőtlenségek csökkentése	szezonális foglalkoztatás és fluktuáció	regionális egyenlőtlenségek növekedése
infrastruktúra fejlesztése	gazdasági szerkezet változása	árfelhajtó szerep	erőltetett fejlődés
import növekedése	adóbevételek növekedése	migráció	import növekedése
kiegészítő jövedelemforrás	hagyományos tevékenységek támogatása	gazdasági függőség kialakulása	gazdasági szerkezet változása
külsőforrások bevonása	szolgáltatásbővülés	infláció	infrastruktúra túltelítődése
vállalkozói kedv növekedése	multiplikátor-hatások	hagyományos tevékenységek eltűnése	káros hatások felszámolásának költségei
GDP/GNP növekedése	—	növekvő kormányzati kiadások	jövedelem és munkaerő kiáramlás
—	—	„fekete” forgalom növekedése	—

Forrás: saját szerkesztés az Állami Számvevőszék: A turisztikai fejlesztések állami támogatása térségi és nemzetgazdasági szintű hatékonyságának vizsgálata, 2010 alapján

Az állami Számvevőszék tanulmánya alapján megfogalmazott hatások nagymértékben Kehidakustány községre is jellemzőek. Ezen hatások közül emelném ki azokat, amelyek a vizsgált időszakban a legérzékenyebben jelentek meg a településen, illetve a legnagyobb mértékben befolyásolták az önkormányzat működését, gazdálkodását, fejlesztési elképzeléseit, a település infrastruktúrájának fejlődését, illetve a település társadalmi - szociális helyzetét.

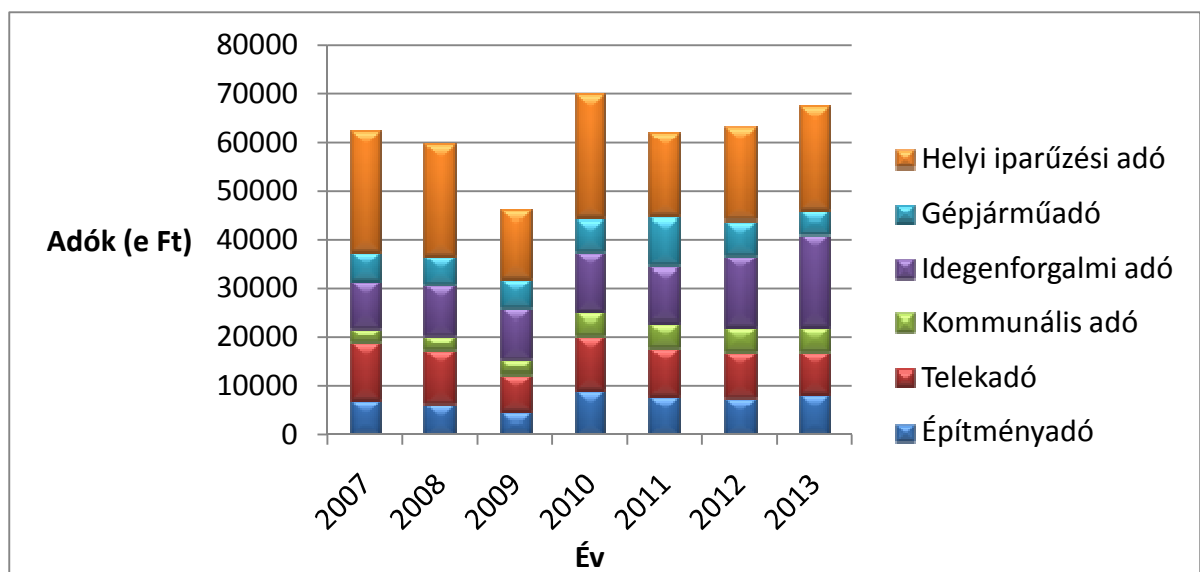
Elsősorban a kedvező hatásokat tekintve, kiemelném a következő tényezőket (a táblázatban narancsszínnel jelölve): munkahelyteremtés; adóbevételek növekedése; kiegészítő jövedelemforrás; szolgáltatásbővülés; vállalkozói kedv növekedése.

Másodsorban pedig azokat a kedvezőtlen elemeket (a táblázatban kék színnel jelölve) venném figyelembe, amelyek a legnagyobb mértékben gyakoroltak hatást Kehidakustány községre. Ezek: szezonális foglalkoztatás és fluktuáció; migráció; gazdasági függőség kialakulása; káros hatások felszámolásának költségei; növekvő kormányzati kiadások; „fekete” forgalom növekedése.

4.3.2.1. Az önkormányzat gazdálkodására

Kehidakustány község önkormányzatának gazdálkodását a termálfürdő többféle módon befolyásolja. A következő 6. ábra szemlélteti Kehidakustány község önkormányzatához befolyt adók összességét a vizsgált időszakra vetítve.

6. ábra: Kehidakustány község helyi adóinak alakulása (2007-2013)

Forrás: saját szerkesztés Kehidakustány Önkormányzatának beszámolóinak adatai alapján

Az előző diagram jól illusztrálja, hogy a 2010-es évben fizették be a legtöbb adót, majd ezt követően egy enyhe visszaesés érzékelhető. Az adók közül a három legdominánsabb a helyi iparüzési adó, az idegenforgalmi adó, valamint a telekadó. Ezen adófajták azok, amelyek a fürdőnek köszönhetően az elmúlt évtizedben jelentősen megnövekedtek. Az

önkormányzat saját pénzügyi forrásainak jelentős részét a Kehida Termál által befizetett adók jelentik. Jelen helyzetben ez az idegenforgalmi adót (IFA), a helyi iparüzési adót (HIPA), az építmény adót, gépjárműadót, valamint egy-egy évet érintve a telekadót is magába foglalja. A Kehida Termál által fizetett adók az alábbi módon alakultak 2007-2013 között:

6. táblázat: Kehida Termál által befizetett helyi adók (ezer forint)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
IFA	5.963	6.298	5.225	7.175	7.070	7.715	8.311
Építményadó	2.287	2.130	1.065	3.195	2.130	2.130	2.130
Gépjármű adó	29	26	65	65	82	72	342
HIPA	14.435	14.882	13.123	11.203	11.460	11.028	11.028

Forrás: saját szerkesztés a Kehida Termál dokumentumai alapján

Az alábbi táblázat is mutatja, hogy a Kehida Termál által befizetett adók milyen nagymértékben járulnak hozzá az önkormányzat bevételeihez. A helyi iparüzési adó az önkormányzat részére befizetett HIPA összegének, évente átlagosan mintegy 62,40 %-át teszi ki. Az IFA esetében ez az összeg átlagosan a vizsgált években 48,30% volt, az építményadó pedig hozzávetőlegesen 23,93%. A Kehida Termál gépjárműadó jogcímen utalt összege (évente átlagosan 1,74%) az önkormányzat számára az összesen befizetett gépjárműadóhoz viszonyítva jelentéktelennek minősül.

A fürdő kiépítésének következtében a településen **megnövekedett az általános vállalkozói kedv**. Ez azt jelentette, hogy elsősorban a község lakosainak, másrészt a környező településeken élők körében is népszerűvé, illetve kifizetődővé vált az üdülőfaluban valamilyen szolgáltató vállalkozás létrehozása, vagy a meglévő szolgáltatások minőségének fejlesztése. Ezen vállalkozások jellemzően vendéglátóhelyek, szállodák, kempingek, illetve apartmanok. A vendéglátóhelyek számának bővülése a helyi iparüzési adó tekintetében jelentős bevétel növekedést eredményez az önkormányzat számára. A szállodák és az apartmanok által befizetésre kerülő helyi iparüzési adó, valamint az idegenforgalmi adó is hozzájárul a települési önkormányzat saját bevételeihez. Az ilyen forrásból származó bevételt az önkormányzat saját működésének kiegészítésére, illetőleg egyéb fejlesztésekre is felhasználhatja. Az

állam által fejlesztési célra biztosított minimális forrás nem elegendő az Európai Unió támogatások igénybevételéhez, így a helyi adók beszedése, lehetővé teszi az önkormányzat önerejének képzését is. Az önerő képzése mellett az önkormányzatnak lehetősége nyílik a befolyó forrásból tartalék képzésére is, melyek a probléma megoldó képességük jelentős fejlődését eredményezik. A termálfürdő vonzerejének köszönhetően egyre gyakrabban vásárolnak fiatal párok építési területeket, melyből az önkormányzat szintén jelentős bevételhez jut a telekadó jóvoltából.

A Kehida Termál létrehozásának, további fejlesztéseinek nem csak pozitív hatásait lehet érzékelni a településen, hanem kedvezőtlen, negatív hatásait is. Ez a negatív hatás a település önkormányzatának gazdálkodását is érinti, mivel egyfajta gazdasági függőség alakulhat ki az önkormányzat részéről. Ez egy olyan szemléletváltást eredményezhet az önkormányzat részéről, mely azt tükrözi vissza, hogy saját bevételeinek jelentős részét a termál által befizetett adókban látja. Így az egyéb forrásszerző tevékenységeket figyelmen kívül hagyja, nem számolva az esetleges következményekkel.

A település önkormányzatának számolnia kell azzal a kedvezőtlen hatással is, mely növekvő kormányzati kiadásokhoz vezet.

4.3.2.2. A település infrastruktúrájára

Ahhoz, hogy egy átfogó képet kapjunk a termálfürdő fejlesztésének azon hatásairól, melyek a település infrastruktúráját befolyásolják és alakítják, különböző szempontokat kell figyelembe vennünk, mint postai szolgáltatás, távközlés, idegenforgalom, egyéb a nemzetgazdaságban fontos szolgáltatási rendszerek (egészségügy, oktatás), illetve a közlekedés. Fontos szerepet játszik a település életében, jövőképében a fenntartható fejlődés.

A település infrastruktúráját olyan módon és azon eszközökkel szabad fejleszteni, amelyek a község értékeit maximálisan megtartják, legyen az természeti, vagy épített környezet eleme. Fontos, hogy a termál fokozatos vendéglétszám növekedésének következtében a település környezeti állapota ne sérüljön, valamint az évek során kialakított természeti értékek eredeti állapotukban maradjanak. A turisták nagy része az úti cél kiválasztásakor a település környezetét, természeti adottságait is figyelembe veszi. A fenntartható környezet helyes megtartásának eredményeként a község vonzereje megnövekedik, ezáltal több turista számára válik hívogatóvá. A helyi TDM

(Turisztikai Desztináció Menedzsment) szervezet feladata, hogy az érdeklődést minél jobban felkeltse az érintettek körében.

A Kehida Termál létrehozásának illetve folyamatos fejlesztésének egyik legfontosabb hatásaként említhetjük a település útjainak javítását, újra aszfaltozását. Ezt az is magyarázza, hogy a turisták által kedvelt nyaraló-, fürdőző hely igényli, a település útjainak megfelelő karbantartását, időközönkénti felújítását. Ide sorolható a turisták számának folyamatos növekedése miatt a megfelelő mennyiségű és minőségű parkolók kialakítása is. Ez szintén a település hozzáadott értékeként jelenik meg. A vizsgált időszakban ez a fejlesztés részben valósult meg, mivel a termál közvetlen közelében biztosítottak leaszfaltozott parkolókat. Ennek ellenére a látogatók száma sokkal magasabb a parkoló helyek számához viszonyítva, ezért parkolásra a szomszédos füves területen van lehetőség. A jövőben további megfelelően kiépített parkolóhelyek létrehozására lenne szükség.

Az előző pontban is említett telkek felvásárlásának, illetve az ebből következő újabb családok betelepülésének, valamint a megnövekedett turista forgalomnak köszönhetően, igény született a tömegközlekedés javítására és az újabb buszmegállók kiépítésére, a régiók korszerűsítésére. A termál ezen pozitív hatásának eredményeképpen megkönnyítette a dolgozók munkába járását, és a diákok iskolába járását.

A fürdő fejlesztésének a község infrastruktúrájára kifejtett hatásaként kell az oktatási illetve egészségügyi rendszer fejlesztését is értelmezni. A legtöbb nyaraló és fürdőző, gyerekekkel érkezik a termálba, illetve maga a településre. A gyermekek gyakran megbetegednek vagy sérüléseket szenvednek a fürdőzés során. Ezért fontos, hogy a lehető legjobban felszerelt orvosi rendelővel rendelkezzen a község. Az orvosi rendelő további korszerűsítése jelenleg is folyamatban van, illetve a további fejlesztési tervek is elkészültek. A termálfürdő fejlesztésének köszönhetően pár évvel ezelőtt kialakításra került Kehidakustányban egy helyi patika, amely jelentősen megkönnyítette az itt élők és nyaralók életét egyaránt.

4.3.2.3. A település társadalmi – szociális helyzetére

A Kehida Termál fejlesztésének hatásai nem csak a település gazdasági helyzetére, infrastruktúrájára vannak hatással, hanem a község társadalmi – szociális helyzetére is.

A lakosság viszonyulása a településhez, a termálfürdőhöz, illetve az ide látogató turistákhoz nagyban befolyásolja a község légkörének külső-belső megítélését.

A Kehida Termál Gyógy- és Élményfürdő, Hotel****, Hertelendy Ház, Élményfalu kialakítása és folyamatos fejlesztése számos pozitív és negatív hatást érzékelhetünk a lakosság tekintetében.

Legkedvezőbb hatásként a munkalehetőségek, illetőleg a foglalkoztatottak számának növekedését, ezáltal a munkanélküliség csökkenését kell tekinteni. A fürdő komplexum részlegeinek további fejlesztése, bővítése számos új ember foglalkoztatását tette lehetővé az elmúlt 2007-2013-as időszakban. A következő táblázat szemlélteti a Kehida Termál által foglalkoztatottak létszámának alakulását a vizsgált időszakban. A táblázat alapján kiderül, hogy a fürdőkomplexum átlagosan 124 főt foglalkoztat főállásban, éves szinten. Ez a szám a szezon ideje alatt akár 200-220 főt is meghaladhatja. A táblázat alátámasztja, hogy a 2010-es csúcsot követően a termál az ország gazdasági helyzetétől függően fokozatosan csökkent a foglalkoztatottak számát. Ennek ellenére, mégis közel 130 embernek nyújt munkalehetőséget. A helybeliek foglalkoztatásával pedig a településen uralkodó munkanélküliség jelentős részét sikerült felszámolni.

7. táblázat: Kehida Termál dolgozóinak alakulása

Dolgozók	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Helybeliek (fő)	32	32	31	35	28	29	27
Bejárósok (fő)	97	92	94	98	93	94	93
Összesen	129	124	125	133	121	123	120

Forrás: saját szerkesztés a Kehida Termál dokumentuma alapján

A fürdőkomplexumhoz kapcsolódóan különböző vendéglátóhelyek nyíltak illetve bővültek a kereslet növekedésének köszönhetően, melynek megfelelő működtetéséhez létszámbővítésre volt szükség. Ezen hatás eredménye képen a településen létrejött munkanélküliség szintén jelentősen csökkent. Negatívumként kell azonban megemlíteni, hogy egy ilyen fürdőző helyen a dolgozók túlnyomó többségben csak szezonálisan vannak foglalkoztatva. Ez azzal magyarázható, hogy a szezon ideje alatt sokkal több turista látogat el a településre, illetve a fürdőbe. A turisták számának folyamatos bővülését azzal próbálják elérni, hogy a kínált szolgáltatások körét bővítik, melyek mindinkább több dolgozót igényel. A szezonális érvényesülése miatt sok

helybeli lakos más éves állást keresett. Így Kehidakustány munkaerejének egy bizonyos része más településen, illetve városban kereste a számára megfelelő munkahelyet, mely folyamatot fluktuációnak nevezünk.

A kereslet növekedése kihat a fiatalok letelepedési esélyeire is, mivel a kereslet növekedésének következtében megemelkednek az eladó ingatlanok, építési telkek vételárai. Ezáltal nehezíti a fiatalok helyben maradását, önálló család kiépítésének lehetőségét. A termál jelenléte, viszont csábítóan hat a tehetősebb rétegekre, azokra, akik finanszírozni tudnak egy Kehidakustányban értékesítés alatt álló ingatlant. Így a betelepülések száma is kis mértékben nőhet.

A fürdő iránti kereslet nem csak az ingatlan árakra van árfelemelő hatással, hanem minden egyéb szolgáltatásra, fogyasztási cikkekre is. Ezáltal a helyi lakosoknak a turistákkal megegyező mértékű ellenértéket fizetésére vannak kötelezve, ezzel jelentős problémát okozva a lakosok megélhetését illetően.

Ide sorolható még a fekete munkák számának növekedése is. Azok a vállalkozásoknak köszönhető a feketemunka elterjedése, amelyek olyan munkaerőt foglalkoztatnak, akiket nem jelentenek be, így a munkáltató mentesül az adók, illetve járulékok fizetése alól. Mivel számos olyan vendéglátóhely jött létre, amelyek csak kizárólag szezonálisak, így nem ritka, hogy találkozhatunk ilyen illegális munkásokkal is. Ezen jelenség csak kis mértékben van jelen a település életében.

A Kehida Termál folyamatos fejlődésének eredményeként a helyi lakosok is igénybe vehetik a szolgáltatások bő tárházát. A fürdő úgy próbálja a lakosokat a pihenésre, szórakozásra, regenerálódásra biztatni, hogy helyi bérletek, jegyek igénybevételét teszi lehetővé a lakosok számára, melyek körülbelül 25%-os kedvezményt jelent a teljes árujegyekhez képest. Ezáltal a Kehida Termál hozzájárul a lakosság szabadidejének kedvező eltöltéséhez.

5. LAKOSSÁG KÖRÉBEN VÉGZETT PRIMER KUTATÁS EREDMÉNYEINEK BEMUTATÁSA

Az előzetes helyzetértékelést követően, a még részletesebb információszerzés érdekében a primer kutatás eredményeinek részletes kiértékelésére van szükség, melyhez a következő diagramok, grafikonok nyújtanak segítséget.

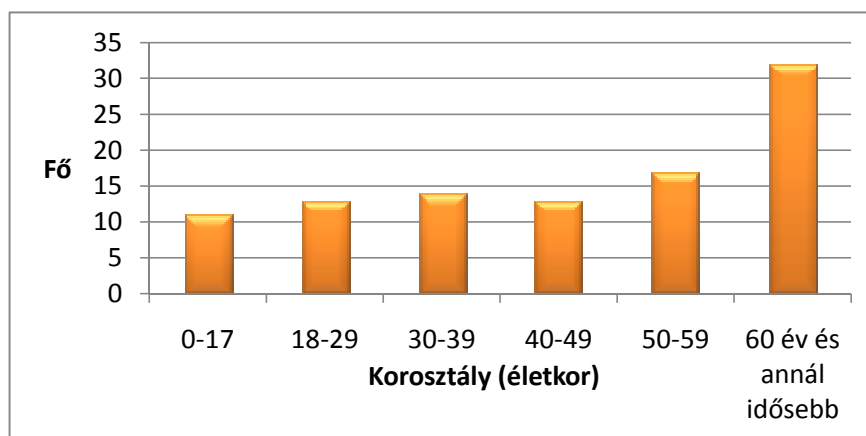
5.1. Kérdőíves kutatás eredményeinek bemutatása

A kérdőív 16 zárt típusú kérdésből áll, ebből 6 alapkérdés illetve 10 téma specifikus kérdés. Alapadatokhoz jellemzően demográfiai adatok, valamint a témához közvetlenül nem kapcsolódó adatok tartoznak. A témaspecifikus adatokhoz a nevéből adódóan is a témához szorosan kapcsolódó információkat sorolom, melyek elősegítik a kutatás céljainak megvalósítását. A kérdőív kérdései megtalálhatóak az 1. számú mellékletben.

A.) Alapadatok

A minta nagysága 1074 főből 100 fő volt. A rétegzett mintavétel alapján a megkérdezettek 54%-a nő, 46%-a pedig férfi (ld.: 1. sz. mell.–1. kérdés). A lakosok korcsoport szerinti bontását 2. szintű rétegzés alapján végeztem, melyet a következő 7. ábra szemléltet.

7. ábra: A válaszadók korcsoportra bontva

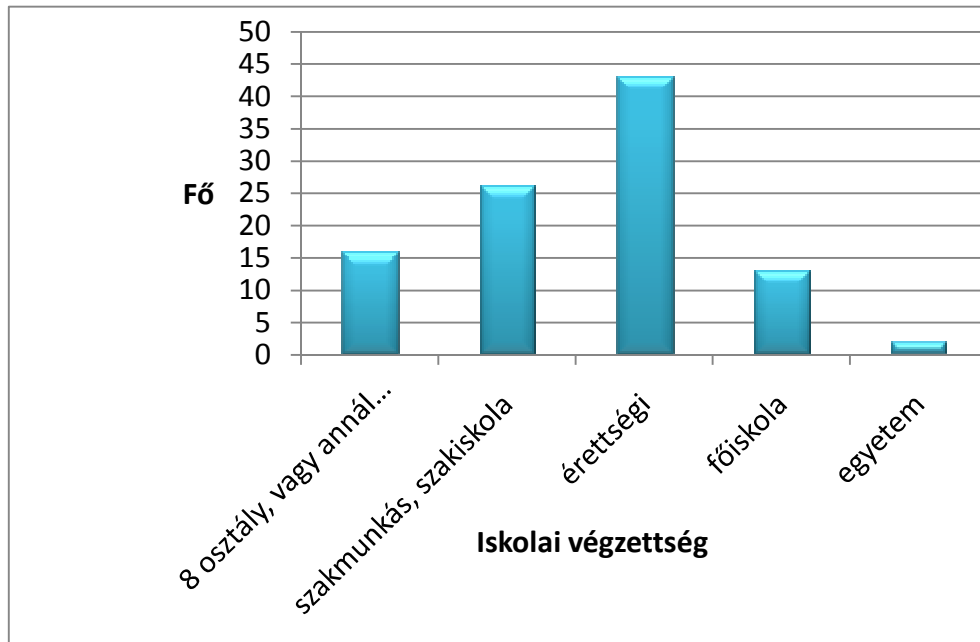

Forrás: saját szerkesztés a 2015. évi primer kutatás alapján

A válaszadók közel 1/3-a (32%-a) a 60 év és annál idősebb korosztályba tartozik, valamint az 50-59 év közöttiek 17%-át, 40-49 évesek és a 18-29 évesek 13-13%-át, a 30-39 év közöttiek 14%-át, a 0-17 évesek pedig mintegy 11%-át teszik ki a

megkérdezetteknek. Ezek alapján az öregedő társadalom képe Kehidakustány tekintetében is érvényesül.

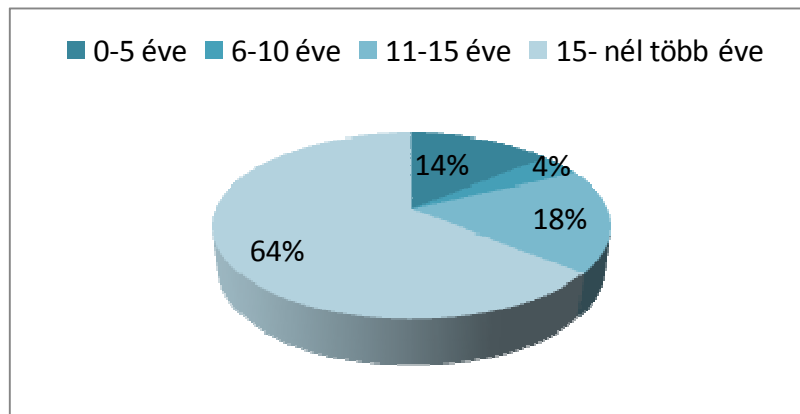
8. ábra: A vizsgált lakosság iskolai végzettsége

Forrás: saját szerkesztés a 2015. évi primer kutatás alapján

A vizsgált lakosság iskolai végzettségét tekintve a lakosok 43%-a rendelkezik érettséggel, 26%-a szakmunkás, szakiskolai képesítést szerzett. A legmagasabb szintű minősítéssel rendelkező lakosok, mindössze a megkérdezettek 2%-át teszik ki. Tehát a lakosság iskolázottságát tekintve közepesen fejlett társadalomról beszélhetünk. A foglalkozás tekintetében az iskolai végzettséghez hasonló arányokat vehetünk figyelembe, azaz az alkalmazottak esetében 44%-ról, a tanulók esetében 16%-ról, illetve a legmagasabb vezetők esetében csak 6%-ról beszélhetünk (ld.: 1. sz. mell.-4. kérdés). Jövedelemszerző tevékenységüket tekintve, társadalmuk szintén közepes szintre sorolandó.

9. ábra: A vizsgált lakosság eloszlása a településen eltöltött idő alapján

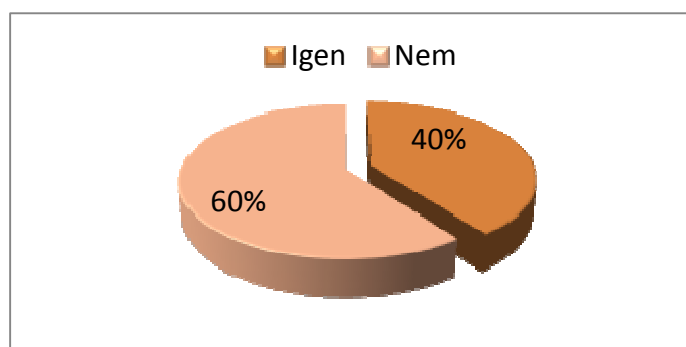
Forrás: saját szerkesztés a 2015. évi primer kutatás alapján

A 9. ábra a lakosok máig a településen eltöltött idejét ábrázolja. A válaszadók jelentős része, 64%-a 15, vagy annál több éve lakik a vizsgált településen. A megkérdezettek legkisebb része, mindössze 4%-a az, aki kevesebb mint 6 éve él a településen. Tehát sikerült elérni azt a réteget, akik a legjobban figyelemmel tudták kísérni a község fejlődésének menetét. A településen élő emberek között Kehida és Kustány külön településrésznek minősül, ezért arra törekedtem, hogy közel azonos arányban tudjam őket elérni. Így a kehidai részen a megkérdezettek száma 53 fő, míg ez a kustányi részen 47 főt tesz ki (ld.: 1. sz. mell.-6. kérdés).

B.) Téma specifikus adatok

A téma specifikus adatok megszerzéséhez a következő diagramok nyújtanak segítséget.

10. ábra: A megkérdezettek helyben foglalkoztatottságának megoszlása

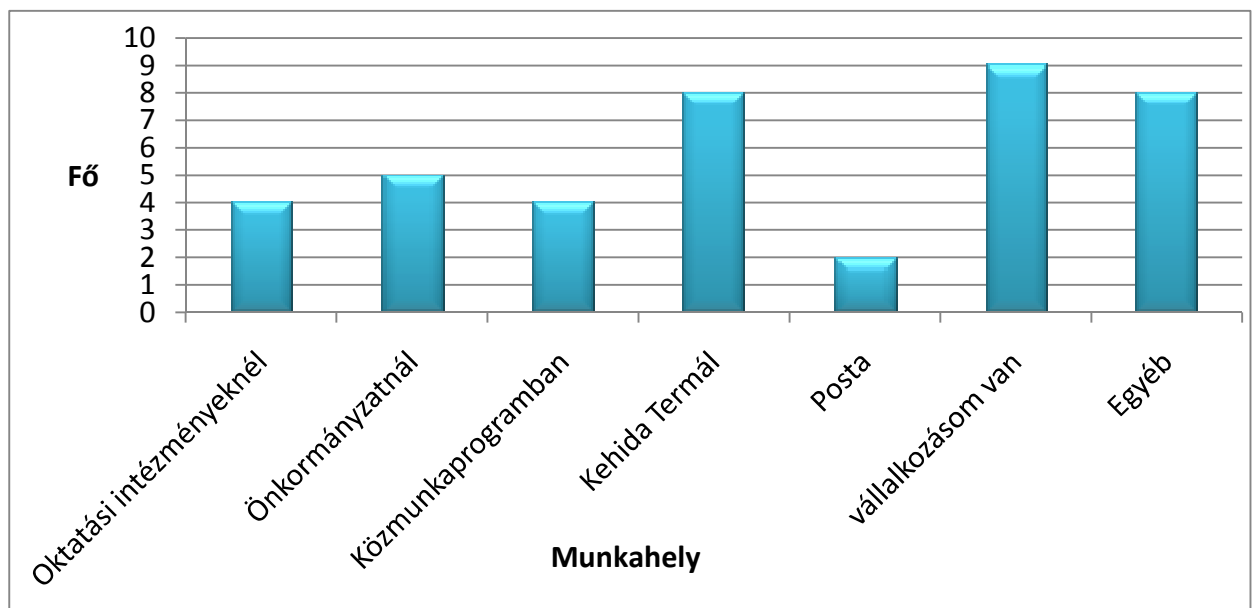

Forrás: saját szerkesztés a 2015. évi primer kutatás alapján

Fontos kérdésnek találtam, hogy a megkérdezetteknek hány százaléka dolgozik a településen. A 10. ábra szemlélteti, hogy az általam elért lakosok mintegy 40%-a a településen van foglalkoztatva, ebből adódóan a település viszonylag kevés munkaerőt vesz fel. Ez a lakosság és a település vezetői közötti kiegyensúlyozott kapcsolat kialakítását megnehezíti, így nagyobb összefogás nélkül a jövőbeli fejlesztések véghezvitele nem lehetséges. Így a település nem tudja teljesíteni azt a 2005-ben kitűzött célt, hogy a Kehida Termál fejlesztésének eredményeként a teljes munkanélküliséget felszámolják.

A következő 11. ábra az előző ábrához kapcsolódóan vizsgálja a településen dolgozó lakosok munkahelyének jellegét.

11. ábra: A település dolgozóinak munkahelyei

Forrás: saját szerkesztés a 2015. évi primer kutatás alapján

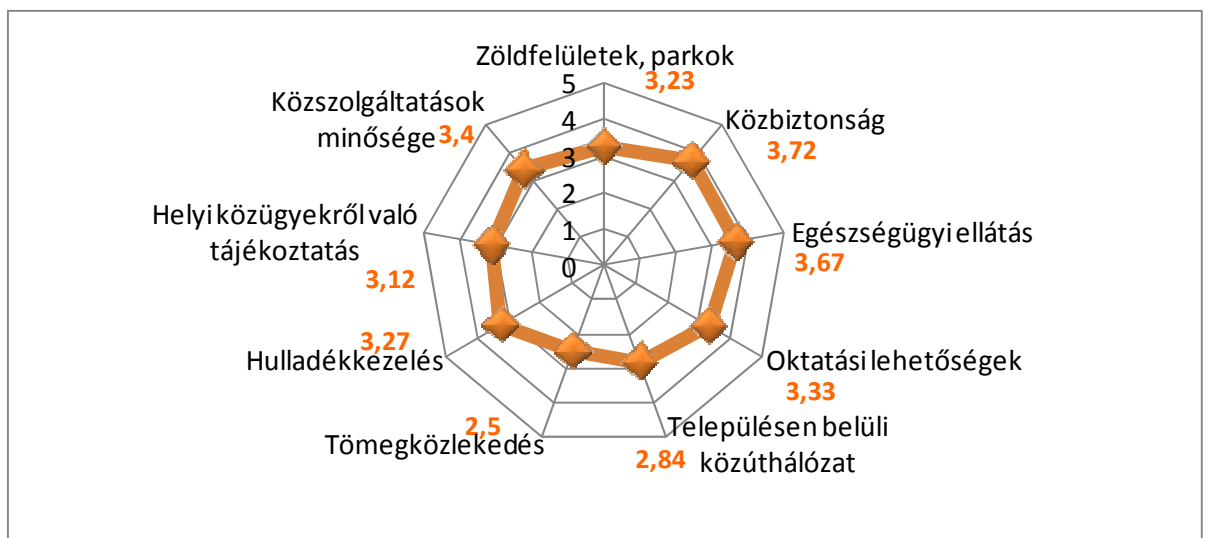
A megkérdezettek 40 %-a dolgozik a településen, melyek közül 9 fő (22,5%) vállalkozóként tevékenykedik, 8 fő (22,0%) a Kehida Termál alkalmazottjaként dolgozik. 8 fő (22,0%) egyéb munkahelyen dolgozik, mint az Őszikék Idősek Otthona (5 fő=12,5%), élelmiszerbolt (2fő=5,0%), orvosi rendelő (1 fő=2,5%). Az önkormányzat az igennel válaszolók közül 5 főt (12,5%) foglalkoztat, oktatási intézményben, valamint a közmunkaprogramban 4-4 (10-10%) főt. Tehát a lakosok a

település széleskörű munkahely kínálata közül választhatnak. A településen dolgozók véleménye alapján a munkakörülmények skálán értelmezve átlagosan 3,6-ot tesznek ki. Azaz a dolgozók elégedettsége közepes szintnél nagyobb, de nem éri el megfelelő szintet (ld.: 1. sz. mell.-9. kérdés). Ezért a település munkakörülményeinek javítása a jövőbeli fejlesztési javaslatok közé sorolandó.

A lakosság véleménye a település aktuális munkahelykínálatáról, a települést negatív színben tünteti fel. A válaszadók 40%-a se számában, se sokrétűségében nem tartja megfelelőnek a helyi munkalehetőségeket, 24%-a sokrétűnek ítéli, de számában nem találja megfelelőnek. A megkérdezettek csak kis része értékelte megfelelőnek (16%), illetve sokrétűnek (4%) a község álláslehetőségeit (ld.: 1. sz. mell.-10. kérdés). Mindent összevetve a település munkakörülményeinek javításán kívül, első sorban a munkahelykínálat optimális számát, valamint sokrétűségét kellene megcélózni, mely a lakosok életkörülményeinek javítását és kedvező megélhetési lehetőségek kialakulását tenné lehetővé.

Kérdőíves kutatásom következő pontja a mindennapi közérzetet befolyásol tényezők értékelésére irányult. A befolyásoló tényezőket az alábbi három különböző csoportra bontva értékeltem: a település feladatellátásához kapcsolódó szolgáltatások minősége (12. ábra); a település vonalas infrastruktúrájának minősége (13. ábra); egyéb minőségi szempontok, tényezők (14. ábra).

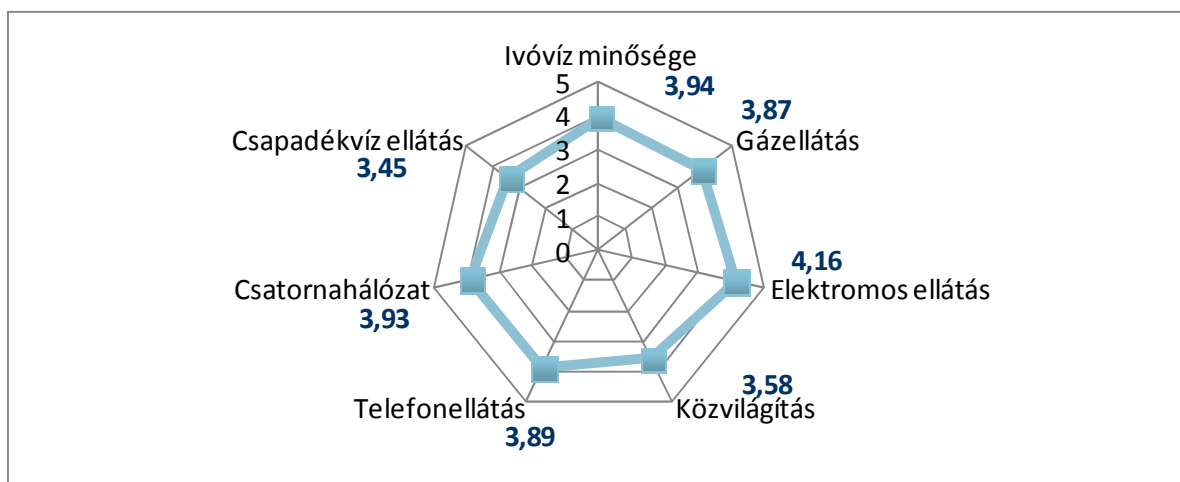
12. ábra: A településfejlesztés feladatellátásához kapcsolódó szolgáltatások minősége

Forrás: saját szerkesztés a 2015. évi primer kutatás alapján

A feladatellátáshoz kapcsolódóan kilenc elemet említhetünk. A figyelembe vett elemek közül a három legjobban minősített: a közbiztonság (3,72), az egészségügyi ellátás (3,67), illetve a közszolgáltatások minősége (3,40). A három leggyengébb tényezőhöz a tömegközlekedés (2,50), településen belüli közúthálózat (2,84) és a helyi közügyekről való tájékoztatás (3,12) sorolandó. Összességében egyik tényező sem tartozik a jó (4), és a kiváló (5) minőségű szolgáltatások közé. Ebből adódóan mindegyik elem szerepelhetne a település jövőbeni céljai között. Azonban a tömegközlekedés és a településen belüli közúthálózat fejlesztését mindenképpen szorgalmazni kell a középtávú tervekben, mellyel elősegítené a település akadálymentes megközelítését a turisták és fürdőzők számára.

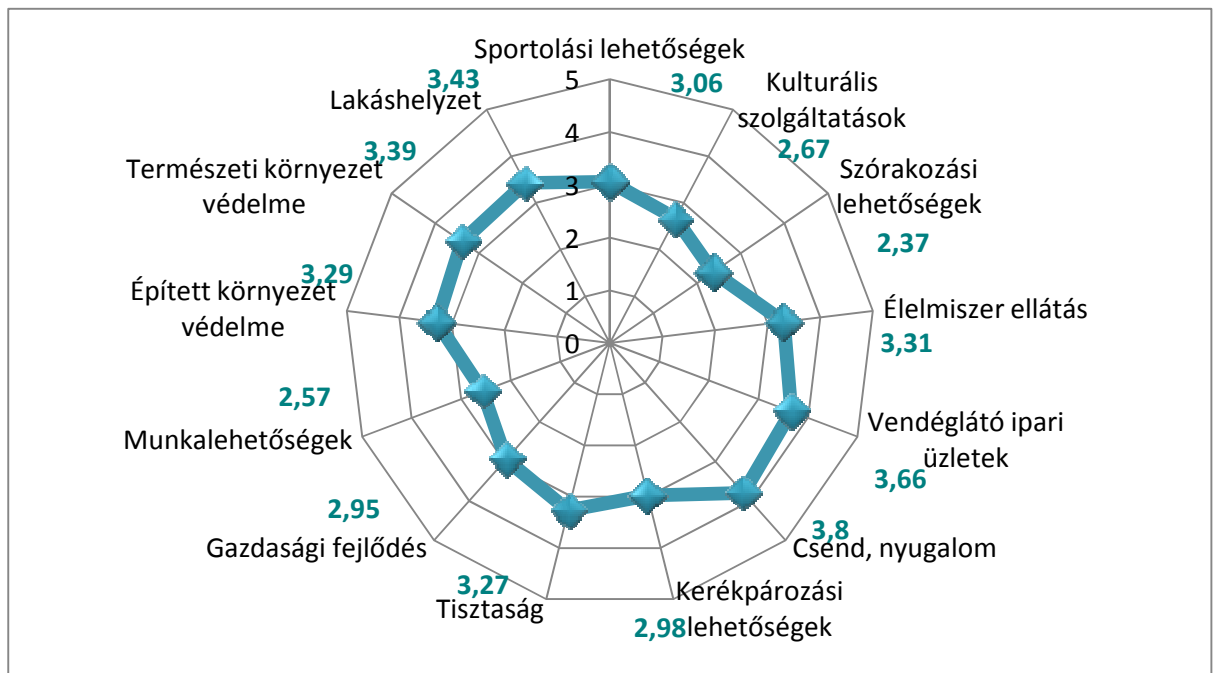
13. ábra: A település vonalas infrastruktúrájának minősége

Forrás: saját szerkesztés a 2015. évi primer kutatás alapján

A település vonalas infrastruktúrájához tartozó elemeket, a válaszadók közepes - jó minőségi szintek közé sorolták. Tehát egyik tényező sem tekinthető gyenge (2), vagy rossz (1) minőségűnek, de kiválónak (5) sem. A legjobb minősítést az elektromos ellátás (4,16) kapta, majd ezt az ivóvíz (3,94), valamint a csatornahálózat (3,93) minősége követte. A fennmaradó tényezők színvonala átlagosan 3,70.

14. ábra: Egyéb minőségi szempontok, tényezők minősége

Forrás: saját szerkesztés a 2015. évi primer kutatás alapján

A 14. ábra szemlélteti mindazon elemeket, amelyeket az előző csoportokba nem lehet besorolni. A feladatellátást szolgáló tényezőkhöz hasonlóan az elemek jellemzően gyenge (2) és közepes (3) szintek közé sorolhatóak. A három legmegfelelőbb tényező közé a csend és nyugalom (3,80), vendéglátó ipari üzletek (3,66), lakáshelyzet (3,43) tartozik. A három leggyengébb minőségű szolgáltatások pedig a szórakozási lehetőségek (2,37), munkalehetőségek (2,57), valamint a kulturális szolgáltatás (2,67). Mind a fejlettebb, mind a fejletlenebb tényezők a minőség további javítását igénylik. A munkalehetőségek, a lakáshelyzet, az élelmiszerellátás nagyban befolyásolja a letelepedni vágyókat, ezért az említett részlegek fejlesztése elengedhetetlen. A másik nagy körbe a kulturális szolgáltatások, szórakozási lehetőségek, tisztaság, nyugalom tartozik, melyek fejlesztése elősegítheti a látogatók számának növekedését.

Kérdőíves kutatásom 12. kérdése az esetleges jövőbeni fejlesztésekre irányul, mely a fejlesztésre váró területek fontosságát vizsgálja. A válaszadók három lehetőség közül választhattak minden területet illetően. A három terület az alábbi: legsürgősebb fejlesztés; fontos fejlesztés; kevésbé fontos fejlesztés.

A vizsgálat során a többség szavazata alapján a következő eredmények születtek:

15. ábra: A jövőbeni fejlesztési lehetőségek minősítésének alakulása

Legsürgősebb fejlesztés	Fontos fejlesztés
<ul style="list-style-type: none"> • A település útburkolatainak javítása • Kulturális és szórakozási helyek számának bővítése • Fiatalok lakáshoz jutásának segítése • Munkahelyteremtő beruházások támogatása • Megújuló energiaforrások kihasználása 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ A közbiztonság javítása ◦ Idősek szociális helyzetének javítása ◦ Kerékpárút bővítése ◦ Zöldterületek növelése ◦ Vállalkozások élénkítése ◦ Kulturális és szórakozási helyek számának bővítése ◦ Oktatási intézmények fejlesztése ◦ Szabadidő eltöltésére alkalmas új létesítmények létrehozása ◦ Telekommunikáció kihasználtságának növelése (tv, telefon)
Kevésbé fontos fejlesztések	
<ul style="list-style-type: none"> ◦ A fürdő parkolási gondjainak megoldása 	

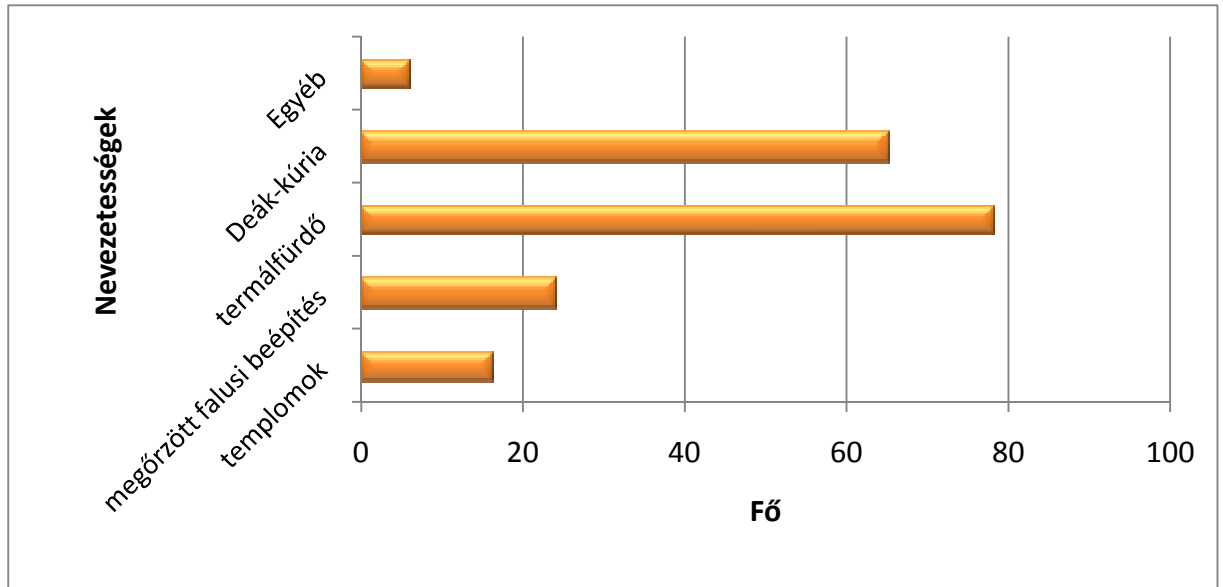
Forrás: saját szerkesztés a 2015. évi primer kutatás alapján

A 15. ábra szemlélteti, hogy a fürdő parkolási gondjainak megoldása a legkevésbé fontos a település lakosainak számára. A fontosnak ítélt fejlesztések közül a három legtöbb szavazatot a közbiztonság javítása (62%), az idősek szociális helyzetének javítása (59%), vállalkozások élénkítése (55%) kapta. A legsürgősebb fejlesztések közül szintén a három legtöbb szavazatot elért tényezőt, a munkahelyteremtő beruházások támogatását (65%), a település útburkolatainak javítását (54%) és a megújuló energiaforrások kihasználását (53%) lehet említeni. Ezen eredmények figyelembevételével kerül kiegészítésre a 6. fejezetben megfogalmazott fejlesztési javaslatok tárháza.

Kérdőíves kutatásom 13. és 14. kérdése a település lakosainak tájékozódási szintjét vizsgálja, valamint tájékozatlanságuk esetén annak okát. A felmérés alapján a megkérdezettek 5%-a tartózkodik a válaszadástól, 22%-a nem tartja magát tájékozottnak, azonban a lakosság jelentősebb része, 39%-a közepesen tájékozottnak, míg 25%-a tájékozottnak, 9%-a pedig nagyon tájékozottnak ítéli magát. Tehát a válaszadók mintegy 61%-a alacsony tájékozottsági szinttel rendelkezik, melyet a megkérdezettek 59%-a a település gondatlan tájékoztatására vezet vissza, 41%-a pedig saját érdeklődési hajlandóságát tekinti oknak. Összességében a település

információáramlása szintén fejlesztésre szorul, a lakosság legmagasabb szintű tájékozottsága érdekében. A fejlesztési ötleteket és irányokat a 6. fejezet tartalmazza.

16. ábra: Kehidakustány legfontosabb értékei

Forrás: saját szerkesztés a 2015. évi primer kutatás alapján

A 16. ábra bemutatja, hogy melyek Kehidakustány község legfontosabb értékei. A vizsgálat célja az volt, hogy felszínre kerüljenek a település gyengének minősített értékei, melyek további fejlesztésekre várnak, valamint a pillanatnyilag leglényegesebbnek értékelt nevezetességek, értékek, melyek a további fejlesztéseknek köszönhetően növelik a település hírnevét, kedveltségét. A település legvonzóbb értékének a válaszadók 41,3%-a a termálfürdőt választotta, majd 34,4%-a a Deák-kúriát, 12,7%-a a megőrzött falusi beépítettséget tartja vonzónak. A maradék 8,5% a templomokat tartja a legértékesebbnek, valamint 3,2% egyéb értékeket sorakoztatott fel, mint a Deák kút. A nevezetességekben rejlő fejlődés lehetőségek a következő 6. fejezetben kerülnek részletezésre.

Kérdőíves kutatásom utolsó kérdéseként, a jelenleg folyamatban lévő, zalacsányi beruházás hatását vizsgálom Kehidakustány fejlődésére nézve. A válaszadók 31%-a úgy véli, hogy a szomszédos beruházásnak jó hatása van, 26%-a nagy fejlesztési lehetőségekre számít, 27%-a szerint a fejlesztés se negatív se pozitív hatást nem gyakorol a településre. Összességében a lakosság véleménye megoszlik, mivel a megkérdezettek egyik fele kifejezetten pozitívnak, míg a másik fele semleges, vagy

negatív hatásra számít. A zalacsányi golfpálya, fürdőkomplexumhoz kapcsolódó javaslatok a következő 6. fejezetben kerülnek kifejtésre.

5.2. Mélyinterjú eredményeinek bemutatása

Szkdolgozatom színvonalának emeléséhez kvalitatív kutatási módszert is alkalmaztam mélyinterjú formájában. A kutatás célcsoportja a település fejlődését befolyásoló három különböző szakterületen érdekelt, vezető pozíciót betöltő személy: Kehida Termál Hotel általános igazgatóhelyettese; a zalacsányi golfpálya, üdülőfalu, kastély HR referense; valamint a Kehidakustány Turisztikai Egyesület projekt vezetője. A mélyinterjú értékelésénél törekedtem a rendelkezésemre álló információk alapján lényegre törően, megfelelően szemléltetve kiemelni azokat az információkat, amelyek jelentősen befolyásolják a település jövőbeni fejlődését. A vezetőknek feltett kérdések között voltak azonosak és teljesen eltérő jellegű kérdések.

A kérdések közül négy kérdés volt azonos, melyek könnyen összehasonlíthatóak.

Az első kérdés a település **jelenlegi fejlettségi szintjére** keresi a választ. A három interjú alany hasonlóan vélekedett a pillanatnyi állapotról. Összességében egy ötfokozatú skálán mérve hármas, azaz nem lehet egyértelműen eldönteni, hogy a település fejlettségi szintje az alacsonyhoz, vagy a megfelelő szinthez áll közelebb.

„Véleményem szerint, a település egy kisebb községhez viszonyítva viszonylag fejlettnak mondható, de mint „fürdőváros”, üdülőfalu, még nem teljesített megfelelően.” (Németh Zoltán, Kehida Termál, mélyinterjú)

„Tehát úgy gondolom, hogy rengetek feladat és munka vár még ránk, ahhoz hogy nyugodt szívvel mondjam azt, hogy 4-es többnyire elégedett.” (Lázár Roland, önkormányzat, mélyinterjú)

Kérdés vetődött fel azzal kapcsolatban is, hogy milyen **eszközökkel**, illetve **módszerekkel** lehetne még jobban **felkelteni a turisták figyelmét** a településre irányulóan. A vezetők az alábbi lehetőségeket sorakoztatták fel:

1. A Kehidakustányi Turisztikai Egyesület projektvezetője szerint, a **település marketingre** kellene koncentrálni, ahol a figyelem felkeltés a legfontosabb eszköz. A megfelelő média eszközök használatával egyértelműen az elektronikus média felé kell orientálódni (**facebook, instagram, twitter**). Ehhez kapcsolódóan folyamatban van egy teljesen új struktúrájú weboldal rendszernek a kialakítása is.

2. A Kehida Termál Hotel általános igazgató helyettes véleménye alapján több **attrakcióra** van szükség a turisták vonzásához. Ilyen attrakció például a kulturális örökség felújítása, bemutatása (tájház; régi Zala híd; malom épülete), az ehhez kapcsolódó rendezvények megszervezése. A közösségi területeken sport, szabadidős tevékenység támogatása új beruházásokkal, valamint ösztönözni kell a magántőkét attraktív beruházások elvégzésére.

3. A golfpálya, üdülőfalu (Zalacsány) HR referense úgy gondolja, hogy ki kell használni a hely szépségeit. Hangsúlyozni kellene a gyönyörű Zala Völgye adottságait, illetve **szabadtéri programok, túra útvonalak** tervezésére lenne szükség.

Jelentős befolyással rendelkező tényezőnek tartom a település fejlődését illetően a **Kehida Termált**, ezért fontosnak találtam, ehhez kapcsolódóan a kiválasztott vezetők véleményének összevetését. Két vezető közel ugyanazon véleményt fogalmazott meg a Kehida Termállal kapcsolatban.

„Az, hogy ez a fürdő ide megépült, ez egy csoda volt önmagában...”-A Kehidakustányi Turisztikai Egyesület projekt vezetője úgy véli, hogy egy ilyen kis településen egy ilyen meghatározó beruházás gyökerestül meg változtatta a település lakosainak életét, és maga a település fejlődési lehetőségeit. A fürdő hatását tekintve, nem csak kizárólag a Kehidakustányt, hanem a térség fejlődését is alapjaiban megváltoztatta. Lázár Roland projektvezető úr elmondta, hogy a Kehida Termál egy 13 milliárdos további fejlesztést generált a kistérségen belül, melyhez hozzátartozik az útfejlesztés, az internetes hálózat megfelelő kiépítése, egyéb infrastrukturális fejlesztések.

A Kehida Termálhoz talán a legközelebb álló vezető, Németh Zoltán úr véleménye szerint, a fürdő nélkül a település csak egy lenne a sok zalai település közül. A

településhez kapcsolódóan az „együtt sírunk, együtt nevetünk” elv érvényesül leginkább, mivel ha a fürdő forgalmának, érdekeltségének köszönhetően javul a termálfürdő helyzete, az pozitív hatással van a községre is, mely negatív esetben is érvényesül. Összességében a falu fejlődése, fejlesztése szervesen kapcsolódik a fürdő működéséhez, és nagyban befolyásolja annak sikerességét.

A zalacsányi kastély, golfpálya HR vezetője az előző véleményekkel ellentétesen vélekedik. Úgy gondolja napjainkban egyre kevesebb jelentősége van a Kehida Termálnak a település életében, mivel egy önálló objektumként működik és a község színvonalára nem figyel megfelelően.

Az összeállított kérdéssor következő kérdése a **jövőbeni fejlesztési elképzelésekre** irányul, melyek megvalósulása már megkezdődött, illetve még várat magára.

- A folyamatban lévő fejlesztésekhez az alábbi tényezők sorolhatóak: Kehidakustány gyógyhellyé nyilvánítása; a fürdő környékén a járdák, utak minőségének javítása, pormentesítése; közvilágítás korszerűsítése (villanyoszlopok cseréje).
- A tervezett fejlődési szempontok az alábbiak: az elhanyagolt ingatlanok gondozottságának elősegítése, ösztönzése; további infrastrukturális fejlesztések; parkosítás; játszóterek, közösségi terek kialakítása; megfelelő árukészlettel és nyitvatartási idővel rendelkező boltok üzemeltetése.

A jövőben egyértelműen a termál turizmus és a gyógy turizmus felé kellene jobban orientálódnia a településnek. *„Ebben látom a következő nagy potenciált itt a térségben, hogy ezt a pihenést, a rekreációs szabadidő irányított hasznos felhasználásra tudunk alapozni, megfelelő csomagok elkészítésével.”*(Lázár Roland, önkormányzat, mélyinterjú)

Végül abban kértem ki az interjú alanyok véleményét, hogy milyen pozitív, **illetve negatív hozadéokra** számítanak a **zalacsányi beruházásokkal** kapcsolatosan.

Mindent összevetve a válaszadók kimondottan csak pozitív hozadékra számítanak. Ezt az is elősegíti, hogy a golf beruházás közös közigazgatási területen zajlik, vagyis 2/3 Zalacsány, 1/3 Kehidakustány közigazgatási területe. A fejlesztéshez kapcsolódóan mindkét település számára a szolgáltatások bővülése munkahelyteremtés, munkahelyfejlesztés fog generálni. Lázár Roland projektvezető úr elgondolás alapján

elképzhető, hogy pár év múlva a munkanélküliséget teljes mértékben felszámoljuk. Ehhez kapcsolva az oktatás fejlesztése és a fiatalok megtartása, a lakáshoz jutás a munkahelyteremtéssel összhangban fog megvalósulni. A Kehida Termál igazgatóhelyettese úgy véli, hogy a golf beruházás nem jelent konkurenciát az eltérő célközönség miatt, így inkább a nagyobb sajtónyilvánosság, a szép környezet, a magas színvonalú infrastruktúra kizárólag pozitív hatást idéz elő. Ezzel hozzájárul a település turistaforgalmának emelkedéséhez, amelynek jótékony hatásai Kehidakustányban is érzékelhetőek lesznek.

Emellett fontosnak tartottam, hogy a település fejlődéséhez kapcsolódó néhány fejlesztési ötletemet, megosszam a község életében jelentős szerepet betöltő személyekkel. Ötleteimre, javaslataimra vegyes visszajelzések születtek. Néhány ötletet jónak ítélték, de anyagi forrás hiányában elvetették. Valamint előfordult, hogy az adott javaslat már megvalósult, de nem adtak neki elegendő visszhangot, illetve nem fedte teljesen az általam megfogalmazott fejlesztést.

6. FEJLESZTÉSI JAVASLATOK ISMERTETÉSE

Végezetül felsorolásra kerülnek a kérdőívben, és a mélyinterjúban szereplő fejlesztést célzó igények, ötletek, valamint az általam megfogalmazott fejlesztési javaslatok. Az ötleteket három nagy csoportba osztottam: infrastrukturális, turisztikai jellegű, valamint a lakosság komfortérzetét célzó javaslatok. A felsorolt fejlesztési javaslatok között található néhány olyan mely már folyamatban van, de még nem fejeződött be, valamint olyan is, mely talán csak a hosszú távú stratégiai tervben kerülhet megvalósításra.

6.1. Turisztikai jellegű

A turisztikai jellegű javaslatok két részre bonthatóak: a települést és a fürdőt befolyásoló.

17. ábra: Kehidakustány községre vonatkozó turisztikai fejlődési javaslatok I.

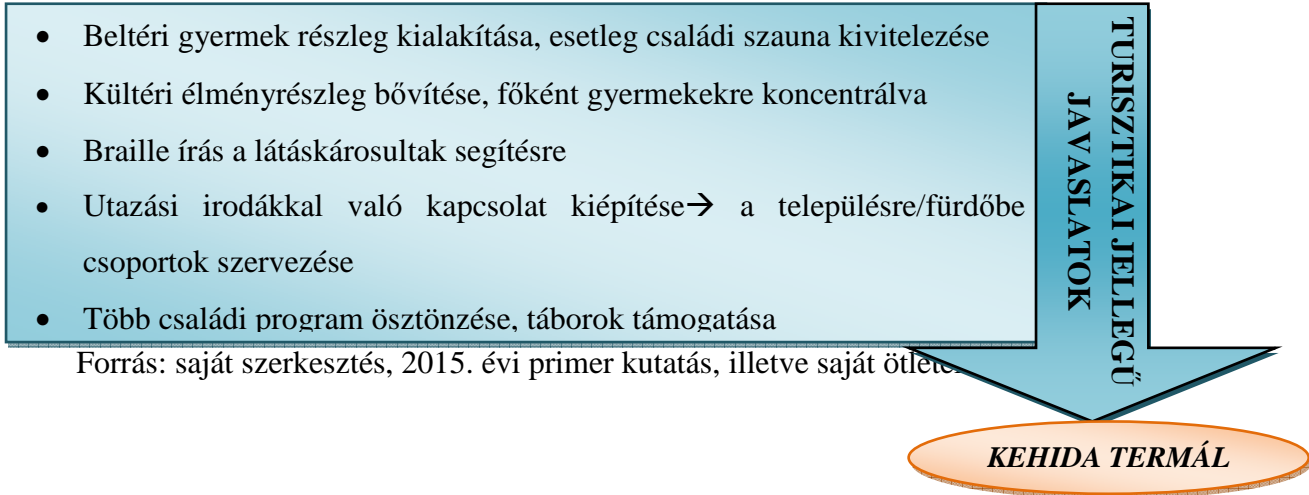
- Lovaglási lehetőségek, kapcsolat a közeli Szentmihálypusztával
- Élményközpont kialakítása: szabadtéri fitness park kialakítása (felnőtt játszótér),
- Dóttó üzemeltetése a golfpálya és a tó irányába
- Szezonális szabadtéri mozi létrehozása
- Horgásztatás a Zala folyónál
- Vadvízi evezés szervezése kijelölt vezetővel
- Weboldal fejlesztése (több információ érdekében)
- Falun belüli kirándulások, túrák szervezése
- Kerékpárút kialakítása Kehidakustány és Zalacsány között
- Kerékpárút a Balatonhoz
- Kerékpárok bérbeadása, 4-6 személyes biciklik kölcsönzés
- Közösségi ház fiataloknak (csocsó asztal, billiárd, pingpongasztal)
- Településmarketing fejlesztése → tv reklámok, plakátok

Forrás: saját szerkesztés, 2015. évi primer kutatás, illetve saját ötletek alapján

TURISZTIKAI JELLEGŰ JAVASLATOK

ÁLTALÁNOS

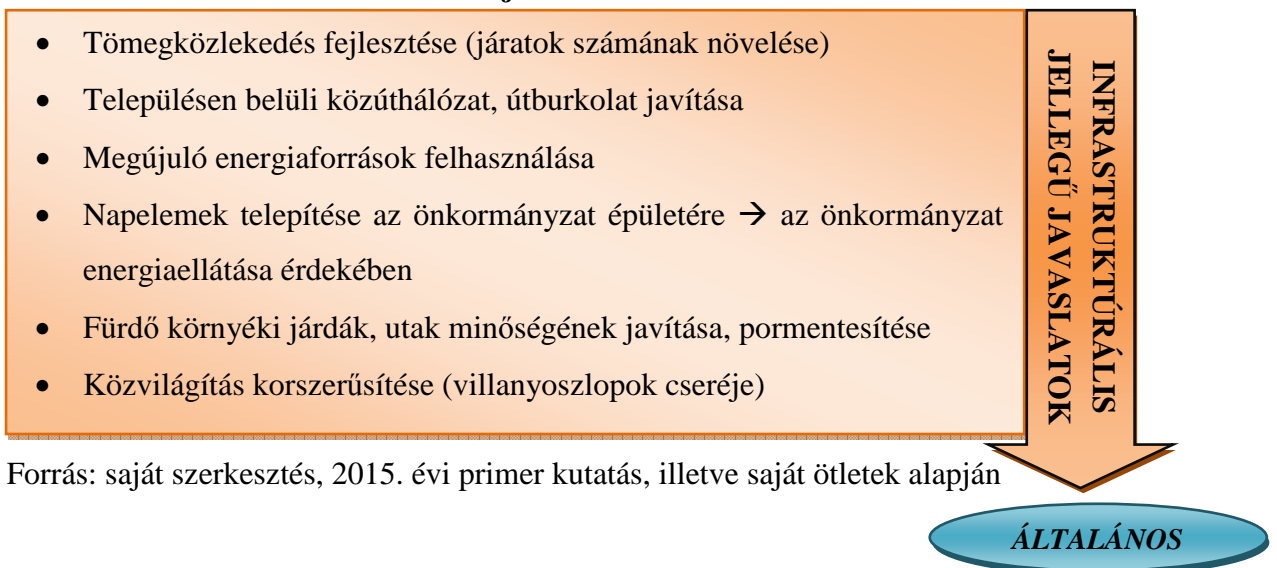
18. ábra: Kehidakustány községre vonatkozó turisztikai fejlesztési javaslatok II.

Kehidakustány turisztikai jellegű fejlődését több tényező is befolyásolja. Közvetlen a településre irányuló fejlesztésekhez a helyi TDM szervezet közreműködésére van szükség, míg a Kehida Termálon belüli turisztikai fejlődést a fürdő tulajdonosai kezdeményezik, illetve engedélyükkel kerül lebonyolításra.

6.2. Infrastrukturális jellegű

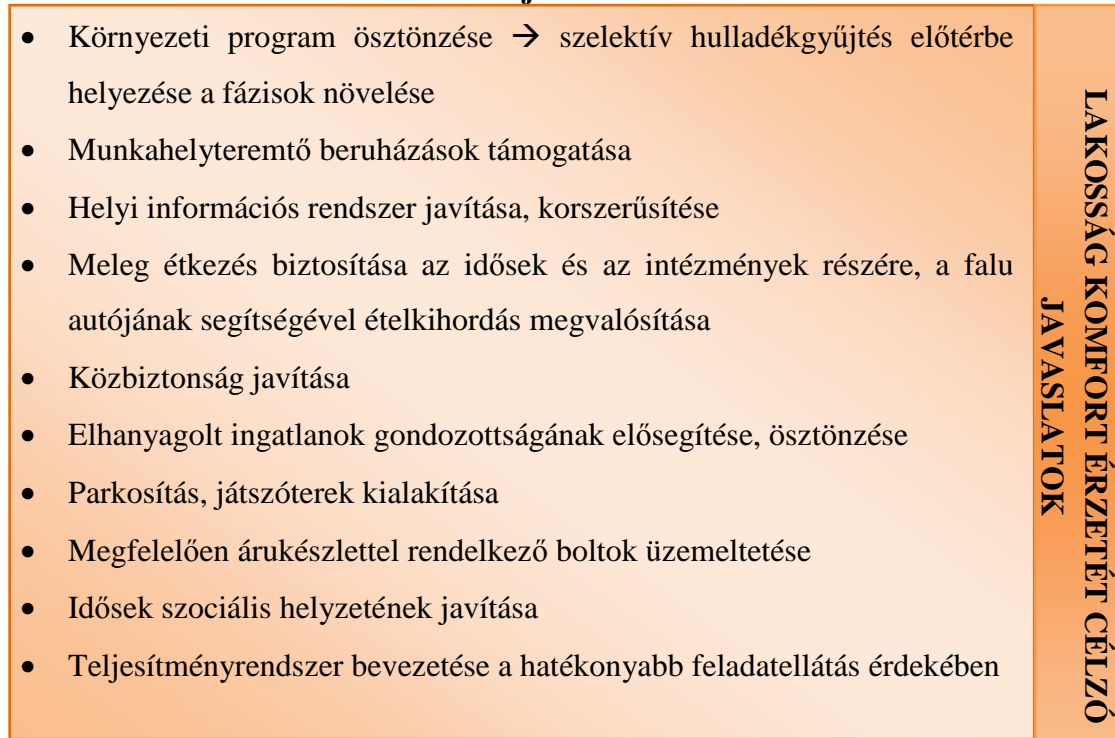
19. ábra: Kehidakustány községre vonatkozó infrastrukturális fejlesztési javaslatok

Az infrastrukturális fejlesztések nagy szerepet töltenek be mind a turizmus, mind a lakosság életében, ezért az erre irányuló javaslatok hozzájárulnak a további területek fejlesztését célzó javaslatok magvalósulásához.

6.3. A lakosság komfort érzetének javítását célzó fejlesztések

20. ábra: Kehidakustány lakosságának komfort érzetének javítását célzó fejlesztések

Forrás: saját szerkesztés, 2015. évi primer kutatás, illetve saját ötletek alapján

ÁLTALÁNOS

Egy település egyik legfontosabb célja, hogy megfelelő életteret teremtsen a község lakosai számára, így az alábbi fejlesztési javaslatok megvalósítása nélkülözhetetlen egy fejlődésben lévő település szebb jövőképeinek megteremtéséhez.

7. ÖSSZEGZÉS

Dolgozatom megírására a szomszédos település Kehidakustány iránti személyes kötődésem, illetve szakmai érdeklődésem ösztönzött. **Szakdolgozatom célja:** a település jelenlegi helyzetének feltárása; a Kehida Termál jelentőségének, és a településre kifejtett hatásának vizsgálata; a szomszédos Zala Springs projekt pozitív/negatív hatásának elemzése és az esetleges fejlesztési irányok meghatározása a lakosság, illetve három választott vezető véleménye alapján. Ezen kívül, céljaim közé sorolandó a településre irányuló fejlesztési javaslatok összegzése, az elvégzett kutatási módszerek és saját elképzeléseim alapján. A település jelenlegi helyzetének feltárását, egy általam készített SWOT - elemzés elkészítésével végeztem. A SWOT – elemzés eredménye alapján (belső) erősségnek tekinthető a helyi adók nagysága; a külföldi és belföldi látogatók száma, míg a gyengeségek közé sorolható a helybeliek alacsony foglalkoztatása; a helyi ingatlanárak folyamatos emelkedése. Az analízis szerint (külső) lehetőségekhez tartozik az EU által kiírt pályázatok száma; Zala Springs beruházás hatása; az egészségtudatosság felértékelődése, míg a veszélyekhez az EU-s pályázatok igénybevételéhez szükséges feltételek növekedése; a szükséges önerő fokozása tartozik. Tanulmányom hivatásbeli megalapozottágra, valamint a témában való jártasság megkönnyítése érdekében, számos szakirodalmi forrást tanulmányoztam **szekunder kutatásom** keretében. A szakirodalmi és internetes források, valamint az önkormányzat és a Kehida Termál által rendelkezésemre bocsátott anyagok nagy segítséget jelentettek a téma elméleti feldolgozásában, illetve könnyebb áttekinthetőségében. Célkitűzéseim megvalósításához **primer kutatást** végeztem, amelyen belül kvalitatív és kvantitatív technikát is igénybe vettem. A kvalitatív technikán belül mélyinterjú megkérdezés módszerét alkalmaztam, melynek segítségével három, a település fejlődéséhez kapcsolódó személyt kérdeztem meg. A **mélyinterjúk** célja a település fejlettségi szintjének meghatározása; a turisták vonzásának növeléséhez szükséges eszközök, módszerek megnevezése; a Kehida Termál jelentőségének bemutatása; a Zala Springs beruházás települést befolyásoló hatásának értékelése; valamint a vezetők jövőbeli fejlesztési elképzeléseinek meghatározása. Az általuk adott válaszok alapján a következő eredmények születtek:

- ✓ A település **fejlettségi szintje** egy ötfokozatú skálán hármas, **közepes** szintű, így a megfelelő szint elérése érdekében további fejlesztésekre van szükség.

- ✓ A turisták vonzásához szükséges eszközök: **település marketing fejlesztése** (facebook instagram, twitter)- elektronikus média hatékonyabb használata; szabadidős tevékenységek, új beruházások támogatása; szabadtéri programok szervezése; **túra útvonalak tervezése.**
- ✓ Kehida Termál jelentősége: „**együtt sírunk, együtt nevetünk**” elv érvényesül; a falu fejlődése, fejlesztése szervesen kapcsolódik a fürdő működéséhez, és nagyban befolyásolja annak sikerességét.
- ✓ Jövőbeni fejlesztési ötletek: **elhanyagolt ingatlanok gondozásának elősegítése;** infrastrukturális fejlesztések; parkosítás; játszóterek, közösségi terek kialakítása; **megfelelő árukészlettel** és nyitva tartással rendelkező boltok üzemeltetése.
- ✓ A Zala Springs beruházás hatása: **kimondottan pozitív**, a szolgáltatások bővülését, munkahelyteremtést, a turista forgalom emelkedését fogja generálni.

Primer kutatásom másik kvantitatív technikán belül **kérdőíves megkérdezés** módszerét alkalmaztam rétegzett mintavétel alapján. Kérdőíves kutatásom a lakosság véleményét célozta dolgozatom célkitűzéseivel kapcsolatban. A lakosság válaszai alapján:

- A település **munkakörülményei nem megfelelőek**, számukban és sokrétűségükben további beavatkozásra várnak.
- A helyzetértékeléshez kapcsolódóan három csoportot képeztem melyek:
 - A település feladatellátásához kapcsolódó szolgáltatások minősége: A leggyengébb tényezőhöz a tömegközlekedés (2,50), településen belüli közúthálózat (2,84) és a helyi közügyekről való tájékoztatás (3,12) tartozik.
 - A település vonalas infrastruktúrájának minősége: Az ide sorolandó tényezők színvonala átlagosan 3,70. Az elektromos ellátás 4-es értéke kiemelkedő, míg a többi (ivóvíz ellátás; csapadékvíz ellátás) folyamatos fejlesztésre szorul.
 - Egyéb minőségi szempontok, tényezők: Jellemzően gyenge (2) és közepes (3) szintek közé sorolhatóak, a leggyengébb tényezők szórakozási lehetőségek (2,37), munkalehetőségek (2,57), valamint a kulturális szolgáltatás (2,67).

Egyik tényező sem tartozik a jó (4), és a kiváló (5) minőségű szolgáltatások közé, ezért mindegyik elem szerepelhetne a település jövőbeni céljai között.

- A jövőbeni fejlesztési területek közül a település útburkolatainak javítását; **a kulturális és szórakozási helyek számának bővítését; a fiatalok lakáshoz jutásának segítését; munkahelyteremtő beruházások támogatását;** valamint a megújuló energiaforrások kihasználását tartották a válaszadók a legsürgősebb fejlesztési területeknek.
- A település **információáramlása** szintén **fejlesztésre szorul**, a lakosság legmagasabb szintű tájékozottsága érdekében.

Dolgozatom lényegi részét képezi, a szekunder és primer kutatás, illetve saját véleményem alapján megfogalmazott fejlesztési ötletek. A javaslati ötleteket három csoportra bontottam: infrastrukturális jellegű; turisztikai jellegű; és a lakosság komfort érzetét célzó fejlesztési javaslatok. Ezen elképzelések jövőbeni megvalósulását befolyásolja a vezetők, a tulajdonosok, és az önkormányzat hozzáállása, valamint a rendelkezésre álló tőke, önerő, illetve a rendelkezésre álló támogatások.

Összességben megállapítható, hogy Kehidakustány község a környező térségekhez viszonyítva jól teljesít, viszont a többi fürdő városhoz képest jelentős elmaradottságokkal rendelkezik. Dolgozatomban megfogalmazott célkitűzések megvalósultak, sikeresen feltártam a település jelenlegi helyzetét, a valamint rávilágítottam a község gyengeségeire, melyek útmutatóul szolgálnak a jövőbeni fejlesztésekhez. Primer kutatásom alapján kiderült, hogy a lakosság és a vezető pozíciót betöltő személyek egyaránt a település fejlettségét közepesnek ítélik, így a további folyamatos fejlődést támogatják.

IRODALOMJEGYZÉK

Szakirodalom:

1. **ÁLLAMI** Számvevőszék Kutató Intézete: A turisztikai fejlesztések állami támogatása térségi és nemzetgazdasági szintű hatékonyságának vizsgálata. [elektronikus dok.]. Budapest. 2010.június. ISBN 978 963 88187 7 5
Hozzáférés: <http://www.asz.hu/tanulmanyok/2010/a-turisztikai-fejlesztések-allami-tamogatasa-tersegi-es-nemzetgazdasagi-szintu-hatekonysaganak-vizsgalata/t329.pdf>
2. **CSANÁDI** Ágnes - Tóth József: Az önkormányzatok pénzügyei. Budapest: Perfekt Kiadó, 2002. ISBN 9633944740
3. **Európai** Bizottság, Kommunikációs Főigazgatóság: Regionális politika [elektronikus dok.]. ISBN 978 92 79 41295 0. Letöltés ideje: 2015.03.16.
Hozzáférés: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/hu/regional_policy_hu.pdf
4. **KÖKÉNYESI** József - Madaras Attila: Települési tervezés, útmutató a településfejlesztési program készítéséhez. In: Településfejlesztési füzet 25. Budapest: BM Kiadó, 2002. ISBN 963 8036 69 9
5. **LÁSZLÓ** Mária - Pap Norbert: Bevezetés a terület és településfejlesztésbe. Pécs: Lomart Kiadó, 2007. ISBN 987 963 9632 06 6
6. **PAP** Norbert - Tóth József: A terület- és településfejlesztés alapjai. Pécs: Alexandra Kiadó, 2005. ISBN 963 368 810 8
7. **REMÉNYI** Péter: Nagytérségek az európai területfejlesztési dokumentumokban. In: A területfejlesztés földrajzi alapjai. (szerk.): Pap Norbert. Pécs: Lomart Kiadó, 2007. ISBN 978 963 9632 07 3

Internetes források:

1. **CSANÁDI Ágnes:** A regionális politika hatása a Nyugat-dunántúli térségre. [doktori disszertáció]. Kaposvár: Kaposvári Egyetem Gazdaságtudományi Kar. 2012. Letöltés ideje: 2015.03.26. PDF fájl. Hozzáférés: http://www.gtk.ke.hu/files/tiny_mce/File/doktori/csanadi_tezis_hun.pdf
2. **CSETE Mária:** Regionális és környezet gazdaságtan. [elektronikus dok.] EDUTUS Főiskola, 2012. Letöltés ideje: 2015.04.24. Hozzáférés: http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0017_15_reg_kornygazdtan/ch03s03.html
3. **FENYŐVÁRI Noémi:** Az Európai Unió csatlakozás költségvetési és gazdaságpolitikai hatásai. [doktori disszertáció]. Budapest: Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság és Társadalomtudományi Kar Pénzügy és Számvitel Tanszék. 2006. Letöltés: 2015.04.24. PDF fájl. Hozzáférés: http://kgt.bme.hu/doktori/phds/fenyovari_n.pdf
4. **HOFFMANN Csilla - Polomik Heléna (összeáll.):** Területi szintek [elektronikus dok.] Letöltés ideje: 2015.02.26. Hozzáférés: <http://www.terport.hu/europai-unio/teruleti-szintek>
5. **LAMBERTNÉ Katona Mónika:** EU szakpolitika 1. előadás: Az EU politikái és szakpolitikái [elektronikus dok.]. Letöltés ideje: 2015.02.20. PPT fájl. Hozzáférés: <http://moodle.bgf.hu/course/view.php?id=651>
6. **MATOLCSY György (nemzetgazdasági miniszter):** Jelentés az ország területi folyamatainak alakulásáról, a területfejlesztési politika és területrendezési tervek érvényesítésének hatásairól, az Országos Területfejlesztési Konceptió felülvizsgálatáról, valamint a magyar településhálózat terveiről. [elektronikus dok.] Magyarország Kormánya, 2012. augusztus. Letöltés ideje: 2015.04.24. PDF fájl. Hozzáférés: <https://www.nth.gov.hu/hu/tevekenysegek/teruletfejlesztes/elemzes-ertekeles>

7. **ONGJERTH** Richard: Településfejlesztés. In: Terület-és településfejlesztési ismeretek (szerk.): **SZIGETI** Ernő. [elektronikus dok.]. Magyar Közigazgatási Intézet, Budapest: 2006. Letöltés: 2015.03.26. PDF fájl. Hozzáférés: www.mut.hu/?module=news&action=getfile&fid=175291
8. www.kehidaborostyanhaz.hu (Letöltés ideje: 2015.03.18.)
9. www.kehidatermal.hu (Letöltés ideje: 2015.04.07.)
10. http://elte.pene.hu/e107_files/downloads/download.php?fname=./6.felev/ZARO_VIZSGA/teruletfejl/10.tetel.doc (Letöltés ideje: 2015. 03.09.)
11. <http://www.termalfurdo.net/furdo/kehida-termal-gyogy-es-elmenyfurdo-kehidakustany> (Letöltés ideje: 2015.04.08.)

Jogszabályok:

1. **1996.**évi XXI. törvény a területfejlesztésről és területrendezésről [2015.02.20-án hatályos állapot szerint] Hozzáférés: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=26396.287065 (Letöltés ideje: 2015.02.20.)

Egyéb források:

1. **KEHIDAKUSTÁNY** Község Önkormányzata történéseiről (2006-2010) dokumentum
2. **KEHIDAKUSTÁNY** önkormányzat dokumentumai
3. **PAPP** Zsuzsanna: A magyar lakosság utazási szokásait befolyásoló tényezők Üdülési Csekk bemutatása Kehidakustány példáján keresztül. [nyomtatott szakdolgozat]. Budapest: Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola. 2013.

4. **RÉPÁSNÉ Szabó Berta:** Az idegenforgalom gazdasági hatásai: Kehida Termál – Kehidakustány 1999-2009. [szakdolgozat]. Zalaegerszeg: Budapesti Gazdasági Főiskola Pénzügyi és Számviteli Kar Zalaegerszegi Intézet. 2011.

5. **VÖLGYI Szilárd:** Termálfürdők és falusi turizmus konkrét példa tükrében. [nyomtatott szakdolgozat]. Keszthely: Veszprémi Egyetem Georgikon Mezőgazdaság tudományi Kar Keszthely. 2000.

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: A kutatás logikai felépítése.....	11
2. ábra: A legfontosabb funkciók a településfejlesztésben.....	13
3. ábra: A településfejlesztés hosszú távú céljai.....	14
4. ábra: A településfejlesztésének legfontosabb eszközei.....	16
5. ábra: Kehidakustány SWOT- elemzése 2008.....	31
6. ábra: Kehidakustány község helyi adóinak alakulása (2007-2013).....	43
7. ábra: A válaszadók korcsoportra bontva.....	49
8. ábra: A vizsgált lakosság iskolai végzettsége.....	50
9. ábra: A vizsgált lakosság eloszlása a településen eltöltött idő alapján.....	51
10. ábra: A megkérdezettek helyben foglalkoztatottságának megoszlása.....	51
11. ábra: A település dolgozóinak munkahelyei.....	52
12. ábra: A településfejlesztés feladatellátásához kapcsolódó szolgáltatások minősége.....	53
13. ábra: A település vonalas infrastruktúrájának minősége.....	54
14. ábra: Egyéb minőségi szempontok, tényezők minősége.....	55
15. ábra: A jövőbeni fejlesztési lehetőségek minősítésének alakulása.....	56
16. ábra: Kehidakustány legfontosabb értékei.....	57
17. ábra: Kehidakustány községre vonatkozó turisztikai fejlődési javaslatok I.	62
18. ábra: Kehidakustány községre vonatkozó turisztikai fejlesztési javaslatok II.....	63
19. ábra: Kehidakustányra községre vonatkozó infrastrukturális fejlesztési javaslatok.....	63
20. ábra: Kehidakustány lakosságának komfort érzetének javítását célzó fejlesztések.....	64

TÁBLÁZATJEGYZÉK

1. táblázat: Kehidakustány község lakosainak korösszetétele	8
3. táblázat: A regionális politika céljai	20
4. táblázat: A településfejlesztést segítő pénzügyi eszközök.....	24
5. táblázat: A turizmus ezen belül a termálfürdő hatása a településre	42
6. táblázat: Kehida Termál által befizetett helyi adók (ezer forint)	44
8. táblázat: Kehida Termál vendégéjszakák alakulása (vendég éjszaka).....	94
9. táblázat: Kehida Termál Gyógy- és Élményfürdő látogatottsági adatai	94

KÉPEK JEGYZÉKE

1. kép: Kehidakustány elhelyezkedése.....	28
2. kép: Kehida Termál, Gyógy- és Élményfürdő, Hotel****, Hertelendy Ház, Élményfalu.....	37
3. kép: Kehida Termál, Gyógyfürdő- Benti	92
4. kép: Kehida Termál, Élmény- és Strandfürdő.....	92
5. kép: Kehida Termál, Fedett Élményfürdő.....	92
6. kép: Kehida Termál, Hertelendy Ház.....	93
7. kép Kehida Termál: Élményfalu	93

MELLÉKLETEK JEGYZÉKE

1. melléklet: Kérdőíves kutatás.....	74
2. melléklet: Mélyinterjú – Lázár Roland - Kehidakustányi Turisztikai Egyesület projekt vezetője	79
3. melléklet: Mélyinterjú – Németh Zoltán – Kehida Termál általános igazgató helyettes	86
4. melléklet: Mélyinterjú – Kristóf Katalin – Zala Springs (Zalacsány)	90
5. melléklet: Kehida Termál képek.....	92
6. melléklet: Táblázatok.....	94

MELLÉKLETEK

1. melléklet: Kérdőíves kutatás

1. kérdés: Az Ön neme?

Neme	Fő	%
Nő	54	54
Férfi	46	46
ÖSSZESEN	100	100

2. kérdés: Ön melyik korosztályba tartozik?

Korcsoport	Fő	%
0-17	11	11
18-29	13	13
30-39	14	14
40-49	13	13
50-59	17	17
60-	32	32
ÖSSZESEN	100	100

3. kérdés: Mi az Ön legmagasabb iskolai végzettsége?

Iskolai végzettség	Fő	%
8 osztály vagy annál kevesebb	16	16
szakmunkás, szakiskola	26	26
Érettségi	43	43
Főiskola	13	13
Egyetem	2	2
ÖSSZESEN	100	100

4. kérdés: Mi az Ön foglalkozása?

Foglalkozás	Fő	%
Tanuló	16	16
Szakmunkás	3	3
Alkalmazott	44	44
Vezető	6	6
Vállalkozó	9	9
Háztartásbeli	2	2
Nyugdíjas	17	17
Egyéb inakítv (munkanélküli, GYES, stb.)	3	3
ÖSSZESEN	100	100

5. kérdés: Mióta él a településen?

Évek	Fő	%
0-5 év	14	14
6-10 év	4	4
11-15 év	18	18
15-nél több éve	64	64
ÖSSZESEN	100	100

6. kérdés: Melyik településen dolgozik?

Településrész	Fő	%
Kehida	53	53
Kustány	47	47
ÖSSZESEN	100	100

7. kérdés: Jelenleg a településen dolgozik?

Válasz	Fő	%
Igen	40	40
Nem	60	60
ÖSSZESEN	100	100

8. kérdés: Ha a településen dolgozik, konkrétan milyen területen? (Opcionális kérdés)

Munkahely	Fő	%
Oktatási intézmény	4	10,0
Önkormányzat	5	12,5
Közmunkaprogram	4	10,0
Kehida Termál	8	20,0
Posta	2	5,0
Vállalkozásom van	9	22,5
Egyéb	8	20,0
ÖSSZESEN	40	100

Egyéb válaszok közül: 2 fő élelmiszerbolt, 5 fő idősek otthona, 1 fő orvosi rendelő

9. kérdés: Mennyire elégedett jelenlegi munkakörülményeivel? Kérem jelölje értékítéletét egy 5 fokú skálán. (5 nagyon elégedett – 1 nem elégedett)

(Opcionális kérdés)

Skála	Fő	%
1	3	7,5
2	5	12,5
3	9	22,5
4	11	27,5
5	12	30,0
ÖSSZESEN	40	100
Súlyozott átlag:	3,6	

10. kérdés: Milyenek tartja a település munkahelykínálatát?

Vélemény	Fő	%
Megfelelő	16	16
Sokrétű	4	4
Sokrétű, de nem elegendő számú	24	24
Megfelelő számú, de nem sokrétű	16	16
Se számában, se sokrétűségében nem megfelelő	40	40
ÖSSZESEN	100	100

11. kérdés: Minősítse 1-5-ig az alábbi, mindennapi közérzetét befolyásoló tényezőket, ahol 1=egyáltalán nem elégedett, 5= nagyon elégedett. (Fő)

Tényezők	1	2	3	4	5	Összesen:
Ivóvíz minősége	0	3	23	51	23	100
Gázellátás	2	6	29	29	34	100
Elektromos ellátás	0	1	20	41	38	100
Közvilágítás	1	12	34	34	19	100
Telefonellátás	2	3	29	36	30	100
Csatornahálózat	1	7	22	38	32	100
Csapadékvíz ellátás	3	14	32	37	14	100
Zöldfelületek, parkok	5	18	37	29	11	100
Sportolási lehetőségek	9	21	37	21	12	100
Kulturális szolgáltatások	24	18	31	21	6	100
Szórakozási lehetőségek	29	28	26	11	6	100
Élelmiszer ellátás	3	17	38	30	12	100
Vendéglátó ipari üzletek	1	10	29	42	18	100
Közbiztonság	1	6	34	38	21	100
Csend, nyugalom	2	11	18	43	26	100
Egészségügyi ellátás	1	6	37	37	19	100

Oktatási lehetőségek	4	15	32	42	7	100
Településen belüli közúthálózat	13	26	33	20	8	100
Tömegközlekedés	15	41	26	15	3	100
Kerékpározási lehetőségek	10	28	27	24	11	100
Tisztaság	1	16	43	35	5	100
Hulladékkezelés	4	19	27	33	17	100
Gazdasági fejlődés	3	26	47	21	3	100
Munkalehetőségek	12	34	41	11	2	100
Épített környezet védelme	0	12	48	39	1	100
Természeti környezet védelme	0	11	42	44	3	100
Lakáshelyzet	3	11	38	36	12	100
Helyi közügyekről való tájékoztatás	7	23	32	27	11	100
Közszolgáltatások minősége	3	7	44	39	7	100

12. kérdés: Sorolja be az alábbi fejlesztéseket a következő csoportokba? (Fő)

Tényezők	A legsürgősebb fejlesztési terület	Fontos fejlesztés	Kevésbé fontos fejlesztés	Összesen
A fürdő parkolási gondjainak megoldása	1	43	56	100
A közbiztonság javítása	9	62	29	100
Idősek szociális helyzetének javítása	20	59	21	100
A település útburkolatainak javítása	54	35	11	100
Kerékpárút bővítése	36	43	21	100
Zöldterületek növelése	20	50	30	100
Vállalkozások élénkítése	28	55	17	100
Kulturális és szórakozási helyek számának bővítése	45	45	10	100
Fiatalok lakáshoz jutásának segítése	45	41	14	100
Oktatási intézmények fejlesztése	34	47	19	100
Munkahelyteremtő beruházások támogatása	65	33	2	100
Megújuló energiaforrások kihasználása	53	33	14	100
Szabadidő eltöltésére	41	49	10	100

alkalmas új létesítmények létrehozása				
Telekommunikáció kihasználtságának növelése (tv, telefon)	16	46	38	100

**13. kérdés: Mennyire tartja magát tájékozottnak a település közügyeit illetően?
Kérem, jelölje értékítéletét egy 5 fokozatú skálán. (5=Nagyon tájékozott, 4=Tájékozott, 3= Részben tájékozott, 2= Nem tájékozott, 1=Nem válaszol)**

Fokozatok	Fő	%
1	5	5
2	22	22
3	39	39
4	25	25
5	9	9
ÖSSZESEN	100	100

14. kérdés: Ha részben, vagy nem tájékozott, annak mi az oka? (Opcionális kérdés)

Tényező	Fő	%
Nem megfelelő a tájékoztatás	38	58,5
Nem érdeklődik	27	41,5
ÖSSZESEN	65	100

15. kérdés: Melyek a település legvonzóbb értékei?

Értékek	Fő	%
Templomok	16	8,5
Megőrzött falusi beépítettség	24	12,7
Termálfürdő	78	41,3
Deák-kúria	65	34,4
Egyéb	6	3,2
ÖSSZESEN	189	100

Egyéb: Deák-kút = 4 fő, Romtemplom = 1 fő, tájház = 1 fő,

16. kérdés: Ön szerint milyen hatással van/lesz a zalacsányi beruházás

Kehidakustány fejlődésére? (5=pozitív, 1=negatív)

Fokozatok	Fő	%
1	6	6
2	10	10
3	27	27
4	31	31
5	26	26
ÖSSZESEN	100	100

2. melléklet: Mélyinterjú – Lázár Roland - Kehidakustányi Turisztikai Egyesület projekt vezetője

Lázár Roland (Kehidakustányi Turisztikai Egyesület projekt vezetője) mélyinterjú

1. Ön milyen szerepet tölt be a község életében?

Én a Kehidakustányi Turisztikai Egyesületnek vagyok a projekt vezetője. A mi feladatunk, hogy a településen található turisztikai szolgáltatókat, partnereket összefogjuk. Valamint, hogy egységes arculattal jelenítsük meg a települést illetve a szervezetünkben lévő partnerszervezeteket, magánszemélyeket, különböző szolgáltatókat. Ezen kívül településfejlesztési munkában veszünk részt a kollégáimmal. Tehát a település életben ilyen szerepet tölt be a mi egyesületünk.

2. Mennyire elégedett a település fejlettségével? (5 fokú skálán értelmezve, ahol 1=egyáltalán nem elégedett, 2=kevésbé elégedett, 3=nem tudom eldönteni, 4=többnyire elégedett, 5=teljes mértékben elégedett)

1	2	3	4	5
		x	x	

A település fejlettségét tekintve a 3-as illetve a 4-es mellett döntenék. Azt is megmondom, hogy miért. A hármas ugye azt jelenti, hogy nem tudom eldönteni, mivel vannak olyan részei a településnek, amelyek egyes zalai településekhez mérten nagyon fejlettek, viszont vannak olyan részei a településnek, amelyek kimondottan fejletlenek. Tehát ebben a térségben – mivel Zalaszentgrót és térsége hátrányos helyzetűnek volt minősítve valamikor – nem érezném, hogy hátrányosak, fejletlenek lennénk. Ennek

ellenére vannak olyan területek, amelyek elmaradottak. A 4-es mivel többnyire elégedett, ezért úgy gondolom, hogy a kettő között – 3 és 4 – van a jelenlegi helyzet. Tehát én úgy gondolom, hogy rengetek feladat és munka vár még ránk, ahhoz hogy nyugodt szívvel mondjam azt, hogy 4-es többnyire elégedett.

3. A település mely részeit tartja fejletnek, melyeket fejletlennek? Miért? Hogyan lehetne javítani?

Egyértelmű, hogy a fürdőnek a környéke az, ami jobban fejlett és jobban szem előtt van. A mostani fejlesztési időszakban is nagy valószínűséggel több forrást tud kapni, az idegenforgalmi kiemeltségének okán. Összességében a települési infrastruktúra azaz, az út minősége a járdák minősége, a közvilágítás fejlesztése nagyon kiemelendő. A közvilágítás fejlesztése most van folyamatban. Egy energiarekonstrukció kapcsán a teljes közvilágítási rendszer a településen led világításra fog kerülni. Ami nagyon hiányzik, és amit fejleszteni kellene a településen - ez egyöntetűen a kustányi illetve kehidai falurészre is vonatkozik – a szociális illetve önkormányzati bérlakások, a fiatalok az itthon, illetve ide betelepülni kívánók részére. Tehát a lakáshelyzet javítása egy nagyon fontos fejlesztési terület kellene, hogy legyen, valamint az infrastrukturális fejlesztések, tehát járda, csapadékvíz elvezetés, út minőség javítás mellett.

A kultúra, kulturális rendezvények megléte egyértelműen hiányzik. A lakosságnak nem lehet eléggé felkelteni a figyelmét ezzel a tevékenységgel.

4. Milyen eszközökkel, módszerekkel lehetne a turisták figyelmét még jobban felkelteni a településre irányulóan?

Egyértelműen település marketing, amivel a turisták figyelmét fel lehet kelteni. Nem kimondottan a településről beszélnek, mivel ennek a szervezetnek, amiben mi dolgozunk az a célja, hogy a Zala Völgyében, tehát gyakorlatilag Zalaszentgróttól Zalacsányig húzódó részben szeretnénk a térségre nagyobb figyelmet irányítani. Ez első sorban a mi részünkről nem csak a turistákkal, hanem komplett befektetési csomagokkal, illetve komplett tervezési anyagokkal próbálunk foglalkozni, illetve dolgozni, ami az egész térséget meg tudja mozgatni. A figyelem felkeltés a legfontosabb eszköz. Azt gondolom, hogy most már Kehidakustány eljut arra a szintre, hogy egy egységes arculattal, egységes megjelenéssel már önmagában

figyelemfelkeltővé tudjon válni. A megfelelő média eszközök használatával - ez nálunk most jelen pillanatban egyértelműen az elektronikus média felé, vagyis a fiatalabb korosztály felé tolódik el -, tehát alapból az internet, azon belül is a facebook, instagram, twitter oldalak. Ezek az eszközök, amiket reklámozás céljára használunk. Folyamatban van egy teljesen új struktúrájú weboldal rendszernek a kialakítása. Ennek a tervezői és próba üzemnek a végéhez – ami egy másfél-két éves időszak volt - a következő két hónapban fogunk elérni. Reményeink szerint, májusban tudunk egy olyan települési illetve településhez kapcsolódó turisztika weboldalt átadni a nagyközönségnek, ami már egy 99%-os biztonsággal üzemel és minden információ igényt ki tud elégíteni. Azaz itt egy olyan weboldalt tudunk prezentálni, amivel fel tudjuk kelteni a településre érkező turisták, vállalkozók figyelmét.

5. Ön szerint a Kehida Termál mennyiben járul hozzá a község sikerességéhez, fejlődési lehetőségeihez?

A Kehida Termál az egy érdekes történet, mert a 2000-es évekre kell vissza menni. Az, hogy ez a fürdő ide megépült, ez egy csoda volt önmagában, hogy egy 1000 lelkes kis településre egy meglévő gyógyvízhez - akkor még nem minősítette gyógyvíznek - kapcsolódó fejlesztést hajtottak végre a tulajdonosok. Én azt gondolom, hogy nem csak Kehidakustányt, hanem a térség fejlődését alapjaiban meghatározta. Az elmúlt tizenkét év bebizonyította, hogy egy ilyen településen is, ha megfelelő mennyiségű forrás, illetve megfelelő minőségű szakértelemmel társult tervezéssel állnak neki egy ilyen dolognak, akkor ez működőképes. Azt kevesen tudják, hogy a Kehida Termál projekt a 10. év végére teljesen nullára futott ki. Ez azt jelenti, hogy a tulajdonosok befektetéseit, illetve az állami hozzájárulást is egy az egyben már kitermelte. Ez jelesül áll a banki kölcsönnek a visszafizetéséből, az állam felé befizetett adó és járulék mértékéből, illetve a realizált haszonból, mivel a saját tőkének is meg kellett térülnie. Tehát ebben az időben maga a beruházás megtérült. Amit még itt érdemes elmondani, hogy a fürdő beruházásnak egy 2006-os tanulmány alapján 2,8 milliárd forint volt a teljes bekerülési költsége, ebben bent van a banki rész, az önrész illetve az állami támogatás. Ez itt a kistérségen belül egy 13 milliárdos további fejlesztést generált. Tehát ebben benne van minden az útfejlesztéstől az internetig, az infrastrukturális és egyéb szolgáltató megjelenéséig.

6. Milyen fejlesztéseket tudna elképzelni a jövőben a településen? (A fejetlen részek feljavításán kívül)

Ami most folyamatban van, elindult Kehidakustány gyógyhellyé nyilvánítása. Ezzel párhuzamosan, valamint ennek kapcsán, a fürdő környékén a járdák, utak minőségének a javítása, az utak pormentesítése történik. A közvilágítás korszerűsítése már megkezdődött, de további fejlesztésekkel kell számolni. A fejetlen részeknél gyakorlatilag állag megóvás, illetve szinten tartás van. Ez az útburkolatok minőségének fenntartása, javítása, közlekedő járdák fenntartása, minőségének javítása. Illetve ahol lehetőség van az egy rövid szakasz lesz, ott új járda épül. Amiben még fejlődni kellene a falunak - ami nem is nagy pénzbe kerül - az a tulajdonosok ingatlanjainak a gondozása. Gyakorlatilag nagyon sok olyan hely van a településen, - ami ez az úgynevezett malom bokrai részen található - ahol nagyon sok a gazos, elhanyagolt terület és az elhanyagolt házak, épületek. Ez a termálfejlesztésekből hátramaradott, bukott vállalkozásoknak a maradványai. Azokat kellene onnan eltüntetni, vagy a tulajdonosokat rávenni, hogy tartsák karban. Ha ez sikerül az már egy más településképet mutatna. A jövőben minden képen a termál turizmus és a gyógy turizmus felé kellene jobban fordulnia a településnek, magának az egész térségnek. Én azt gondolom, hogy az országban talán két, vagy 3 hely van rajtunk kívül, - a Mátrát ide sorolom - ahol olyan érintetlen táj és természet van, ami itt nálunk a Zala Völgyében. Ebben látom a következő nagy potenciált itt a térségben, hogy ezt a pihenést, a rekreációs szabadidő irányított hasznos felhasználásra tudunk alapozni, megfelelő csomagok elkészítésével. Ezzel hosszú távon is lehet számolni.

7. Milyen pozitív illetve negatív hozadékra számít Ön a zalacsányi beruházásokkal kapcsolatban?

Ugye van egy golf beruházás, ami Kehidakustány és Zalacsány közös közigazgatási területén zajlik. Ez pontosan úgy néz ki, hogy Zalacsány 2/3 Kehidakustány 1/3 közigazgatási területén történik a golfpályának a fejlesztése. Ez egy másik közösséget fog megmozgatni. De a fejlődési egyes részei, azaz a munkahelyteremtés, a hozzá kapcsolt szolgáltatások is munkahelyfejlesztést biztosan fognak generálni. Ezt már ma is érezzük, nem beszélve 3-4 év múlva remélhetően, mint annak idején a fürdő indulásakor, gyakorlatilag 0-ba lehetne futtatni a munkanélküliséget. Természetesen

ehhez az is kell, hogy a település jövőképeben nem feledkezhetünk meg arról, hogy az oktatás és a helyi fiatalok megtartása, ami már a korábban említett lakáshoz jutási, illetve a munkahelyteremtéssel közösen fog tudni megvalósulni.

8. Lenne pár javaslatom a település fejlesztéséhez kapcsolódóan. Kíváncsi lennék az Ön véleményére. Melyiket tartja megvalósíthatónak?

• *Kehidakustány-Zalacsány közötti kerékpárút kiépítése*

Ez egy érdekes kérdés. A Zalacsány-Kehidakustány közötti kerékpárút jelenleg is egy kerékpáros térképen szereplő kerékpárút. Igaz hogy nem a korábban megvalósított nyomvonalon, mert az sajnos használhatatlan. Itt javaslatot tett az önkormányzat a Megyei Fejlesztési Tanács és a Zala Megyei Önkormányzat részére, valamint minden olyan érintett műszaki szervezet részére, hogy egy új nyomvonal kijelölésével gyakorlatilag a meg lévő út kiváltásra kerülhessen és a turisták illetve a kerékpározni vágyók biztonságosan tudják ezt használni. Ez egy olyan felvetett kérdés, ami azt gondolom, hogy a következő 3-4 évben is aktuális lesz. Jelen helyzet, hogy a döntéshozók nem igazán szeretnék ezzel a témával foglalkozni.

• *Élményközpont kialakítása: szabadtéri fitness park kialakítása (felnőtt játszótér), dottó üzemeltetése a golfpálya és a tó irányába / biciklik bérbeadása, 4-6 személyes bicikli, szezonális szabadtéri mozi*

Realitása van ennek a tervek. Bár azt gondolom, hogy annyira még nem jellemző az ilyen formájú szabadidő eltöltésre vágyó vendégek. Elgondolkodtató mindenképpen. A dottó, elektromos kisautó a golfpálya és a tó irányában ez nagyon hosszú távú terv lehetne. Valahol a következő 2014-2020-as időszakban, ott valahol 2020 környékén talán. A bicikli bérbeadás az egyértelműen probléma, tehát az hiánycikk a környéken, kistérségben. Ez nem megtalálható, de ehhez is volt korábban egy próbálkozás a 2000-es évek elején Pannon Pedál nevezetű akció keretében. Ez Soprontól a Balatonig fedte volna le a különböző településeken 25 km-es körzeteket felölelve, egy komplett bicikli bérbeadó, kölcsönző rendszert, de ez valami oknál fogva nem kapta meg a megfelelő támogatást. Ennek lenne létjogosultsága és szükség is lenne rá, mert ezt itt nagyon keresik. A szezonális szabadtéri mozi → próbálkozások vannak a térségben Alsópáhok, Hévíz, Keszthely. Érdekes felvetés, egy misét megérne.

- ***Meleg étkezés biztosítása → a falu autójának segítségével ételkihordás***

Meleg étkezés már megvalósult körülbelül 1 évvel ezelőtt. Működik szociális étkeztetés, és aki nem tudja magát ellátni, annak van lehetősége, hogy közétkeztetésben részt vegyen.

- ***Napelemek telepítése az önkormányzat épületére → az önkormányzat energiaellátása érdekében***

Ezt már tovább gondoltuk, a mostani állás szerint tervezés alatt van egy komplex közösség érdekeit szolgáló épület kialakítása. A most meglévő önkormányzat épületét, orvosi - fogorvosi rendelőt és a körzeti megbízottnak az épülete, egy közös új építésű öko-bio épületbe kerülne bele. A cél egyértelmű lenne, a megújuló energiaforrások felhasználásával egy szolgáltatói térbe elhelyezni a felsorolt intézményeket. A megújuló energiákkal ki nem váltható energiák egy épületen belül történő, ésszerűen átgondolt rendszerbe rendezés után, energiacsökkentés, káros anyag kibocsátás csökkentése lenne a cél. Jelen pillanatban ebben a témában van futó pályázat, ami döntésre vár, ez a meglévő kedihai kultúrház illetve az óvoda teljes épületének nyílászáróinak cseréi, külső belső szigetelése és napkollektorból nyert energiából infra fűtés megvalósítása van betervezve a pályázatba.

- ***Weboldal átszerkesztése, fejlesztése***

Folyamatban van. Egy másfél- két éves munka eredménye, két hónapon belül valóban látható lesz, amint ez megtörténik, akkor ez az összes médiaformátumban, nyomtatott sajtóba illetve a korábban említette facebook, instagram twitter oldalakon közzé fogjuk tenni

- ***Szelektív hulladékgyűjtés ösztönzése***

Jelenleg a településen, kettő helyen található szelektív hulladékgyűjtő sziget ott a papír, az üveg és a műanyag hulladék kerül szelektíven gyűjtésre. A technikai lehetőség adott a településen. A legnagyobb probléma a lakosság szemlélete, szemléletváltásra lenne szükség. Nincsenek hozzászokva az emberek ahhoz, hogy a szemetet külön szedjék és szelektíven gyűjtsék, ezzel megkönnyítsék a szemétszállító cégeknek a működését illetve a saját háztartásban előállított szemetüknek a felhasználását. A szelektív

hulladékgyűjtésnek a másik nagy része az lenne, hogy komposztáljunk otthon, tehát a konyhán keletkező különböző ételmaradékokat felhasználjuk. Sajnálatos módon ez itt a településen nem jellemző. Ennek az ösztönzését véleményem szerint, az iskolákban, óvodákban kell elkezdni. Az iskolába járó gyerekeket már arra kellene szoktatni, hogy külön kell szedni a hulladékot. Ezzel talán rá tudnák venni a szülőket is otthon. Ezen kérdés megérne egy külön tanulmányt, hogy hogyan, milyen módszerrel lehetne rávezetni a lakosságot illetve a gyerekeket erre a dologra.

9. Felmerült-e Kehidakustány – Zalacsány kerékpárút kiépítésének gondolata a közép- vagy hosszú távú stratégiai tervek között?

Hatalmas probléma melyről már beszélünk. Sürgősen rendezni kellene, mert óriási érvágás Kehidakustáynak és Zalacsáynak is, hogy nincsen biztonságosan használható kerékpárút.

10. Elképzelhető a jövőben egy szorosabb kapcsolat kiépítése Kehidakustány és Zalacsány község között? Ha igen miért, ha nem, miért nem?

Most is van kapcsolat a két település között, amennyire szükséges. Nem rossz a kapcsolat a két település között, de a két településvezetés teljesen más felfogásban és módszerben vezeti a saját települését. Vannak közös kapcsolódási pontok, de a kötelező gazdasági és egyéb érdekeken kívül nincsen kapcsolat. És véleményem szerint később ebben a formában nem lesz. A golfpálya és a hotel kapcsolatban van a turisztikai egyesületünkkel, tehát teljes jogú tagjaink. Ha lesz rá módunk vagy lehetőségünk, akkor szorosabb kapcsolat kiépítése is szóba jöhet. Összefogással, sokkal több mindent el lehet érni. Nekünk lenne ötletünk a jövőre nézve. Jó volna, ha lenne lehetőség a Zala Völgyében Zalaszentgróttól Zalacsányig a településeknek összefogni.

11. Van - felnőttképzésük?

Jelenleg Kehidakustány Önkormányzata Széchenyi Zsigmond Szakközép, Szakiskola és Felnőtt Képző Intézettel van konzorciumi partnerségbe. Jelen pillanatban is zajlik egy négy csoportos mezőgazdasági szakképzés, aranykalászos gazda és erdő művelő szakokon. A továbbiakban nagyon szeretnénk, hogy ha a felnőttképzés nem ragadna meg ezen a szinten. 1920-as évektől 1976-ig itt működött az egyetlen vidéki aranykalászos gazdaképző szakiskola. Mi ennek a hagyománynak az útján szeretnénk

ezt az iskolát, a képzéseket újraéleszteni. Ezt középtávú tervek közé sorolnám. Körülbelül 5 év mire a végére tudnánk jutni, igény lenne rá. Támogatási szándékról már kaptunk visszajelzést. Fontosnak tartjuk azt, hogy a településen, környéken élőknek ne kelljen több 100 kilométert utazni egy képzés elvégzéséért. A térség is klasszikusan mezőgazdasági térség, tehát szeretnénk ennek kapcsán egy komolyabb oktatási intézményt.

12. Zene bölcsi kialakítása

Ez is nem rég került szervezésre, sikerült egy olyan animátorral megállapodni, aki 0-4 éves korú gyermekek részére tart ilyen zenés foglalkoztatást. Annyira jól sikerült, hogy a szülők igényelték továbbra is, így havi rendszerességgel működik. Ez már lassan 4 éve működik. A gyerekek az óvodába kerüléskor más, egy ismertebb közegbe kerültek be, ahol könnyebb volt a beilleszkedés.

13. Szerveznek e kirándulásokat? - Szakmai utak

Szakmai utak szervezése, egyértelműen a turizmushoz kapcsolódó szakmai gyakorlatok gyűjtése érdekében.

14. Milyen formában reklámozzák a települést?

A településnek illetve az egyesületnek is van facebook oldala, de jellemzően utazás turisztikai magazinokban reklámozzuk magunkat a turizmus.com szaklapba, utazz velünk magazinba busapesti utazási kiállításon rendszeresen jelen vagyunk tavaly megjelentünk a berlini, bécsi, a varsói, prágai, zágrábi és pozsonyi utazási kiállításon is. Fut egy hirdetésünk az intercity vonatokon.

3. melléklet: Mélyinterjú – Németh Zoltán – Kehida Termál általános igazgató helyettes

Németh Zoltán (Kehida Termál Gógy- és Élményfürdő általános igazgató helyettese)
mélyinterjú

1. Ön milyen szerepet tölt be a község életében?

A Kehida Termál Gógy- és Élményfürdő, Hotel *****, Hertelendy Ház, Élményfalu általános igazgató helyettese, valamint műszaki igazgatója vagyok. Kizárólag szakmai szemszögből kívánok a településre tekinteni, mivel nem helybeli lakos vagyok.

Próbálom a település, és a fürdő közötti kapcsolatokat minél jobban optimalizálni, elmélyíteni.

- 2. Mennyire elégedett a település fejlettségével?** (5 fokú skálán értelmezve, ahol 1=egyáltalán nem elégedett, 2=kevésbé elégedett, 3=nem tudom eldönteni, 4=többnyire elégedett, 5=teljes mértékben elégedett)

1	2	3	4	5
	x			

Véleményem szerint, a település egy kisebb községhez viszonyítva viszonylag fejlettnak mondható, de mint „fürdőváros”, üdülőfalu, még nem teljesített megfelelően.

- 3. A település mely részeit tartja fejlettnak, melyeket fejletlennek? Miért? Hogyan lehetne javítani? +4+6-os kérdés**

Ezt a pontot a 4-es, és 6-os ponttal közösen válaszolnám meg. Szerintem a településszerkezet miatt nem lehet településrészeket kiemelni fejlettség alapján, szinte minden területen található pár kiemelésre érdemes rész, illetve ugyanitt elmarasztalásra ítélt rész.

Például emeli a színvonalat az FCSM, nem messze tőle a Klub Kehida, ugyanakkor a közvetlen környezetük infrastrukturálisan messze elmarad ennek a 2 épületnek a színvonalától (tudtommal hamarosan megoldódik a csapadékvíz elvezetés, és az aszfaltozás). Ugyanígy a kustányi részen az otthon messze kiemelkedik a környezetéből, a másik vége felé a településrésznek meg pont az új gyalogjárda emeli a színvonalát. Nagyon kiemelkedő látványosság számomra a Deák Kúria, illetve ha már átlagolnom kell, akkor a fürdő, és a polgármesteri hivatal közötti szakasz az, ami összbenyomásokat tekintve a legmagasabb fejlettségi színvonalat sugározza.

Minél több „attrakciót” kell a településre behozni, mert ezekkel lehet a vendégek figyelmét felkelteni, és arra ösztönözni őket, hogy minél több vendégéjszakát töltsenek itt, illetve ezek segítik a település fejlettségi színvonalát emelni. Nagyon fontos, hogy az összbenyomás minél jobb legyen (utak, járdák, épületek állapota, közterületek, magánterületek rendezettsége).

Attrakciók alatt sok mindent értek, kulturális örökségek felújítása, bemutatása (a meglévőkön kívül,tájház, régi Zala híd, malom épület hasznosítása, ehhez kapcsolódó

rendezvények szervezése), közösségi területeken sport, szabadidős tevékenység támogatása új beruházásokkal, ösztönözni kellene a magántőkét attraktív beruházások elvégzésére.

Úgy gondolom a helyi TDM szervezet jó úton halad a település marketinggel kapcsolatban, azt az utat kell tovább erősíteni, biztos meg lesz a hatása.

4. Milyen eszközökkel, módszerekkel lehetne a turisták figyelmét még jobban felkelteni a településre irányulóan?

5. Ön szerint a Kehida Termál mennyiben járul hozzá a község sikerességéhez, fejlődési lehetőségeihez?

A mottónk „*A család fürdője, itthon, Európa szívében*” is az bizonyítja, hogy egy megérdemelten elismert fürdőkomplexum a Kehida Termál. Úgy gondolom a fürdő nélkül a település csak egy lenne a sok zalai település közül, és szerintem az „együtt sírunk együtt nevetünk” elv érvényesül. Amikor „jól megy” a fürdőnek, akkor az a településre pozitív hatást gyakorol, amikor nem igazán, akkor negatív tendenciák érvényesülnek a falu életében is. Ugyanakkor a falu is sokat tehet azért, hogy minél több turista válassza célként Kehidakustányt, vagyis a közpénzek felhasználásánál figyelemmel kell lenni arra is, ami a fürdőn kívül még csalogatni tudja a turistákat, és azokra a lehetőségekre is áldozni kell. A falu fejlődése, fejlesztése szervesen kapcsolódik a fürdő működéséhez, és nagyban befolyásolja annak sikeressége.

6. Milyen fejlesztéseket tudna elképzelni a jövőben a településen? (A fejletlen részek feljavításán kívül)

7. Milyen pozitív illetve negatív hozadékra számít Ön a zalacsányi beruházásokkal kapcsolatban?

A zalacsányi beruházás (golf) célközönsége úgy gondolom nem konkurencia számunkra, én úgy gondolom a beruházásnak inkább pozitív hozadékaik lesznek a nagyobb sajtóvilvánosság, a szép környezet, magas színvonalú infrastruktúra által. Szerintem hozzájárul a turistaforgalom emelkedéséhez, aminek Kehidakustányban is érezni fogjuk a jótékony hatását.

8. Lenne pár javaslatom a Kehida Termál fejlesztéséhez kapcsolódóan. Kíváncsi lennék az Ön véleményére. Melyiket tartja megvalósíthatónak?

- Több családi program ösztönzése, táborok

A gyakorlati tapasztalatunk az, hogy a szervezett családi programok nem igazán pezsdítik meg a forgalmat, persze erre lehet azt is mondani, hogy nem jókat szervezünk, nem marketingeljük meg rendesen...?

- A Széchenyi pihenőkártya elfogadása, a termál különböző részlegein belül is

A SZÉP kártyát immáron mindenhol elfogadjuk a fürdön.

- Környezeti program ösztönzése → szelektív hulladékgyűjtés előtérbe helyezése, van e, hány fázisú

3 fázisú szelektív gyűjtést folytatunk: műanyag, papír, üveg. Sajnos a vendégek nagy része hozza a magyar mentalitást, ez egy szélmalomharc.

- Beltéri gyermek részleg kialakítása, esetleg családi szauna kialakítása

Elméleti síkon, ajánlat bekérésekkel mi is foglalkozunk az utolsó 2 pont javaslataival, véleményünk szerint ezzel lehetne előrelépni, csak ezeknek meg kell találni a finanszírozási feltételeit, amit sajnos még nem sikerült.

- Kültéri élményrészleg kibővítése → főként gyermekekre koncentrálva

9. Előnyben részesítik a helybelieket egy adott állás megpályázásánál?

Elsősorban egy adott állásra jelentkező pályázók közül, azt próbáljuk meg kiszűrni, hogy közülük ki alkalmas leginkább az adott feladat elvégzésére, majd ezt követően vesszük figyelembe a pályázó lakóhelyét. Természetesen a Termál is jobban jár, ha helybelit tud foglalkoztatni, hiszen ezzel csökken a személyi juttatásokra kifizetett összeg.

4. melléklet: Mélyinterjú – Kristóf Katalin – Zala Springs (Zalacsány)

Kristóf Katalin (zalacsányi golfpálya ügyintézője) mélyinterjú

1. Ön milyenek látja a szomszédos község fejlettségét? (Zalacsányhoz viszonyítva)

Lenne még mit fejleszteni... az ide érkező turistáknak további programokra lenne szükség és lehetőségekre, hogy abban a pár napban tartalmasan és élményekben gazdagodva távozhassanak erről a csodálatos helyről.

1	2	3	4	5
		x		

2. Milyen eszközökkel, módszerekkel lehetne a turisták figyelmét még jobban felkelteni a településre irányulóan?

Kihhasználva a hely szépségeit és adottságait hangsúlyozni kellene a gyönyörű Zala Völgyét. Túra útvonalakat szervezni és szabadtéri programokat rendezni.
....

3. Ön szerint a Kehida Termál mennyiben járul hozzá a község sikerességéhez, fejlődési lehetőségeihez?

Sajnos most már egyre kevésbé... egy önálló objektumként működik és a település színvonalára nem figyel.

4. Milyen fejlesztéseket tudna elképzelni a jövőben a szomszédos településen?

Infrastrukturális fejlesztések, amik nagyon szükségszerűek valamint a parkosítás, játszóterek és közösségi terek létrehozása. Sajnos a településen egy darab normális bolt sem üzemel (ami egy üdülőfaluhoz szerintem elengedhetetlen lenne, hiszen az a réteg ide nyaralni, aki ahhoz van hozzá szokva, hogy lemegy a boltba és mindent megkap... sajnos itt nem csak az árukészlet szűkössége a probléma, hanem a nyitva tartás rövidegsége is...)

5. Ön szerint a zalacsányi beruházás milyen hatással lesz a szomszédos Kehidakustány község fejlődésére?

Mivel a nevezet beruházás 60% -a Zalacsány és 40%-a a Kehidakustány -i részen fekszik így joggal mondhatjuk, hogy ezen fejlesztés Kehidakustány jövőjét is megváltoztatja. Már most számtalan munkahelyet biztosít és ez a projekt nagyságával csak bővülni fog. Remélhetőleg ez a fejlesztés nem csak a környező településeknek hozza meg a fejlődést, hanem a komplett térségnek és ezáltal Magyarország legnagyobb turisztikai beruházásává növi ki magát.

6. Felmerült-e Kehidakustány – Zalacsány kerékpárút kiépítésének gondolata a közép- vagy hosszú távú stratégiai tervek között?

Több ízben szerepelt ez a téma a jövőbeli tervekben. Remélhetőleg ez a fejlesztés is megvalósul.

7. Elképzelhető a jövőben egy szorosabb kapcsolat kiépítése Kehidakustány és Zalacsány község között? Ha igen miért, ha nem, miért nem?

Szerintem már most is szorosnak mondható a kapcsolat, hiszen egy célunk van. Még hozzá a fejlődés és a települések szebbé és élhetőbbé tétele.

5. melléklet: Kehida Termál képek

3. kép: Kehida Termál, Gyógyfürdő- Benti

Forrás: <http://www.termalfurdo.net/furdo/kehida-termal-gyogy-es-elmanyfurdo-kehidakustany> (Letöltés ideje: 2015.04.07.)

4. kép: Kehida Termál, Élmeny- és Strandfürdő

Forrás: <http://kehidatermal.hu/gyogy-es-elmanyfurdo/elmanyfurdo> (Letöltés ideje: 2015.04.07.)

5. kép: Kehida Termál, Fedett Élmenyfürdő

Forrás: <http://kehidatermal.hu/gyogy-es-elmanyfurdo/elmanyfurdo> (Letöltés ideje: 2015.04.07.)

6. kép: Kehida Termál, Hertelendy Ház

Forrás: <http://west-balaton.hu/kehidakustany/kehidakustany-kehida-termal-hertelendy-haz> (Letöltés ideje: 2015.04.07.)

7. kép Kehida Termál: Élmenyfalu

Forrás: <http://kehidatermal.hu/kehida-elmanyfalu> (Letöltés ideje: 2015.04.07.)

6. melléklet: Táblázatok

8. táblázat: Kehida Termál vendégéjszakák alakulása (vendég éjszaka)

Részlegek	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Kapacitás
Hertelendy Ház	5 916	6 954	5 159	4 277	3 953	6 018	6 275	17 520
Élményfalu	8 716	8 510	6 150	4 703	5 440	6 456	7 584	21 900
Hotel	24 461	27 134	22 545	22 780	21 830	21 258	22 883	32 850
ÖSSZESEN	39 093	42 598	33 854	31 760	31 223	33 732	36 742	72 270

Forrás: saját szerkesztés Kehida Termál dokumentumai alapján

9. táblázat: Kehida Termál Gyógy- és Élményfürdő látogatottsági adatai

Év	Fő
2007	367 293
2008	355 623
2009	294 113
2010	267 711
2011	266 655
2012	248 423
2013	250 323
Összesen	2 050 141

Forrás: saját szerkesztés a Kehida Termál dokumentumai alapján

SZERZŐI NYILATKOZAT

Alulírott,Targuba Enikő..... büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerezés során.

Zalaegerszeg, 2015.05.18.

Hallgató aláírása

ÖSSZEFOGLALÁS

A településfejlesztés megvalósításának gyakorlata és annak bemutatása 2007-2013 között Kehidakustány község példáján keresztül

szakdolgozat címe

Targuba Enikő, Nappali tagozat, Közszolgálati alapszak

Hallgató neve

tagozat/csoport/szak/szakirány

Dolgozatom megírására a szomszédos település Kehidakustány iránti személyes kötődésem, illetve szakmai érdeklődésem ösztönzött. A XXI. században a településfejlesztés fogalma jelentősen felértékelődött. A kistelepülések egymással folytatott versengésük során törekednek a lehető legmagasabb fejlettségi szint elérésére. Minden település számára elengedhetetlenül fontos a fejlődés. Hiszen egy fejlett településen, ahol több munka-, szórakozás-, kulturális-, sportolási- és egyéb lehetőség is biztosított, hozzájárul a település népességmegtartó erejének erősödéséhez. A fiatalok szívesebben maradnak a településen, emellett a befektetni vágyók egy fejlett településen szívesebben alapítanak új cégeket, hozzájárulva a települések tőkevonzó képességének erősödéséhez.

Szakedolgozatom célja: a település jelenlegi helyzetének feltárása; a település fő bevételi forrását biztosító Kehida Termál jelentőségének bemutatása, és a településre kifejtett hatásának vizsgálata; valamint a szomszédos Zala Springs projekt pozitív/negatív hatásának elemzése és az esetleges fejlesztési irányok meghatározása a lakosság, illetve három választott vezető személy véleménye alapján. Ezen kívül, céljaim közé sorolandó a településre irányuló fejlesztési javaslatok összegzése, az elvégzett kutatási módszerek és saját elképzeléseim alapján. A település jelenlegi helyzetének feltárását, egy általam készített SWOT - elemzés elkészítésével végeztem. Tanulmányom hivatásbeli megalapozottága, valamint a témában való jártasság megkönnyítése érdekében, számos szakirodalmi forrást tanulmányoztam **szekunder kutatásom** keretében. Célkitűzéseim megvalósításához **primer kutatást** végeztem, amelyen belül kvalitatív és kvantitatív technikát is alkalmaztam. A kvalitatív technikán belül mélyinterjú megkérdezés módszerével három, a település fejlődéséhez kapcsolódó személyt véleményét mértem fel. A **mélyinterjúk** célja a település fejlettségi szintjének meghatározása; a turisták vonzásának növeléséhez szükséges eszközök, módszerek megnevezése; a Kehida Termál jelentőségének bemutatása; a Zala Springs beruházás települést befolyásoló hatásának értékelése; valamint a vezetők jövőbeli fejlesztési elképzeléseinek meghatározása volt. A kérdőíves megkérdezés módszerének köszönhetően olyan adatokat gyűjtöttem össze, melyek könnyen hasznosíthatóak, számszerűsíthetőek, alkalmasak különböző statisztikai mutatók kiszámítására. A kérdőívet a mintának (két rétegű rétegzett minta) megfelelően 100 fővel töltöttem ki.

A kérdőív kifejezetten zárt típusú kérdésekből tevődött össze, amelyek felmérték a kitöltők alapadatait. Ezen kívül túlnyomóan téma specifikus kérdéseket alkalmaztam, amelyek kitértek a lakosság tájékozottságára, a településhez való viszonyára, emellett felmérték az aktuális helyzetet, a település munkakörülményére vonatkozó jellemzőket valamint a megkérdezettek jövőbeli elképzeléseit is.

Ismereteim alapján úgy látom, hogy a településfejlesztés egyik fő célja, a lakosság életminőségének a javítása, így fontosnak tartom, hogy primer kutatás elvégzésével felmérjem a lakosság véleményét a településfejlesztés vonatkozásában. Ezért dolgozatom jelentős részét képezi, a lakosok elégedettségének a feltérképezése

Kehidakustány település eddig elért fejlesztéseivel kapcsolatban, valamint a jövőbeli igények megfogalmazása.

Dolgozatom zárásaként szekunder és primer kutatási eredményeim és személyes tapasztalataim alapján saját elképzeléseimet mutattam be három csoportra bontva (infrastrukturális jellegű; turisztikai jellegű; és az lakosság komfort érzetét célzó fejlesztési javaslatok), amelyek kihatnak mind az önkormányzat működésére, mind a település lakosainak jólétére.